

STRATEGIE UDRŽITELNÉHO ROZVOJE LIBERECKÉHO KRAJE 2006 - 2020

Hlavní výstup projektu: „Podpora při přípravě strategie udržitelného rozvoje ve vybraných krajích České republiky,” který byl řešen pod záštitou Rozvojového programu Organizace spojených národů (UNDP), Ministerstva životního prostředí České republiky a Ministerstva pro místní rozvoj České republiky a ve spolupráci s Krajským úřadem Ústeckého kraje a Krajským úřadem Libereckého kraje při spolufinancování ze Státního fondu životního prostředí České republiky.

Zpracovatel:

Ústav pro ekopolitiku, o.p.s.

Ústav pro ekopolitiku, o.p.s. je nestátní nezisková organizace. Jejím cílem je rozvíjení a praktické uplatňování myšlenky udržitelného rozvoje – konceptu, který umožňuje sladit uspokojování lidských potřeb a hospodářskou prosperitu s ohleduplností k životnímu prostředí.

Autorský kolektiv:

RNDr. Štěpán Hřebík – Ústav pro ekopolitiku, o.p.s. (manager projektu)

Mgr. Viktor Třebický – Ústav pro ekopolitiku, o.p.s.

Mgr. Tomáš Gremlica – Ústav pro ekopolitiku, o.p.s.

Mgr. Josef Novák – Ústav pro ekopolitiku, o.p.s.

Doc. JUDr. Eva Kružíková – Ústav pro ekopolitiku, o.p.s.

Kontaktní údaje zpracovatele:

Ústav pro ekopolitiku, o.p.s.

Hradební 3, 110 00 Praha 1

Tel./Fax: +420 224 826 593

E-mail: iep@ecn.cz

WWW: <http://www.ekopolitika.cz>

Projektová rada:

JUDr. Jiří Hlaváček – ředitel Odboru strategií Ministerstva životního prostředí České republiky (Národní projektový ředitel)

Ing. Jiří Vlk – ředitel Odboru regionálního rozvoje Ministerstva pro místní rozvoj České republiky

PhDr. Zuzana Hlavičková – Rozvojový program Organizace spojených národů (UNDP)

RNDr. Štěpán Hřebík - projektový manager, Ústav pro ekopolitiku, o.p.s.

RNDr. Zuzana Kadlecová – vedoucí Odboru regionálního rozvoje Krajského úřadu Ústeckého kraje

RNDr. Jiřina Vargová – Odbor hospodářského a regionálního rozvoje Krajského úřadu Libereckého kraje

Spolupracující organizace:

Agentura regionálního rozvoje Nisa, s.r.o.

M.I. Marketing Informace

Tima Liberec, s.r.o.

Odborná pracovní skupina Libereckého kraje:

Zpracování tohoto materiálu probíhalo participativně a konsensuálně v rámci odborné pracovní skupiny tvořené zástupci zájmových skupin. Odborná pracovní skupina dohlížela na všechny fáze zpracování a poskytovala připomínky a doporučení. Členy odborné pracovní skupiny nominoval Krajský úřad Libereckého kraje resp. Odbor hospodářského a regionálního rozvoje.

Odborný a metodický garant zpracování za Liberecký kraj:

Odbor hospodářského a regionálního rozvoje KÚ Libereckého kraje – RNDr. Jiřina Vargová

OBSAH

1.	ÚVOD DO PROBLEMATIKY	4
1.1	Problematika udržitelného rozvoje na mezinárodní úrovni	4
1.2	Problematika udržitelného rozvoje na národní úrovni	6
1.3	Problematika udržitelného rozvoje na krajské úrovni	7
1.4	Východiska pro zpracování Strategie udržitelného rozvoje Libereckého kraje	8
2.	ZÁKLADNÍ TEZE VYPLÝVAJÍCÍ Z DÍLČÍCH ANALYTICKÝCH ČÁSTÍ PRO LIBERECKÝ KRAJ A SWOT ANALÝZA UDRŽITELNÉHO ROZVOJE LIBERECKÉHO KRAJE	10
2.1	Dílčí studie analytické části strategie	10
2.2	Výstupy z analýzy strategických a koncepčních dokumentů Libereckého kraje z hlediska jejich souladu s principy udržitelného rozvoje	10
2.3	Výsledky kvalitativních sociologických průzkumů: expertní rozhovory a dotazníkové šetření se stakeholders	11
2.4	Výsledky kvantitativního sociologického průzkumu veřejnosti/domácností Libereckého kraje	13
2.5	SWOT analýza udržitelného rozvoje Libereckého kraje	16
3.	VIZE PRO LIBERECKÝ KRAJ	Chyba! Záložka není definována.
4.	PRIORITY, STRATEGICKÉ CÍLE, OPATŘENÍ, ODŮVODNĚNÍ A PROGRAMOVÉ INDIKÁTORY UDRŽITELNÉHO ROZVOJE	27
4.1	Ekonomický pilíř	27
4.2	Sociální pilíř	40
4.3	Environmentální pilíř	50
4.4	Správa věcí veřejných	63
4.5	Seznam priorit a jednotlivých strategických cílů	72
4.6	Seznam priorit a jednotlivých strategických indikátorů	77
5.	MATICE TITULKOVÝCH INDIKÁTORŮ UDRŽITELNÉHO ROZVOJE	81
6.	INSTITUCIONÁLNÍ ZAJIŠTĚNÍ UDRŽITELNÉHO ROZVOJE NA KRAJSKÉ ÚROVNI	83
6.1	Institucionální zajištění Strategie udržitelného rozvoje Libereckého kraje	83
6.2	Působnost Komise udržitelného rozvoje Libereckého kraje	84
6.3	Působnost Oddělení udržitelného rozvoje	85
7.	PŘEHLED NÁSTROJŮ PRO REALIZACI UDRŽITELNÉHO ROZVOJE NA KRAJSKÉ ÚROVNI	87
7.1	Právní nástroje	87
7.2	Ekonomické nástroje	88
7.2.1	Zdroje finančních prostředků EU	88
7.2.2	Zdroje finančních prostředků v ČR	95
7.2.3	Nadace a nadační fondy	109
8.	DOPORUČENÍ PRO REALIZACI STRATEGIE	112
9.	Vysvětlivky	113

1. ÚVOD DO PROBLEMATIKY

➤ Definice udržitelného rozvoje:

- „Udržitelný rozvoj je takový rozvoj, který zajistí potřeby současných generací, aniž by bylo ohroženo splnění potřeb generací příštích a aniž by se to dělo na úkor jiných národů” (Brundtlandová, G., H., et al. 1987);
- „Trvale udržitelný rozvoj společnosti je takový rozvoj, který současným i budoucím generacím zachovává možnost uspokojovat jejich základní životní potřeby a přitom nesnižuje rozmanitost přírody a zachovává přirozené funkce ekosystémů” (zákon č. 17/1992 Sb., o životním prostředí, ve znění pozdějších předpisů);
- „Trvale udržitelný rozvoj je komplexní soubor strategií, které umožňují pomocí ekonomických nástrojů a technologií uspokojovat sociální potřeby lidí, materiální i duchovní, při plném respektování environmentálních limitů. Aby to bylo v globálním měřítku současného světa možné, je nutné nově redefinovat na lokální, regionální i globální úrovni jejich instituce a procesy” (Rynda, I.).

➤ Principy udržitelného rozvoje (Huba, M., 2000):

- ekologický princip;	- princip kulturní a společenské integrity;
- princip podpory lidských zdrojů;	- princip nenásilí;
- princip autoregulačního a sebezpodporujícího vývoje;	- princip emancipace a participace;
- princip efektivnosti;	- princip solidarity;
- princip rozumné dostatečnosti;	- princip subsidiarity;
- princip preventivní opatrnosti a předvídatosti;	- princip přijatelných chyb;
- princip respektování potřeb a práv budoucích generací;	- princip optimalizace;
- princip vnitrogenerační, mezigenerační a globální rovnosti práv obyvatel Země;	- princip sociálně, eticky a environmentálně příznivého hospodaření, rozhodování, řízení a chování.
-

➤ Stručný přehled základního vývoje aktivit k udržitelnému rozvoji na světě i v České republice jsou uvedeny v následujících kapitolách 1.1 až 1.4

1.1 Problematika udržitelného rozvoje na mezinárodní úrovni

Na mezinárodní úrovni byl udržitelný rozvoj kodifikován hlavně dvěmi velkými mezinárodními konferencemi - konferencí Organizace spojených národů o životním prostředí a rozvoji konané v roce 1992 v Rio de Janeiru a Světovým summitem o udržitelném rozvoji, který se konal v Johannesburgu v roce 2002. Vláda České a Slovenské federativní republiky (v případě první konference) a Vláda České republiky (v případě druhé konference) se zavázaly realizovat závěrečné dokumenty, konkrétně:

1) Konference Organizace spojených národů o životním prostředí a rozvoji (UNCED)

Agenda 21. Nejdůležitější dokument - akční program - přijatý na konferenci v Rio de Janeiro. Jeho platnost byla potvrzena johannesburskou konferencí konanou v roce 2002. Dokument obsahuje celkem 40 kapitol, které pokrývají jednotlivé aspekty udržitelného rozvoje a jeho zavádění. Dokument také hodnotí roli různých sociálních skupin v souvislosti se zaváděním udržitelného rozvoje a definuje nezbytná opatření, která by v globálním měřítku měla vést k udržitelnému rozvoji. Agenda 21 zahrnuje celkem asi 2500 návrhů na konkrétní činnosti sloužící k zavedení udržitelného rozvoje. Následující kapitoly Agendy 21 jsou významné z hlediska krajských strategií udržitelného rozvoje:

6. Ochrana a podpora lidského zdraví; 7. Podpora udržitelného rozvoje v lidských sídlištích; 8. Integrace životního prostředí a rozvoje do rozhodovacího procesu; 9. Ochrana atmosféry; 13. Péče o křehké ekosystémy: udržitelný rozvoj hor; 19. Šetrný způsob zacházení s toxickými chemikáliemi s ohledem na životní prostředí; 20. Šetrný způsob zacházení s nebezpečnými odpady s ohledem na životní prostředí; 21. Šetrný způsob zacházení s pevnými odpady a problematika související s kapalnými odpady; 28. Iniciativy místní správy k podpoře Agendy 21; 36. Podpora vzdělávání, povědomí veřejnosti a školení odborníků.

2) Světový summit o udržitelném rozvoji (WSSD)

Plán realizace. Nejdůležitější dokument přijatý na summitu WSSD. Na více než jedenácti stranách zpracovává ve formě plánu realizace principy udržitelného rozvoje přijaté na UNCED. Ve srovnání s Agendou 21 je kladen větší důraz na sociální a ekonomické pilíře udržitelného rozvoje. Významně se také zabývá těmi aspekty udržitelného rozvoje, které nebyly vyřešeny v době konání UNCED, jako jsou globalizace a liberalizace obchodu. Navíc obsahuje oddíl, který vyzývá jednotlivé vlády, regionální a místní samosprávy k zavedení udržitelného rozvoje na místní a regionální úrovni.

Plné znění těchto oddílů je následující:

6 (c). Vyvinutí národních programů pro udržitelný rozvoj a místní a komunitní rozvoj, kde je to možné, v rámci strategií na snížení chudoby jednotlivých států za účelem podpory zlepšení postavení lidí žijících v chudobě a jejich organizací.

18. Přesvědčování příslušných úřadů na všech stupních, aby při rozhodování vzaly v úvahu hlediska udržitelného rozvoje, včetně národního a místního plánování rozvoje, investic do infrastruktury, rozvoje podnikání a veřejných zakázek.

147. Další podpora ustavování nebo posílení rad pro udržitelný rozvoj a/nebo koordinačních struktur na národní úrovni, včetně místních úrovní, s cílem klást důraz na nástroje udržitelného rozvoje.

149. Posílení role a postavení místních úřadů a investorů při realizaci Agendy 21.

Johannesburská deklarace k udržitelnému rozvoji. Jedná se o politickou deklaraci zúčastněných států k udržitelnému rozvoji.

Další příslušné mezinárodní závazky a dokumenty:

- Strategie udržitelného rozvoje pro Evropskou unii (Gothenburg, 2001);
- Program OECD v oblasti udržitelného rozvoje (Paříž, 2001);
- Realizace požadavků na integrovanou ochranu životního prostředí v souladu se 6. Akčním programem pro životní prostředí Evropské unie;
- Zlepšení přímé účasti veřejnosti v procesu rozhodování na krajské a místní úrovni (Aarhusská konvence, 1998).

Z hlediska historie lze za hlavní mezníky vývoje koncepce udržitelného rozvoje považovat:

- 1972 – první definice „trvale udržitelného rozvoje“ uveřejněná v časopise The Ecologist;
- 1972 – první zpráva Římského klubu („Limits růstu“) dokumentuje, že současný model průmyslové společnosti není dlouhodobě udržitelný;
- 1980 – Světová strategie ochrany životního prostředí (IUCN, UNEP, WWF) definovala vzájemnou úzkou propojenost mezi ekonomickým rozvojem a ochranou životního prostředí;
- 1984 - Worldwatch institute ve Washingtonu vydal první ročenku „Stav světa – Směrem k trvale udržitelné společnosti“;
- 1987 – Světová komise pro životní prostředí vydává zprávu „Naše společná budoucnost“, slovní spojení „udržitelný rozvoj“ se stává běžným termínem agendy světového společenstva;
- 1991 – IUCN, UNEP a WWF vydávají publikaci „Staráme se o Zemi – strategie trvale udržitelného rozvoje“;
- 1992 - Konference OSN o životním prostředí a rozvoje (UNCED) resp. „Summit Země“ v Rio de Janeiro (Brazílie) řešící hlavní globální problémy lidstva, rekordní účast hlavních představitelů

států světa, přijatá „Deklarace o životním prostředí a rozvoji“, která obsahuje 27 zásad trvale udržitelného rozvoje a podrobný návod k jeho realizaci Agenda 21;

- 1992 – vznik Komise pro trvale udržitelný rozvoj (CSD) při OSN, jejímž hlavním posláním je implementace dokumentů z UNCED a monitoring jejich uplatňování;
 - 1995 – při CSD vznikla skupina expertů na tvorbu a posuzování indikátorů trvale udržitelného rozvoje. Výstup jejich práce je 134 indikátorů udržitelného rozvoje a metodika jejich používání;
 - 1997 – Valné shromáždění OSN (UNGASS) věnované 5 letům vývoje po konferenci UNCED, které konstatovalo nedostatečný pokrok v oblasti uplatňování udržitelného rozvoje ve světě;
 - 2002 – Konference RIO+10 – Světový summit o trvalé udržitelnosti v Johannesburgu při příležitosti 10 let výročí UNCED.
-

1.2 Problematika udržitelného rozvoje na národní úrovni

Na mezinárodním fóru se Česká a Slovenská federativní republika a následně Česká republika zavázala k realizaci závěrů výše uvedených summitů a konferencí na národní úrovni. Konkrétně v posledních čtyřech až pěti letech se udržitelný rozvoj stal důležitou součástí mnoha vládních materiálů a strategií. Byl jedním z principů specifikovaných programovém prohlášení vlády z roku 1998:

- V oblasti ochrany životního prostředí bude vláda realizovat princip udržitelného rozvoje, přičemž bude současně respektovat ekonomické, sociální a mezinárodní souvislosti. Na základě principů stanovených Evropskou unií - principu integrity ochrany životního prostředí a ekonomických aktivit - vláda zahrne aspekty ochrany životního prostředí do připravovaných ekonomických koncepcí.

Tento princip byl dále posílen v programovém prohlášení vlády z roku 2002:

- Vláda vedena snahou o realizaci zásad evropského sociálního modelu, založeného na sociálně a ekologicky orientovaném tržním hospodářství, považuje za svůj cíl přispět k tomu, aby se naše společnost stala společností vzdělání, spoluúčasti a solidarity a aby v tomto smyslu mohla být považována za moderní společnost jedenadvacátého století.
- „Udržitelný rozvoj a ochrana životního prostředí“ je jednou z hlavních priorit vlády, spolu například s „posílením účasti investorů v rozhodovacím procesu“ a s „posílením účasti občanů na rozhodování“. V části 5.4 Životní prostředí se říká, že vláda bude „*Politiku udržitelného rozvoje prosazovat jako celek*“.

Vláda ČR ve svém usnesení k udržitelnému rozvoji a implementaci výsledků WSSD ze dne 29. května 2002 č. 553 k „Průběžné zprávě o plnění závazků České republiky vyplývajících z členství v Organizaci pro ekonomickou spolupráci a rozvoj (OECD)“ ukládá:

- *Ministru životního prostředí předložit ve spolupráci s 1. místopředsedou vlády a ministrem práce a sociálních věcí, místopředsedou vlády a ministrem průmyslu a obchodu, místopředsedou vlády a ministrem zahraničních věcí a ministry financí a pro místní rozvoj vládě do 31. prosince 2002 zprávu o stavu řešení problematiky udržitelného rozvoje v České republice.*

V souvislosti se závěry summitu konaného v Johannesburgu přijala Vláda České republiky dne 16. prosince 2002 Rezoluci č. 1286 „O průběhu a výsledcích Světového summitu k udržitelnému rozvoji“. V této rezoluci vláda vzala na vědomí „*informaci o průběhu a výsledcích Světového summitu k udržitelnému rozvoji*“ a doporučila, „*aby ministerstva a ředitelé dalších ústředních orgánů státní správy v rámci svých pravomocí realizovala závěry summitu uvedené v bodě I této rezoluce a obsažené v jeho hlavním dokumentu, Plánu realizace*“. Dále, nařídila Ministerstvu životního prostředí připravit a, ve spolupráci s ostatními ministerstvy, předložit procedurální návrh na institucionální

opatření k problematice udržitelného rozvoje na národní úrovni. Ministerstvo životního prostředí předložilo tento návrh vládě ke schválení na zasedání vlády konaném dne 23. dubna 2003.

Udržitelný rozvoj je hlavním principem uvedeným ve Státní politice životního prostředí 2004 - 2010 schválené Vládou v roce 2004 (usnesení č. 235 ze dne 17.3.2004).

Česká republika se na Světovém summitu v Johannesburgu také zavázala v rámci zemí EU do 1.1.2005 zpracovat a implementovat národní strategii udržitelného rozvoje. Na tomto základě Vláda ČR 30. července 2003 zřídila Radu vlády pro udržitelný rozvoj jako stálý poradní, iniciační a koordinační orgán pro oblast udržitelného rozvoje a strategického řízení. Mezi její hlavní činnosti měla patřit i koordinace prací na přípravě a zpracování národní strategie. Smyslem zpracování bylo vytvořit celospolečensky přijatelný koncepční dokument, jehož svobodné respektování a průběžná aktualizace trvale zkvalitní život občanů, upevní demokratický politický systém ČR. Strategie udržitelného rozvoje by se měla stát východiskem pro zpracování koncepčních dokumentů sektorových politik a pro strategické rozhodování. Výsledný obsah strategie je ovšem velmi obecný, ale může udávat rámec pro zpracování strategií na regionální či místní úrovni. Implementace a zavádění tezí strategie do praxe je pak záležitostí nejen Vlády, ale i zástupců všech ostatních zájmových skupin. Strategie udržitelného rozvoje České republiky byla schválena Vládou na zasedání dne 8. prosince 2004 usnesením č. 1242.

Dokument vytyčuje hlavní cíle ekonomického, sociálního a environmentálního rozvoje zpravidla k horizontu r. 2014. Podstatou udržitelnosti je podle strategie naplnění tří základních cílů:

- *sociální rozvoj, který respektuje potřeby všech;*
- *účinná ochrana životního prostředí a šetrné využívání přírodních zdrojů a;*
- *udržení vysoké a stabilní úrovně ekonomického růstu a zaměstnanosti.*

Důležité etapy implementace udržitelného rozvoje na národní úrovni:

- 1995 - první zapracování problematiky udržitelného rozvoje do Státní politiky životního prostředí ČR (dále 1999, 2001, 2004); doporučení SPŽP 2004: „ustavit Regionální rady pro udržitelný rozvoj v jednotlivých vyšších územně správních celcích“
 - 1998 - udržitelný rozvoj se stává prioritním cílem Vlády ČR;
 - 1998-2002 - udržitelný rozvoj je akceptován při tvorbě sektorových koncepčních materiálů;
 - 2001-2002 - zřizování pracovních orgánů ad hoc k mezinárodní problematice udržitelného rozvoje;
 - 2002 - MŽP iniciuje jednání k institucionálnímu zajištění udržitelného rozvoje;
 - 30. červenec 2003 - zřízení Rady vlády pro udržitelný rozvoj;
 - 8. prosinec 2004 - schválena Strategie udržitelného rozvoje České republiky;
 - 9. května 2005 - konference o udržitelném rozvoji v současném a budoucím vývoji České republiky: „Otázky udržitelného rozvoje“.
-

1.3 Problematika udržitelného rozvoje na krajské úrovni

Kraje dlouhodobě požadují uplatňování principů udržitelného rozvoje v rámci svých kompetencí. V souladu s výše uvedenými doporučeními a závazky by mělo být cílem Krajských úřadů zapracovat principy udržitelného rozvoje do svých strategických materiálů, zejména do Programu rozvoje kraje.

Liberecký kraj byl zřízen Ústavním zákonem č. 347/1997 Sb., o zřízení vyšších územně-správních celků o doplnění Ústavního zákona České národní rady č. 1/1993 Sb., Ústavy české republiky. Krajský úřad Libereckého kraje byl zřízen zákonem č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení, ve znění pozdějších předpisů). Tento úřad není nadřízeným orgánem městských a obecních úřadů. Území Libereckého kraje tvoří 4% rozlohy České republiky a je rozděleno do okresů - Česká Lípa, Jablonec nad Nisou, Liberec a Semily. Severní hranice kraje tvoří také státní hranici s Polskou republikou a Spolkovou republikou Německo. Na východě a jihovýchodě kraj sousedí s Královéhradeckým krajem, na západě s Ústeckým krajem a na jihu se Středočeským krajem. Liberecký kraj, rozkládající se na rozloze 3 163 km², je nejmenším krajem (s výjimkou Prahy) v České republice. Hustota jeho osídlení (136 osob na čtvereční kilometr) je těsně nad národním průměrem (131 osob / km²).

Liberecký kraj byl na konci roku 2002 prvním krajem v České republice, který nechal své rozvojové dokumenty rozvoje posoudit z hlediska jejich souladu s principy udržitelného rozvoje. V tomto kontextu a na základě zkušeností ze zahraničí byla připravena speciální metodika pro posouzení udržitelnosti. Výsledkem je rozsáhlá studie která, spolu s analýzou strategických materiálů Libereckého kraje, obsahuje také konkrétní doporučení pro zapracování principů udržitelného rozvoje do Programu rozvoje Libereckého kraje a do souvisejících strategických plánů a dalších koncepčních materiálů. Liberecký kraj realizuje a podporuje projekty na základě strategického plánování s přímou účastí veřejnosti. To má za následek praktickou aplikaci místních programů Agendy 21 v některých obcích a městech Libereckého kraje.

Důležitým mezníkem v uplatňování udržitelného rozvoje na regionální úrovni byla konference s mezinárodní účastí nazvaná „Principy udržitelného rozvoje a jejich praktický vliv na rozvoj krajů“, pořádaná Krajským úřadem Libereckého kraje (Odborem regionálního rozvoje) ve dnech 5. - 6. května 2003 v Liberci. Této události se zúčastnilo 150 účastníků - zástupců ministerstev, krajských samospráv a státních orgánů, samospráv obcí a měst, akademických a vzdělávacích institucí, nevládních organizací, apod.

O rok později proběhla v Liberci II. Konference ČR k udržitelnému rozvoji pod názvem „Principy udržitelného rozvoje a jejich praktický dopad na rozvoj regionů“. Konference proběhla v termínu 14. - 15. října 2004 a zúčastnilo se jí kolem 100 odborníků. Z této konference vzešlo usnesení, ve kterém se odborníci dohodli na celé řadě závěrů a mimo jiné na krajské úrovni doporučují:

- ustavit krajské Rady pro udržitelný rozvoj;
- pokračovat v úsilí a podpoře zpracování krajských a regionálních strategií;
- vytvořit sadu indikátorů udržitelného rozvoje kraje či jeho lokálních území (včetně volitelných), zajistit jejich pravidelné monitorování a vyhodnocování, vytvořit mechanismy zpětných vazeb pro případnou korekci prováděných rozvojových opatření krajských i obecních samospráv.

Důležité etapy implementace udržitelného rozvoje na krajské úrovni:

- leden 2001 - Státní politika životního prostředí České republiky, Aktuální cíl a opatření: „doporučit krajským úřadům a jejich odborům regionálního rozvoje a územního plánování zpracovávat koncepce udržitelného rozvoje na úrovni vyšších územních samosprávních celků a podporovat vznik obdobných koncepcí na úrovni obcí“;
 - 5. - 6. května 2003 – I. Konference k udržitelnému rozvoji s mezinárodní účastí nazvaná „Principy udržitelného rozvoje a jejich praktický vliv na rozvoj krajů“;
 - 1.1.2004 - vyhlášen Program na zpracování krajských strategií udržitelného rozvoje Státního fondu životního prostředí České republiky;
 - duben 2004 – odstartován pilotní projekt „Podpora při přípravě zpracování strategie udržitelného rozvoje ve vybraných krajích České republiky“, který obsahuje také zpracování regionálních strategií udržitelného rozvoje pro Ústecký a Liberecký kraj;
 - 14. - 15. října 2004 - II. Konference ČR k udržitelnému rozvoji pod názvem „Principy udržitelného rozvoje a jejich praktický dopad na rozvoj regionů“.
-

1.4 Východiska pro zpracování Strategie udržitelného rozvoje Libereckého kraje

Podle zákona. č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů a zákona č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje ve znění pozdějších předpisů, byl v Libereckém kraji zpracován Program rozvoje Libereckého kraje 2004 – 2006, který byl schválen Zastupitelstvem Libereckého kraje dne 15. června 2004 usnesením č. 146/04/ZK. Tento dokument si klade za cíl definovat opatření na podporu všestranného rozvoje území Libereckého kraje a hospodářského a sociálního růstu v regionálním a místním měřítku.

V roce 2004 se Liberecký kraj přihlásil k projektu “Podpora při přípravě strategie udržitelného rozvoje ve vybraných krajích ČR” v jehož rámci došlo k pilotnímu zpracování předkládané Strategie udržitelného rozvoje Libereckého kraje 2006 - 2020. Navržená metodika projektu byla podle

standardů UNDP schválena na LPAC mítingu dne 14. dubna 2004, je popsána v Projektovém dokumentu UNDP a průběh celého projektu probíhal za dohledu Řídícího výboru a Projektové rady.

Na rozdíl od Programu rozvoje Libereckého kraje 2004 – 2006 má Strategie udržitelného rozvoje Libereckého kraje 2006 - 2020 za cíl udat rámec dlouhodobému rozvoji kraje, který bude aplikovat principy konceptu udržitelného rozvoje a bude v souladu s mandátem udržitelného rozvoje lidstva UNDP a v kontextu se Strategií udržitelného rozvoje České republiky. Udržitelný rozvoj je horizontálním tématem Evropské unie.

Cílem bylo zpracovat rámcový a průřezový koncepční dokument Libereckého kraje na nějž budou následně navazovat ostatní sektorové strategické a koncepční dokumenty. V případě rozporu budou sektorové dokumenty včetně Programu rozvoje Libereckého kraje novelizovány, tak aby jejich obsah odpovídal definovaným vizím, prioritám a strategickým cílům Strategie udržitelného rozvoje Libereckého kraje 2006 – 2020. Pro monitoring implementace byla navržena sada programových a titulkových indikátorů. Strategie udržitelného rozvoje Libereckého kraje 2006 – 2020 zahrnuje ekonomický, sociální i environmentální pilíř a správu věcí veřejných, která je chápána jako prostor ve kterém se udržitelný rozvoj odehrává.

Strategie udržitelného rozvoje Libereckého kraje 2006 - 2020 vychází ze stávající situace regionu. Kvalifikace a kvantifikace priorit a strategických cílů je vztažena ke stavu 2005 (resp. posledních zjištěných dat).

Dokument je zpracován podle angloamerického modelu plánování s malými modifikacemi a s úpravou podle regionálních podmínek. Zvolený metodický postup byl tak pilotně odzkoušen a inovován v podmínkách České republiky a celé Střední Evropy.

Rámec a specifikace zpracování:

- moderní, přehledný, jednoduchý a stručný strategický plán;
 - rámcový a průřezový strategický plán napříč sektory;
 - originální v rámci českých a středoevropských standardů;
 - důraz na nástroje pro sledování a vyhodnocování jeho implementace;
 - konkrétní kvalifikace a kvantifikace strategických cílů;
 - kvalifikované a kvantifikované strategické cíle nemají být dogmatem, ale pouze vodítkem;
 - živý dokument - je plánováno s jeho aktualizacemi nebo zakomponováním jeho obsahu do souvisejících sektorových dokumentů v rámci jejich aktualizace;
 - založený na pestré škále zdrojů informací;
 - vychází z dat a informací pořízených oficiálními statistickými institucemi nebo organizacemi autorizovanými ke sběru a vyhodnocování dat;
 - otevřený dokument - zpracovaný na základě participace a konsensu, na zpracování se podílela odborná pracovní skupina, dokument byl projednáván se stakeholders a veřejností;
 - názory veřejnosti a odborníků se do dokumentu promítly prostřednictvím výsledků sociologických šetření;
 - vychází z aktuální společenské situace Libereckého kraje.
-

2. ZÁKLADNÍ TEZE VYPLÝVAJÍCÍ Z DÍLČÍCH ANALYTICKÝCH ČÁSTÍ PRO LIBERECKÝ KRAJ A SWOT ANALÝZA UDRŽITELNÉHO ROZVOJE LIBERECKÉHO KRAJE

2.1 Dílčí studie analytické části strategie

Dílčí studie analytické části jsou nedílnou součástí strategie a pro přehlednost je analytická část koncipována jako soubor příloh k návrhové části:

- Analýzy koncepčních a strategických dokumentů Libereckého kraje z hlediska jejich souladu s principy udržitelného rozvoje (Příloha č. 1);
- Analýza Libereckého kraje (Příloha č. 2.);
- Vybrané indikátory udržitelného rozvoje Libereckého kraje (příloha č. 3.);
- Analýza sociologických průzkumů: Expertních rozhovorů a dotazníkového šetření se stakeholders v Libereckém kraji (Příloha č. 4);
- Analýza kvantitativního sociologického průzkumu veřejnosti Libereckého kraje (Příloha č. 5.).

2.2 Výstupy z analýzy strategických a koncepčních dokumentů Libereckého kraje z hlediska jejich souladu s principy udržitelného rozvoje

Celkem bylo posouzeno 16 krajských strategických dokumentů, v době zahájení prací dohotovených. Obecně lze konstatovat, že kvalita posuzovaných dokumentů je značně rozdílná. Nelze tedy hovořit o splnění všech požadavků kvalitního strategického plánu. Touto skutečností je významně ovlivněna funkčnost, efektivita a „strategičnost“ těchto materiálů. Některé z předložených materiálů nejsou schválené Zastupitelstvem a Radou Libereckého kraje a tím je jejich realizovatelnost značně limitována.

Teze vyplývající ze zhodnocení funkčnosti, efektivnosti a strategického charakteru posuzovaných dokumentů (Úroveň 1):

- nedostatečná definice tezí ve SWOT analýze nebo její úplná absence;
- zastaralost a nekomplexnost relevantních dat a informací v analytické části;
- cíle jsou často formulovány velmi obecně a mají charakter pouhých proklamací;
- materiály neobsahují přehled finančních nástrojů/zdrojů pro realizaci cílů;
- nejsou přesně definovány indikátory pro monitoring a odpovědnost za naplňování cílů, resp. návrh managementu;
- dokumenty nejsou často realistické a realizovatelné;
- pro pracovní charakter nebo neúplnost materiálů nebylo v některých případech vůbec možné provést kompletní hodnocení;
- byla zjištěna absence některých kompletních a komplexních sektorových strategických materiálů na úrovni kraje;
- na této úrovni mají nejlepší hodnocení koncepční dokumenty pro oblast zdravotnictví, které obsahují téměř všechny důležité části; jejich realizovatelnost je ovšem velmi závislá na míře a kvalitě spolupráce a na úkolování jiných organizací – chybí soběstačnost v naplňování cílů;
- Strategii rozvoje Libereckého kraje i další dokumenty je nutné aktualizovat; doplnit do nich konkrétní strategické cíle a opatření, finanční rámec, kapacity a odpovědnost;
- Program rozvoje Libereckého kraje uvádí podrobný seznam zdrojů financování, avšak cíle jsou většinou nekonkrétní a obecné, chybí kvantifikace a termíny plnění jednotlivých cílů; Program rozvoje kraje plní především funkci dokumentu definujícího priority pro přípravu projektů, na jejichž realizaci bude možné čerpat prostředky z veřejných rozpočtů i z finančních nástrojů strukturální politiky EU.

Teze vyplývající ze zhodnocení posuzovaných dokumentů z hlediska kritérií udržitelného rozvoje (Úroveň 2):

- většina materiálů se snaží formulovat dlouhodobé vize;
- mezigenerační a meziregionální solidarita není zmíněna vůbec nebo jen okrajově, výjimkou jsou strategické a koncepční materiály pro oblast vzdělávání;

- úzce zaměřené strategické materiály neuvažují dostatečně o vztazích a souvislostech s ostatními sektory;
- pokud není princip předběžné opatrnosti přímo zmíněn, často se objevuje alespoň ve formě preventivních opatření;
- pokud je to relevantní, často v dokumentech abscentuje odůvodněná provázanost všech pilířů udržitelného rozvoje; tedy provázanost ekonomického, sociálního a environmentálního pilíře;
- některá řešení specifických dokumentů jsou v přímém rozporu s ochranou životního prostředí a zachováním přírodních zdrojů;
- i vzhledem k hraničnímu charakteru Libereckého kraje není v dokumentech řešena přeshraniční i meziregionální spolupráce;
- snaha zapojit do přípravy materiálů veřejnost nebo její zástupce je nedostatečná; často je uplatňována až po zpracování dokumentů;
- zapojení veřejnosti do rozhodování je proklamativní nebo není bráno vůbec v úvahu, prostor pro uplatňování procesů místních Agend 21 je nedostatečný;
- z posuzování vyplývá nutnost zpracovat Komunikační strategii Libereckého kraje;
- cíle jsou často obecné a proklamativní; není stanovena odpovědnost za jejich naplňování;
- pokud existuje souvislost a je to relevantní chybí konkrétní environmentální cíle;
- nejsou uvedeny žádné ekonomické nástroje pro uplatňování principu znečišťovatel platí a pro další principy udržitelného rozvoje;
- princip subsidiarity je v dokumentech zpracován velmi marginálně;
- finanční zdroje a kapacity pro realizaci cílů nejsou uvedeny vůbec nebo velmi obecně;
- sady indikátorů, pokud jsou uvedeny, bývají často bez souvislostí a nemají dostatečnou vypovídající hodnotu; výjimkou jsou již zmíněné koncepční a strategické materiály pro oblast zdravotnictví a vzdělávání.

Teze vyplývající ze zhodnocení posuzovaných dokumentů z hlediska principů udržitelného rozvoje (Úroveň 3):

- posuzované materiály neuspokojivě promítají odpovědnost vůči budoucím generacím, objevuje se rezerva v zakomponování mezigenerační solidarity;
- integrace ekonomických, sociálních a environmentálních cílů je většinou nedostatečná;
- účast veřejnosti na plánování a rozhodování je nejlépe řešena ve Strategii rozvoje Libereckého kraje; největší slabinou v oblasti participace a konsensu je obecně definování odpovědnosti, komunikace a informovanost a osvěta veřejnosti;
- pokud je to relevantní, je princip ochrany životního prostředí a přírodních zdrojů v dokumentech promítnut; míra jeho provázanosti se ovšem značně liší;
- návrh managementu, organizace a řízení není v dokumentech zpracován a je jednou z nejslabších článků strategických a koncepčních dokumentů; výjimkou jsou materiály pro oblast vzdělávání.

2.3 Výsledky kvalitativních sociologických průzkumů: expertní rozhovory a dotazníkové šetření se stakeholders

Z provedených expertních rozhovorů a navrácených dotazníků elektronického šetření se stakeholders vyplývá obecně velmi malý zájem o problematiku udržitelného rozvoje. Tím existuje nízká povědomost o celé koncepci udržitelného rozvoje mezi nominovanými odborníky. Udržitelný rozvoj v rámci Libereckého kraje nepatří mezi prioritní témata. Existuje velká neznalost koncepčních a strategických materiálů kraje i u skupin, u kterých se znalost považuje za samozřejmou.

V souvislosti s výsledky dotazníkového šetření se stakeholders je nutné si uvědomit, že odpovídala pouze část oslovených, která má o tuto problematiku zájem. Tím jsou výsledky pozitivně ovlivněné směrem k udržitelnému rozvoji. Ve skutečnosti však situace není tak příznivá.

Expert: znalci/odborníci zabývající se problematikou alespoň jednoho z pilířů udržitelného rozvoje

Stakeholders: podílňící/zástupci zájmových skupin

Z jednotlivých bloků otázek vyplývá:

A) Hodnocení současné situace v Libereckém kraji

- odborníci i stakeholders nepovažují současný stav Libereckého kraje za dlouhodobě udržitelný;

- za nejkritičtější oblasti shodně považují ekonomický rozvoj a oblast infrastruktury; odborníci navíc uvádějí oblast lidských zdrojů a stakeholders oblast zemědělství a venkova;
- obě skupiny nepovažují v časovém horizontu 10 let změnu rozvoje kraje k dlouhodobé udržitelnosti za reálnou;
- jako hlavní překážky změny rozvoje směrem k udržitelnosti uvádějí nedostatek politické vůle a nedostatek finančních prostředků; odborníci vidí problém zejména v právní úpravě;
- podle odborníků v Libereckém kraji existují pozitivní příklady, které napomáhají do jisté míry směřují k udržitelnosti; nejvíce citován byl příklad obce Jindřichovice pod Smrkem, která má zpracovanou vlastní koncepci udržitelného rozvoje;

B) Spolupráce místní veřejné správy s občanskou společností

- za hlavní pomoc ze strany státní správy odborníci uvádějí transparentní legislativu a větší daňové příjmy samosprávám; stakeholders uvádějí především finanční podporu a kvalitnější komunikaci;
- obě skupiny uvádějí, že za prioritu v konkrétní pomoci od krajské správy očekávají promyšlenou dotační politiku a pomoc při motivaci investičním záměrům;
- od obcí se v prosazování a uplatňování principů udržitelného rozvoje očekává zejména úzká a konkrétní spolupráce s cílem vytváření mikroregionů a pomoc při informovanosti a osvětě veřejnosti o dané problematice;
- posílit fungování občanské společnosti zvýšením možnosti zapojování občanů do rozhodovacích procesů.

C) Posouzení Strategie rozvoje Libereckého kraje

- odborníci zpravidla neznají strategické cíle ani návrhy opatření tohoto koncepčního dokumentu; stakeholders je naopak zpravidla znají;
- odborníci i stakeholders se domnívají, že stanovené strategické cíle jsou v souladu s principy udržitelného rozvoje, u odborníků tato odpověď nebyla tak jednoznačná;
- stakeholders i odborníci mají výhrady k přílišné obecnosti formulace uvedených cílů, odborníci zejména k cílům z oblasti odpadového hospodářství a dopravy, stakeholders k cílům z oblasti rozvoje infrastruktury, kterou obě skupiny shodně považují za nejkritičtější;

D) Posouzení Programu rozvoje Libereckého kraje

- odborníci zpravidla neznají strategické cíle ani návrhy opatření tohoto koncepčního dokumentu; stakeholders je naopak zpravidla znají;
- odborníci i stakeholders se domnívají, že stanovené strategické cíle jsou v souladu s principy udržitelného rozvoje;
- jako nedostatky uvádějí odborníci i stakeholders obecnost dokumentu a mají výhrady především k oblastem infrastruktury, dopravy a problematice životního prostředí.

E) Posouzení Územně-plánovací dokumentace

- odborníci ani stakeholders zpravidla neznají územně-plánovací dokumentaci a nemohou posoudit její vztah udržitelnému rozvoji;
- odborníci a stakeholders, kteří tuto dokumentaci znají uvádějí, že je v souladu s principy udržitelného rozvoje;
- v územně-plánovací dokumentaci odborníci i stakeholders negativně hodnotí především uvedená dopravní řešení.

F) Prioritní a strategické cíle udržitelného rozvoje Libereckého kraje

- za prioritní pro ekonomickou oblast uvádějí shodně odborníci i stakeholders rozvoj podnikatelských aktivit šetrných k životnímu prostředí a podporu malých a středních podniků v souvislosti s vytvářením nových pracovních míst;
- v oblasti kvality života uvádějí obě skupiny respondentů shodně zvýšení kvality života obyvatel Libereckého kraje, zlepšování zdravotní a sociální péče a snížení míry sociálního vyloučení;
- v oblasti infrastruktury uvádějí obě skupiny shodně především vytváření programů postupné rekonstrukce a modernizace regionální silniční a železniční sítě; experti preferují omezení dopravní potřeby přímo u zdroje a stakeholders dořešení kanalizace a čištění odpadních vod;

- pro oblast rozvoje a územního plánování uvádějí obě skupiny implementaci udržitelného rozvoje do nově zpracovávaných územních plánů, rozvojových dokumentů a akčních plánů obcí;
- pro oblast životního prostředí uvádějí obě skupiny zpracování a realizaci akčních plánů ochrany životního prostředí na téže úrovni;
- v oblasti rozvoje venkova, lesnictví a multifunkčního zemědělství uvádějí experti jako prioritu zvýšení rozlohy ploch s aplikací postupů ekologického zemědělství a zvýšení rozlohy ploch určených k pěstování energeticky využitelných plodin; stakeholders považují za prioritu vytvoření nových pracovních příležitostí na venkově s využitím lokální a regionální produkce a podporu rozvoje podniků navazujících na lesnickou produkci; obě skupiny respondentů dále uvádějí podporu odvětví rostlinné a živočišné zemědělské produkce.

G) Udržitelný rozvoj v praxi

- jako největší překážku bránící naplňování udržitelného rozvoje na úrovni regionů uvádějí obě skupiny nedostatek finančních prostředků, nedostatek politické vůle a absenci příslušných právních úprav; stakeholders uvádějí i absenci reálné koncepce udržitelného rozvoje na úrovni státu;
- potenciál Technické univerzity v Liberci vidí odborníci především v provádění statistických průzkumů, jejich vyhodnocování a monitorování situace v oblasti udržitelného rozvoje, stakeholders ho vidí především v provádění osvěty, vzdělávání a šíření informací směrem k veřejnosti;
- odborníci i stakeholders se domnívají, že občané mohou pomoci udržitelnému rozvoji jejich regionu, především změnou svého chování, osobní angažovaností, změnou svých spotřebních vzorců a zodpovědným přístupem nejen k životnímu prostředí, ale i ke svému životnímu stylu.

2.4 Výsledky kvantitativního sociologického průzkumu veřejnosti/domácností Libereckého kraje

Z analýzy kvantitativního sociologického průzkumu obyvatel Libereckého kraje vyplývají následující teze veřejného mínění.

1) pro oblast ekonomického rozvoje

- veřejnost si do budoucna nepřeje podporu těžebního a těžkého průmyslu a naopak preferuje podporu sektoru služeb a cestovního ruchu a ekologického zemědělství;
- tradiční textilní a sklářský průmysl by měl být podporován, ovšem nikoliv za každou cenu, neprosperující podniky by neměly být uměle podporovány;
- pro příliv investic do regionu považuje veřejnost za klíčové: propagaci regionu na národní a mezinárodní úrovni a kvalitní infrastrukturu;
- více než polovina dotazovaných se domnívá, že blízkost hranic se Spolkovou republikou Německo a Polskou republikou je nedostatečně využívána pro příliv finančních prostředků do regionu;
- veřejnost považuje nezaměstnanost v kraji za vysokou, možnost rekvalifikace a doškolování, podporu nových podnikatelských aktivit a možnost získávání financí z jiných zdrojů než z rozpočtů obcí, měst a kraje za nedostatečnou; o hospodaření měst a obcí převládá negativní mínění;
- za prioritu v oblasti infrastruktury považují investice směřující ke zkvalitnění silnic II. a III. třídy a místních komunikací a následně řešení vodovodních a kanalizačních systémů;
- převážná část veřejnosti se domnívá, že ekologicky šetrné výrobky a služby by měly být daňově zvýhodněny;
- část veřejnosti dává přednost ekologicky šetrným výrobkům i přes jejich vyšší cenu;
- většina obyvatel používá k dopravě především osobní automobil, který lidé na venkově upřednostňují z důvodu absence jiné alternativy dopravy, ve městech je to naopak z důvodů úspory času a většího pohodlí;
- zhruba polovina dotazovaných předpokládá, že se jejich životní standard v průběhu následujících let spíše nezmění; se zhoršením počítají spíše lidé ekonomicky neaktivní, nezaměstnaní, důchodci a ženy středních a starších generací;
- v předpokladu stability existujících pracovních míst převažuje u obyvatel Libereckého kraje spíše optimismus, v delších časových intervalech se poměr vyrovnává;
- veřejnost vidí spíše problém v nabídce nových pracovních příležitostí.

2) pro oblast sociálního a společenského rozvoje

- většině dotazovaných neschází v regionu zdravotně-sociální služby a zdají se jim dostupné a kvalitní, nejméně příznivá je dostupnost a kvalita specializovaných lékařů;
- veřejnost zpravidla pokládá prevenci u celé řady onemocnění za dostatečnou; jako spíše nedostatečnou uvádí prevenci sociálně-patologických jevů a alergických onemocnění;
- větší část veřejnosti se snaží žít podle zásad zdravého životního stylu;
- jako impuls ke zvýšení porodnosti je nejčastěji uváděna finanční podpora mladých rodin s dětmi a podpora bydlení;
- v oblasti bydlení uvádí veřejnost jako prioritu snížení vysokých výdajů na bydlení a zvýšení počtu dokončených nových bytů;
- stěhování z měst na venkov a z venkova do měst obyvatelé kraje zpravidla neplánují; o stěhování uvažuje každý osmý obyvatel kraje; lidé z nejmenších obcí uvažují o stěhování do měst podstatně méně než lidé z měst na venkov;
- dostupnost všech stupňů škol považují obyvatelé kraje za velmi nebo spíše dobrou, kvalitu vzdělávacích institucí a možnost volnočasových aktivit spíše za dobrou;
- obyvatelé kraje většinou nedokáží posoudit, zda vzdělávací systém efektivně reaguje na požadavky trhu práce; skoro polovina dotazovaných si ovšem myslí, že nereaguje efektivně a včas;
- veřejnost se domnívá, že spíše nedochází k dostatečnému začleňování menšinových skupin do života celé společnosti;
- veřejnost je obecně spokojena se současnými možnostmi trávení volného času v Libereckém kraji;
- úroveň péče o kulturní památky je podle většiny obyvatel dostatečná;
- obyvatelé kraje soudí, že potenciál kraje z hlediska možnosti rozvoje cestovního ruchu je velmi dobrý.

3) pro environmentální oblast

- třetina obyvatel kraje soudí, že chráněná území jsou pro region přínosem a další více než třetina jejich existenci respektuje;
- polovina obyvatel Libereckého kraje považuje zdroje informací o důvodech ochrany přírody a krajiny za dostatečné;
- více než polovina obyvatel se domnívá, že je žádoucí další rozšiřování zvláště chráněných území v Libereckém kraji;
- mezi priority ve využívání investic ochrany životního prostředí veřejnost uvádí oblast ochrany přírody a krajiny, ochrany vod a ekologického využití odpadů;
- více než polovina obyvatel uvádí, že využívá přírodní prostředí Libereckého kraje k trávení svého volného času; pouze nepatrná část tak činí výjimečně nebo vůbec;
- občané jsou zpravidla spokojeni s kvalitou všech složek životního prostředí v okolí jejich bydliště; nejlépe hodnotí kvalitu přírody a krajiny v okolí obce/města a obecní a městskou zeleň; nejhůře hodnotí dopravní situaci;
- spokojenost občanů s kvalitou životního prostředí ovšem zpravidla klesá s velikostí obce, ve které žijí, ve městech hodnotí kladněji přítomnost kanalizace a čištění odpadních vod; v malých obcích je nejpříznivěji hodnocena kvalita přírody a krajiny v okolí;
- mezi hlavní problémy životního prostředí na úrovni obce/města a okresu, kde žijí, uvádějí občané zejména intenzitu a řešení dopravy a s tím související zhoršenou kvalitu ovzduší a hluk; dále uvádějí problémy s řešením odpadového hospodářství a existenci černých skládek; na úrovni kraje jsou nejvýznamnější problémy a rizika související s průmyslovou činností;
- většina obyvatel kraje uvádí, že preferuje energeticky úsporné spotřebiče, snaží se důkladně izolovat obytné prostory, šetří vodou a energií; většina obyvatel kraje uvádí, že nevyužívá a neplánuje využití alternativních a obnovitelných zdrojů energie;
- tři čtvrtiny obyvatel kraje uvádí, že třídí odpad, zejména plasty, papír a sklo; ti kteří netřídí uvádějí za hlavní důvod absenci separátních kontejnerů;
- převážná část občanů uvádí, že dění v oblasti životního prostředí nesleduje a žádných konkrétních akcí se k této problematice neúčastní; pouze 6 % obyvatel uvádí aktivní účast;

- občané Libereckého kraje většinou nemají představu o pojmu udržitelný rozvoj.

4) pro veřejnou správu

- obyvatelé kraje se domnívají, že prioritou krajského úřadu a volených orgánů kraje by mělo být především řešení nezaměstnanosti a bydlení;
- spolupráci institucí veřejné správy hodnotí kladně téměř polovina obyvatel kraje; za špatnou až velmi špatnou ji hodnotí méně než polovina občanů;
- zhruba polovina obyvatel se nezapojuje aktivně do veřejného života; polovina se ho účastní převážně formou voleb a komunikací s úřady (připomínky, dotazy, žádosti, apod.);
- mezi občany převládá názor, že nemůžou ovlivňovat veřejnou správu a podílet se na rozhodovacím procesu;
- rezervy ve fungování veřejné správy vidí občané především v komunikaci a jejich informovanosti;
- většina obyvatel si myslí, že by mělo dojít do budoucna k posílení pravomocí místní samosprávy;
- za priority rozvoje venkova považují občané především vytváření nových pracovních míst na venkově, zvyšování atraktivity venkova jako místa pro život mladých rodin.

2.5 SWOT analýza udržitelného rozvoje Libereckého kraje

EKONOMICKÝ PILÍŘ UDRŽITELNÉHO ROZVOJE

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<u>Liberecký kraj</u> ☞ Kvalitní menší a střední podnikatelská vrstva; ☞ Stabilní postavení velkých podniků v Libereckém kraji; ☞ Silný zpracovatelský průmysl; ☞ Poměrně stabilní trh práce založený na rozmanitosti ekonomických činností; ☞ Vhodné přírodní a kulturní podmínky pro rozvoj cestovního ruchu, sportu, lázeňství a rekreace.	<u>Liberecký kraj</u> ☞ Koncentrace ekonomické činnosti a zaměstnanosti v centrech kraje, zejména v Liberci, periferní oblasti jsou oslabeny; ☞ Nedostatečná základní a doplňková infrastruktura cestovního ruchu, včetně služeb; ☞ Absence destinačního managementu pro rozvoj cestovního ruchu; ☞ Silné zaměření ekonomiky na automobilový průmysl; ☞ Velký rozsah a počet nevyužívaných, zdevastovaných ploch a objektů („brownfields“) postižených starými ekologickými zátěžemi a jejich obtížná revitalizace; ☞ Nízké ekonomické ohodnocení tradičních řemeslných a zemědělských činností ☞ Nekvalitní existující (dopravní) a nedostatečně rozvinutá (informační, komunikační) infrastruktura kraje; ☞ Nedostatečné systémové úspory energií a surovin; ☞ Malé využití alternativních energetických a surovinových zdrojů; ☞ Malý podíl ekologického a energetického zemědělství.

EKONOMICKÝ PILÍŘ UDRŽITELNÉHO ROZVOJE

PŘÍLEŽITOSTI**Liberecký kraj**

- ☞ Zachovalost a rozmanitost přírodního a kulturního dědictví regionu dává možnost pro širší rozvoj podnikání v oblasti udržitelného cestovního ruchu a navazujících odvětví, tento aspekt je posílen přítomností hranic s Polskou republikou a Spolkovou republikou Německo;
- ☞ Rozvoj výzkumné a vývojové činnosti související s potenciálem Technické univerzity v Liberci;
- ☞ Vývoj inovačních technologií, včetně technologií šetrných k životnímu prostředí; jejich zavádění do praxe;
- ☞ Potenciál kulturní krajiny LK skýtá příležitost pro rozvoj ekologického a energetického zemědělství a agroekoturistiky;
- ☞ Další rozvoj a zvýšení prestiže tradičních řemesel (sklářství, bižuterie, textilní průmysl - podpora místní výroby);
- ☞ Kvalitně připravené projekty a efektivní využívání finančních nástrojů EU a EHP (Strukturální fondy, Fond soudržnosti, Finanční mechanismy EHP a Norska);
- ☞ Finanční podpora a pomoc při hledání finančních zdrojů pro střední a malé podnikatele;
- ☞ Rozvoj lázeňství, zdravotní a kongresové turistiky;
- ☞ Realizace opatření vedoucích k energetickým a surovinovým úsporám;
- ☞ Rozvoj "zeleného" podnikání a služeb;
- ☞ Vypracování Strategie udržitelného hospodářského růstu LK, jejíž součástí je výzkum, vývoj a realizace inovačních technologií.

RIZIKA**Liberecký kraj**

- ☞ Možné strukturální problémy ve sklářském a bižuterním průmyslu a v obchodování s těmito komoditami na národní i mezinárodní úrovni;
- ☞ Zastavení či zpomalení procesu restrukturalizace zemědělství;
- ☞ Pomalá nebo neefektivní revitalizace velkého množství nevyužívaných zdevastovaných ploch a objektů, včetně pomalé sanace starých ekologických zátěží;
- ☞ Preference investičních záměrů na "zelené louce";
- ☞ Podpora investic do výroby s nízkou přidanou hodnotou práce, automatizované technologie velkých podniků mohou vést ke značnému snížení počtu pracovních míst v regionu;
- ☞ Navyšování přeprav v individuální silniční dopravě;
- ☞ Přetěžování absorpčních návštěvních kapacit stávajících rekreačních a turistických center a zachovalých přírodních lokalit a oblastí regionu;
- ☞ Daňové a legislativní úpravy vedoucí k útlumu zejména malého a středního podnikání.

SOCIÁLNÍ PILÍŘ UDRŽITELNÉHO ROZVOJE – OBLAST SOCIÁLNÍ A ZDRAVOTNÍ

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
Liberecký kraj ☞ Klesající trend celkové úmrtnosti, prodlužující se střední délka života a příznivý průměrný věk obyvatel kraje; ☞ Onemocnění alergiemi je nižší ve srovnání s průměrem ČR; ☞ Dobrá dostupnost i dostatečná kapacita a vybavenost zařízení akutní i následné zdravotní péče; ☞ Relativně velká nabídka sociálních služeb včetně provozování alternativních služeb a krizových a specializovaných poraden; ☞ Liberecký kraj patří mezi kraje s nejvyšším průměrným celkovým čistým měsíčním příjmem domácností; ☞ Spokojenost obyvatel kraje s vlastním bydlením je vyšší než v ostatních krajích ČR.	Liberecký kraj ☞ Výrazné snížení porodnosti; ☞ Neschopnost dostatečně rychle reagovat na proces stárnutí obyvatelstva; ☞ Úmrtnost na nádorová onemocnění a úmrtnost na úrazy a otravy jsou v kraji vyšší než celorepublikový průměr, roste počet vrozených vývojových vad, alergických onemocnění a onemocnění nervového systému; ☞ Nárůst rizikových faktorů životního stylu (kouření v domácnostech se vyskytuje u 50% rodin); ☞ Problémy v provázanosti sociálního systému a zdravotnictví s ostatními sektory (ekonomika, životní prostředí); ☞ Nedostatečná podpora a rozvoj existujících alternativních a terénních sociálních služeb (preference ústavních zařízení); ☞ Zastaralý bytový fond v kraji; ☞ Vysoké výdaje na bydlení; ☞ Sociální problémy spojené s životem na venkově, nízká prestiž a sociální standard obyvatel zejména venkovského prostoru; ☞ Nesoulad nabídky a poptávky na trhu práce v některých oborech v souvislosti s kvalifikační pracovní silou; ☞ Slabě rozvinutý neziskový sektor v sociální oblasti; ☞ Neuspokojivý přístup skupin občanů z hlediska odpovědnosti nejen k vlastnímu životu, ale i ke svému okolí a k vzájemné toleranci a spolupráci; ☞ Neuspokojivá spolupráce profesních hospodářských cechů.

SOCIÁLNÍ PILÍŘ UDRŽITELNÉHO ROZVOJE – OBLAST SOCIÁLNÍ A ZDRAVOTNÍ

PŘÍLEŽITOSTI	RIZIKA
Liberecký kraj ☞ Důraz na všechny stupně prevence, zejména u nádorových onemocnění, onemocnění oběhové soustavy a alergických onemocnění; ☞ Podpora zdraví a zdravého životního stylu; ☞ Prevence sociálně patologických jevů podporou programů volnočasových aktivit, včetně sportovních aktivit; ☞ Využití integrovaného komunitního plánování sociálních služeb; ☞ Legislativní podpora ekonomických aktivit starších občanů; ☞ Efektivní populační politika kraje, včetně zajištění dostupného bydlení pro rodiny s dětmi; ☞ Řešení sociálně-ekonomických problémů kraje aktivní politikou zaměstnanosti; ☞ Podpora lázeňských, rekreačních, kulturních a sportovních služeb i kongresové turistiky; ☞ Vytváření nových pracovních příležitostí v primárním sektoru (oblast péče o kulturní krajinu), v rámci odpadového hospodářství a při sanacích starých ekologických zátěží i realizaci environmentálních opatření (ÚSES, protipovodňová opatření, revitalizace říčních systémů, zvyšování retenčních schopností krajiny a obnova jejích ekologických funkcí); ☞ Podpora rozvoje „zeleného“ podnikání a služeb; ☞ Integrace všech minoritních skupin obyvatelstva; ☞ Rozvoj projektů tzv. sociální ekonomiky zejména v menších obcích; ☞ Zvyšující se solidarita a zájem o své okolí u každého občana LK; ☞ Vznik profesních klastrů.	Liberecký kraj ☞ Nevhodná a neúčinná pronatální politika ☞ Nedostatečná role prevence v rámci zdravotní péče, nedostatek středního zdravotního personálu; ☞ Nízká efektivita sociálních služeb; ☞ Potencionální růst nezaměstnanosti v případě útlumu tradičních výrobních oborů (textilní, sklářský, bižuterní, automobilový, ...); ☞ Pomalá rekvalifikace pracovníků z regionálně specifických útlumových oblastí zemědělství a průmyslu; ☞ Rostoucí počet příjemců dávek sociální péče; ☞ Nárůst sociálně patologických jevů; ☞ Pomalá obnova staré bytové zástavby a snižující se počet dokončených nových bytů.

SOCIÁLNÍ PILÍŘ UDRŽITELNÉHO ROZVOJE – OBLAST VZDĚLÁVÁNÍ, KULTURY A SPORTU

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
Liberecký kraj ☞ Síť vzdělávacích, kulturních a sportovních zařízení v kraji včetně nabídky souvisejících služeb; ☞ Dostupnost předškolního vzdělávání a podpora základních škol v menších obcích; ☞ Strojírenské, textilní, sklářské a uměleckoprůmyslové školství vzniklé na základě poptávky místní výroby a tradičních řemesel; ☞ Existence Technické univerzity v Liberci; ☞ Významný počet památkově chráněných území, bohatý památkový fond (sakrační památky, lidová architektura) a velký počet nalezišť historického osídlení v kraji; ☞ Činnost spolků a občanských sdružení (kultura, sport, vzdělávání, volnočasové aktivity); ☞ Poloha regionu u hranic s Polskou republikou a Spolkovou republikou Německo příznivě ovlivňuje podíl zahraničních návštěvníků preferujících vícedenní turistické pobyty.	Liberecký kraj ☞ Nižší vzdělanostní úroveň obyvatelstva kraje než je průměr ČR; ☞ Nedostatečné jazykové znalosti absolventů ZŠ, SŠ a VŠ; ☞ Nízká účast obyvatel kraje na terciárním vzdělávání; ☞ Vysoký podíl nekvalifikovaných učitelů na základním a středním stupni vzdělávací soustavy; ☞ Nesoulad požadavků trhu práce se zaměřením vzdělávací soustavy; ☞ Vysoké náklady ZŠ v přepočtu na 1 žáka; ☞ Špatný technický stav a nevhodné využívání kulturních památek; ☞ Neuspokojivý technický stav objektů vzdělávací soustavy, kulturních a sportovních zařízení.

SOCIÁLNÍ PILÍŘ UDRŽITELNÉHO ROZVOJE – OBLAST VZDĚLÁVÁNÍ, KULTURY A SPORTU

PŘÍLEŽITOSTI	RIZIKA
Liberecký kraj ☞ Provázanost aktivit Technické univerzity v Liberci s potřebami sociální a ekonomické sféry; ☞ Růst vzdělanosti obyvatel kraje a přizpůsobování vzdělávání na všech úrovních potřebám trhu práce; ☞ Rozvoj kulturního a sportovního života v kraji, zajištění rychlé obnovy a kvalitního udržování sportovišť, kulturních a historických památek; ☞ Využívání objektů školských zařízení k mimoškolním aktivitám (kultura, sport terciární vzdělávání); ☞ Interpretace kulturního a jiného místního dědictví; ☞ Rozvoj systémů vzdělávání a osvěty k udržitelnému rozvoji.	Liberecký kraj ☞ Pokračující pokles počtu žáků základních škol a studentů některých středních škol (uzavírání škol hlavně v malých obcích, zhoršování regionální dostupnosti škol); ☞ Nedostatečné uplatňování absolventů SŠ, VOŠ, VŠ a rekvalifikovaných na trhu práce; ☞ Nedostatečná propagace nejen památek, ale i opomíjených atraktivit po celém regionu (jednostranně zaměřený zájem návštěvníků a cestovních kanceláří, kulturní služby nabízené pouze ve větších sídlech); ☞ Pomalá a nedostatečná obnova a údržba některých historických objektů i zastaralých kulturních a sportovních zařízení, malá spoluúčast samospráv; ☞ Pokles zájmu všech generačních skupin obyvatelstva o sportovní, kulturní a výchovně vzdělávací volnočasové aktivity; ☞ Poškození památek a částí území neregulovaným masivním cestovním ruchem.

ENVIRONMENTÁLNÍ PILÍŘ UDRŽITELNÉHO ROZVOJE

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
Liberecký kraj ☞ Velká koncentrace přírodního bohatství na území LK; ☞ Velký podíl zvláště chráněných území na celkové rozloze kraje; ☞ Velký počet přirozených či přírodě blízkých ekosystémů a velká celková výměra lesních půd; ☞ V porovnání s ostatními regiony nízká úroveň znečištění ovzduší, zejména emisemi vyprodukovanými přímo v kraji; ☞ Vyšší jakost povrchových a podzemních vod v porovnání s ostatními regiony; ☞ Vysoký počet obcí a vysoký podíl obyvatelstva zásobovaných vodou z veřejných vodovodů; ☞ Dostatečná výměra zemědělské půdy s potenciálem pro rozvoj péče o krajinu v rámci primárního sektoru; ☞ Nízká produkce odpadů v porovnání s ostatními regiony a dostatečná kapacita zařízení pro jejich zneškodňování; ☞ Aktivní environmentálně orientované nevládní organizace všech typů.	Liberecký kraj ☞ Špatná spolupráce a konflikty mezi managementem chráněných území a zástupci obcí; ☞ Nízký podíl pořízených investic na ochranu životního prostředí, zejména pro oblast ochrany přírody a krajiny; ☞ Značný rozsah poškozených lesních ekosystémů, nevyhovující druhová skladba i věková a prostorová struktura lesních porostů (značná odchylka od optimální druhové skladby a věkové struktury dřevin); ☞ Implementace územního plánování do praxe často nerespektuje principy udržitelného rozvoje ani integrované ochrany životního prostředí; ☞ Významný podíl dopravy a kategorie malých zdrojů (REZZO 3) na celkovém znečišťování ovzduší, významné zdroje emisí těžkých kovů a vyšší měrné emise na obyvatele u pevných látek a těkavých organických sloučenin; ☞ Nízký podíl obyvatel napojených na veřejnou kanalizační síť a ČOV; ☞ Velká rozloha neobhospodařovaných zemědělských půd; ☞ Velký počet ploch se starými ekologickými zátěžemi; ☞ Rostoucí podíl zastavěného území; ☞ Preference investičních záměrů na zelené louce; ☞ Zvyšující se produkce odpadů, nedostatečné předcházení jejich vzniku, nízký podíl separace, recyklace i materiálového, energetického a jiného využití.

ENVIRONMENTÁLNÍ PILÍŘ UDRŽITELNÉHO ROZVOJE

PŘÍLEŽITOSTI	RIZIKA
Liberecký kraj ☞ Zvýšení investic do tvorby a ochrany životního prostředí; ☞ Zvýšení rozlohy zvláště chráněných území realizací environmentálních opatření plynoucích ze závazků ČR vůči EU (Natura 2000); ☞ Využití velké rozlohy neobhospodařovaných zemědělských půd pro ekologické a energetické zemědělství; ☞ Upřednostnění environmentálně šetrných způsobů dopravy, propojení celého území sítí turistických stezek a cyklotras s návazností na okolní regiony a zahraničí; ☞ Rozvoj systému environmentálního vzdělávání a ekologizace veřejné správy; ☞ Důraz na materiálové a energetické využití odpadů oproti jejich skládkování; ☞ Důsledné zavádění principu eko-efektivity (včetně certifikace) vedoucí k energetickým a surovinovým úsporám; ☞ Vypracování Environmentální politiky Libereckého kraje; ☞ Každoroční vyhodnocování a odměňování regionálních ekologických výrob a výrobků.	Liberecký kraj ☞ Rostoucí fragmentace krajiny v důsledku realizace nových liniových staveb dopravní infrastruktury; ☞ Rostoucí tlak na krajinu a ekosystémy v chráněných územích v důsledku předimenzovaného rozvoje ekonomických i rekreačních a turistických aktivit; ☞ Pokračující trend nedostatečné péče o kulturní krajinu, zejména na Frýdlantsku a Českolipsku; ☞ Přetrvávající dálkový přenos znečišťujících látek ze sousedních států; ☞ Ohrožení kvality podzemních a povrchových vod; ☞ Rostoucí zábor zemědělských a lesních půd pro novou výstavbu; ☞ Živelná výstavba zejména v blízkosti velkých měst („urban sprawl“); ☞ Pomalá revitalizace nevyužívaných zdevastovaných ploch a objektů ("brownfields"); ☞ Pomalá a neefektivní sanace starých ekologických zátěží; ☞ Nízká motivace k využití alternativních obnovitelných zdrojů energie, ke snižování energetické a surovinové náročnosti a k aplikaci BAT technologií.

SPRÁVA VĚCÍ VEŘEJNÝCH

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
Liberecký kraj ☞ Koncepční rozvojové dokumenty kraje byly posouzeny z hlediska principů udržitelného rozvoje; ☞ První zkušenosti s komunitním plánováním; ☞ Definování vlastních nedostatků a jejich analýza v Programu rozvoje Libereckého kraje - snaha o nápravu; ☞ Využívání principu úspor formou sdružování prostředků a společnou realizací stanovených akcí; ☞ Aktivní zájem kraje zlepšit komunikaci a spolupráci s veřejností při projednávání strategických a konceptních dokumentů; ☞ Zapojení obcí kraje do Euroregionu Nisa a spolupráce s německými a polskými partnery; ☞ V kraji úspěšně probíhají projekty místní Agendy 21 - Město Liberec, Frýdlansko, Višňová, Jindřichovice pod Smrkem, Mikroregion Podralsko byl přijat do Národní sítě zdravých měst, Liberecký kraj má ambice stát se "Zdravým krajem"; ☞ Mikroregiony Jilemnicko, Turnovsko, Semilsko, Českolipsko a Hrádecko prošly výcvikem komunitního plánování; ☞ V rámci ČR unikátní vysoké zastoupení nadací s různě zaměřeným posláním.	Liberecký kraj ☞ Není tradice dlouhodobého koncepčního plánování a rozhodování z hlediska dlouhodobých dopadů; ☞ Platný územní plán nemá 109 z 215 obcí kraje (stav k datu 31.12.2004); ☞ Není zaběhlý systém posouzení přijímaných opatření (rozhodnutí, projektů, atd.) z hlediska jejich souladu s principy udržitelného rozvoje a nedochází k vyhodnocování dopadů těchto materiálů na udržitelný rozvoj Libereckého kraje; ☞ Absence indikátorů udržitelného rozvoje, jejich sledování, vyhodnocování a zpětné vazby na přehodnocování již přijatých rozhodnutí; ☞ Byrokratizace veřejné správy, přetíženost starostů a zastupitelstev místní samosprávy - nízká operativnost a pomalý postup v rozhodovacím procesu; ☞ Značná zadluženost obcí; ☞ Nedostatečné naplňování principů partnerství v komunitách; ☞ Podmínky pro vytváření korupčního prostředí; ☞ Malá spolupráce zainteresovaných institucí při implementaci existujících konceptních dokumentů v oblasti rozvoje venkova; ☞ Nedostatečná propojenost tří hlavních oblastí života: ekonomické, sociální a environmentální; ☞ Neexistuje management udržitelného rozvoje a odpovídající institucionální zabezpečení; ☞ Nefunguje přenos relevantních informací z centrální a krajské úrovně na úroveň obcí (např. metodik) ani v rámci orgánů a resortů veřejné správy; ☞ Není zaběhlý mechanismus umožňující rychlý a pohodlný přenos informací od občanů k orgánům státní správy a zastupitelům, tzv. zpětná komunikační vazba; ☞ Neexistence komunikační strategie.

SPRÁVA VĚCÍ VEŘEJNÝCH

PŘÍLEŽITOSTI	RIZIKA
Liberecký kraj ☞ Podpora udržitelného rozvoje v Evropské unii; ☞ Udržitelný rozvoj je jednou z priorit Libereckého kraje, je zpracována Strategie udržitelného rozvoje Libereckého kraje; ☞ Vybudování a podpora celoplošného managementu udržitelného rozvoje Libereckého kraje ☞ Zavedení pravidelného sledování a vyhodnocování indikátorů udržitelného rozvoje se zpětnou vazbou hodnocení přijímaných a realizovaných rozvojových opatření a projektů; ☞ Prohloubení spolupráce krajské veřejné správy s obcemi a vyšší míra vzájemné spolupráce obcí, včetně vytváření mikroregionů; ☞ Zapojení obcí, měst i samotného kraje do Národní sítě zdravých měst; ☞ Týmové iniciativy pro místní udržitelný rozvoj a rozvoj místních Agend 21; ☞ Liberecký kraj = „Zdravý kraj“ ☞ Stanovení priorit pro financování schválených cílů udržitelného rozvoje v rozpočtech kraje a obcí; ☞ Spolupráce, konzultace, metodická a odborná podpora občanské společnosti; ☞ Zvyšující se realizace projektů typu PPP „public-private partnership“ = partnerství veřejného a soukromého sektoru; ☞ Otevřená komunikace, podávání informací veřejnosti; ☞ Větší míra aktivního zapojení veřejnosti do veřejného života a rozhodovacích procesů; ☞ Semináře, školení, vzdělávání, osvěta veřejnosti k UR, nevyjímaje úředníků a zástupců veřejné správy; ☞ Společný postup kraje a obcí vůči státu a Evropské unii; ☞ Vypracování Komunitního plánu Libereckého kraje; ☞ Vypracování Komunikační strategie Libereckého kraje.	Liberecký kraj ☞ Nárůst byrokracie a malá pružnost regionální veřejné správy; ☞ Nedostatečné prosazování požadavků právních předpisů v praxi; ☞ Malá poptávka po pravidelné implementaci udržitelného rozvoje na úrovni obcí; ☞ Neprofesionální přístup politiků a úředníků při řešení konkrétních problémů; ☞ Pokračující zadlužování obcí, nedostatečné využívání všech možností získávání finančních prostředků, neefektivní hospodaření obcí; ☞ Vysoká míra závislosti obcí na státu a kraji; ☞ Nenaplnění cílů koncepčních a strategických dokumentů; ☞ Přetrvávající a narůstající podmínky pro korupční chování; ☞ Nedostatek finančních prostředků pro realizaci opatření pomáhajících v zavádění principů udržitelného rozvoje do praxe; ☞ Nedostatečné zapojování veřejnosti do rozhodovacích procesů na regionální a místní úrovni.

3. VIZE PRO LIBERECKÝ KRAJ

„Liberecký kraj v roce 2020 je regionem, který si lidé volí jako místo k životu a práci. Přispívá k tomu stabilní a pestrá nabídka pracovních příležitostí a vzdělávacích institucí, vysoká kvalita životního prostředí a služeb. Zájem o vzdělání občanů a vytváření přeshraničních partnerství přibližují Liberecký kraj k nejrozvinutějším evropským regionům. Občané Libereckého kraje se aktivně zapojují do plánování a rozhodování ve věcech veřejných. Kvalitní společenské, kulturní a přírodní prostředí činí region atraktivní pro rozvoj udržitelného turistického ruchu, ekologického zemědělství a malého a středního podnikání. Udržitelnost rozvoje je přímo úměrná míře konkurenceschopnosti regionu.“

Dílčí vize udržitelného rozvoje Libereckého kraje:

- *Liberecký kraj včas reaguje na procesy transformace a reorganizace ekonomiky, podporuje zavádění inovačních technologií a technologií šetrných k životnímu prostředí;*
- *Standardem chování ekonomických subjektů je environmentální a sociální zodpovědnost;*
- *Vzrostla společenská úloha podnikatelských subjektů a nevládních organizací, jsou realizovány projekty založené na konceptu partnerství veřejného a soukromého sektoru (public-private partnership);*
- *Liberecký kraj se otevřel a optimálně se integroval do sítě Evropské i světové ekonomiky, kde dochází k růstu životní úrovně a k ekonomické a sociální stabilizaci;*
- *Různorodý a inovačně orientovaný výrobní a zpracovatelský průmysl je základem hospodářství Libereckého kraje;*
- *Ekonomika Libereckého kraje je postavena na četnosti, stabilitě a různorodém sortimentu malých a středních podniků;*
- *Při hospodářském rozvoji Libereckého kraje je uplatňován princip předběžné opatrnosti a jsou monitorovány a eliminovány možné rizikové faktory;*
- *Vzhledem ke kvalitním přírodním hodnotám Libereckého kraje tvoří významnou část jeho hospodářství cestovní ruch;*
- *Postupně je v kraji dobudováván a rekonstruován bytový fond a všechny nezbytné infrastrukturační sítě;*
- *Zvýšená podpora je věnována realizaci systémů surovinových a energetických úspor;*
- *Primární sektor se orientuje v důsledku veřejného zájmu prostřednictvím ekologického zemědělství na péči o krajinu Libereckého kraje;*
- *Liberecký kraj zabezpečuje požadavky na udržitelné využívání krajiny a přírodních zdrojů;*
- *Je uplatňován ekosystémový přístup s důrazem na autoregulační a samočistící mechanismy a s cílem zachování biodiverzity rostlinných a živočišných druhů a jejich společenstev;*
- *Všichni občané Libereckého kraje mají stejný přístup k informacím, ke kvalitnímu vzdělání, jsou environmentálně gramotní, environmentální výchova a osvěta k udržitelnému rozvoji je běžnou součástí vzdělávacího systému;*
- *Občané Libereckého kraje žijí ve zdravém životním prostředí a mají stejný přístup ke kvalitní zdravotně-sociální péči;*
- *Zastavuje se trend demografického stárnutí populace Libereckého kraje a postupně se vyrovnávají jednotlivé věkové skupiny;*
- *Každý občan Libereckého kraje cítí určitou odpovědnost za kvalitativní rozvoj společnosti, zaměřený na zlepšování kvality života, aktivně se ho v rámci svých možností účastní;*
- *Otevřená společnost občanů Libereckého kraje má vyspělé právní povědomí, s rozvinutým mechanismem, který zabraňuje zneužívání politické a ekonomické moci;*
- *Ve společnosti je mezi jednotlivými skupinami vzájemná důvěra a partnerství a respektuje se svoboda a rovnoprávnost;*
- *Liberecký kraj si udržuje svoji kulturní identitu na národní i mezinárodní úrovni a na místní úrovni svoji kulturní heterogenitu;*
- *Na základě partnerství Liberecký kraj úzce spolupracuje se sousedními regiony v Polské republice a Spolkové republice Německo;*
- *Je zaběhlý management udržitelného rozvoje pro zajištění provázanosti ekonomického, sociálního a environmentálního pilíře.*

4. PRIORITY, STRATEGICKÉ CÍLE, OPATŘENÍ, ODŮVODNĚNÍ A PROGRAMOVÉ INDIKÁTORY UDRŽITELNÉHO ROZVOJE

4.1 Ekonomický pilíř

Priorita:

A) Ekonomické oživení Libereckého kraje s podporou existujících stabilizovaných podniků včetně tradičních odvětví zpracovatelského průmyslu (textilní průmysl, průmysl sklářský) a s novými investicemi zejména do zavádění inovačních environmentálně šetrných technologií.

Strategické cíle:

1) Zvýšit HDP v tržních cenách na 330 tis. Kč na osobu do roku 2020.

Opatření:

- 1.1 Zajistit metodickou, institucionální a výchovně-vzdělávací podporu pro existující stabilizované podniky.
- 1.2 V součinnosti s centrálními orgány zajistit politické a ekonomické prostředí pro příliv nových investic (systém pobídek).
- 1.3 Zpracovat Strategii udržitelného hospodářského růstu Libereckého kraje (součástí bude i část věnující se inovacím) v souladu se Strategií udržitelného rozvoje Libereckého kraje.
- 1.4 Uplatňovat v součinnosti s orgány územního plánování existující a připravované nástroje územního plánování (zejména územních plánů, regulačních plánů a územně analytických podkladů) dle zákona č. 50/1976 Sb. o územním plánování a stavebním řádu, ve znění pozdějších předpisů.

2) Zvýšit podíl podniků se zavedeným environmentálně orientovaným systémem řízení, se schválenou environmentální politikou a certifikovaných podle EMAS, resp. podle norem řady ISO 14000 na 7 % do roku 2020.

Opatření:

- 2.1 Systémem školení zvyšovat povědomí existujících podniků o environmentálně orientovaném řízení podniků.
- 2.2 Zavést systém environmentálně orientovaného řízení na krajském úřadě, včetně jeho certifikace podle EMAS, resp. podle norem řady ISO 14000.
- 2.3 Jednou z podmínek veřejných soutěží vyhlašovaných krajem je certifikace dodavatelských subjektů podle EMAS, resp. podle norem řady ISO 14000.

3) Zvýšit podíl podniků se zavedeným sociálním systémem řízení podle norem řady SA 8000, AA 1000 a SIGMA do roku 2020.

Opatření:

- 3.1 Systémem školení zvyšovat povědomí existujících podniků o sociálně orientovaném řízení podniků.
- 3.2 Zavést systém sociálně orientovaného řízení na krajském úřadě, včetně jeho certifikace podle norem řady SA 8000, AA 1000 a SIGMA.
- 3.3 Prosazovat certifikaci podle normy AA 1000 resp. SIGMA.

4) Do r. 2020 rozšířit spektrum odvětví zpracovatelského průmyslu v Libereckém kraji.

Opatření:

- 4.1 Připravit a realizovat na úrovni kraje systém investičních pobídek.

- 4.2 Prosadit přijetí změn zákonů pro usnadnění registrace nových ekonomických subjektů podnikajících ve zpracovatelském průmyslu.
- 4.3 Prosadit přijetí systémových změn zákonů vedoucích ke zjednodušení procesu daňových odvodů fyzických i právnických osob ve zpracovatelském průmyslu.
- 4.4 Zajistit efektivní prosazování požadavků právních předpisů ustavujících podmínky volné soutěže v praxi.
- 4.5 Využívat územně analytické podklady ve smyslu připravovaného nového stavebního zákona.
- 4.6 Podpořit spolupráci mezi podnikatelskými subjekty a Technickou univerzitou Liberec pro rozvoj inovativního prostředí, výzkumu a vývoje.
- 4.7 Zajistit aby počet nově vzniklých pracovních příležitostí korespondoval s poptávkou obyvatel trvale bydlících na území Libereckého kraje.

Odůvodnění: S přílivem investic dochází sekundárně ke zvyšování prostředků, které bude možné využít mj. na realizaci opatření v rámci environmentálního a sociokulturního pilíře udržitelného rozvoje Libereckého kraje. Podniky vytvářejí významnou část ekonomického produktu kraje a zaměstnávají významnou část ekonomicky aktivních obyvatel. Jejich přístup k ochraně životního prostředí však často zaostává, ať už z důvodu nedostatku informací, finančního omezení, personálních limitů, apod.

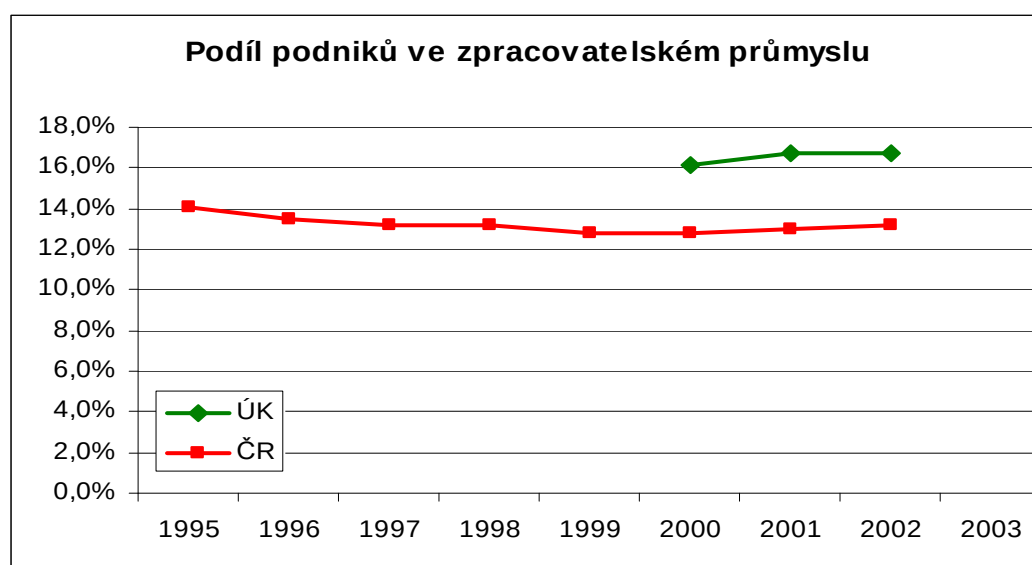
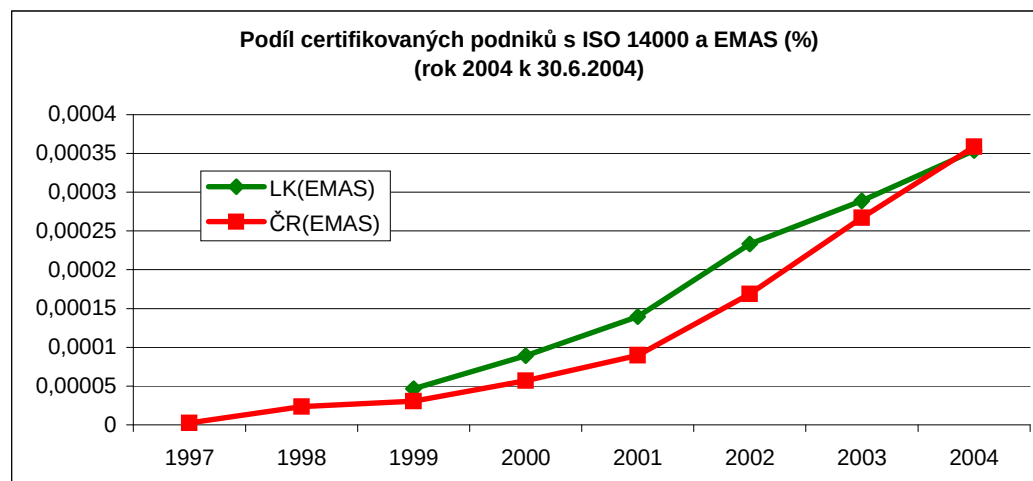
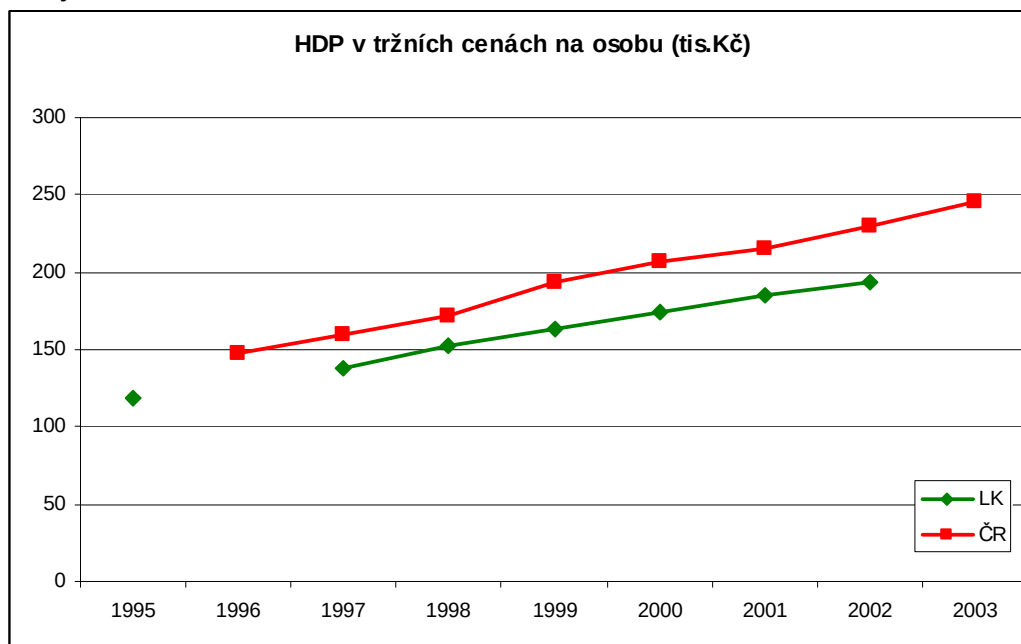
CÍL	Úroveň	Krátkodobý stav 2007	Cílový stav 2020
Zvýšit HDP v tržních cenách na osobu (tis.Kč)	Kraj	215	330
Zvýšit podíl podniků se zavedeným environmentálně orientovaným systémem řízení, se schválenou environmentální politikou a certifikovaných podle EMAS, resp. podle norem řady ISO 14000 (%)	Kraj	0,05	7
Nárůst podílu podniků se zavedeným sociálně orientovaným systémem řízení podle norem řady SA 8000, AA 1000 a SIGMA (%)	Kraj	CÍL NELZE KVANTIFIKOVAT ABSENCE DAT	
Rozšířit spektrum odvětví zpracovatelského průmyslu v Libereckém kraji.	Kraj		

Trend vývoje:

Indikátor	Úroveň	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
HDP v tržních cenách na osobu (tis.Kč)	Kraj	119,0		138,1	152,5	163,6	173,8	185,3	193,5		
	ČR		148,1	160,0	171,4	193,2	206,5	215,8	230,3	245,3	
Podíl certifikovaných podniků podle ISO 14000 a EMAS (%)	Kraj					0,0046	0,0089	0,0140	0,0233	0,0289	0,0354*
	ČR			0,0002	0,0024	0,0031	0,0057	0,0090	0,0169	0,0267	0,0359
Podíl podniků se zavedeným sociálně orientovaným systémem řízení podle norem řady SA 8000, AA 1000 a SIGMA (%)	Kraj	DOPORUČENÍ - SLEDOVAT TENTO INDIKÁTOR NA KRAJSKÉ ÚROVNI									
	ČR										
Podíl subjektů zpracovatelského průmyslu k celkovému počtu ekonomických subjektů na území kraje (%)	Kraj						16,1	16,7	16,7		
	ČR	14,1	13,5	13,2	13,2	12,8	12,8	13,0	13,2		

* data o certifikovaných podnicích z 30.6.2004

Grafy:

Zdroje dat: Český statistický úřad, Český ekologický ústav

Priorita:

B) Rozvoj malých a středních podniků se sídlem v Libereckém kraji.

Strategické cíle:

1) Zvýšit podíl malých a středních podniků na celkovém HDP Libereckého kraje do roku 2020.

Opatření:

- 1.1 Prosadit přijetí změn zákonů pro usnadnění registrace nových ekonomických subjektů.
- 1.2 Prosadit přijetí systémových změn zákonů vedoucích ke zjednodušení procesu daňových odvodů fyzických i právnických osob.
- 1.3 Zajistit efektivní prosazování požadavků právních předpisů upravujících podmínky volné soutěže v praxi.

2) Zvýšit podíl zaměstnanců malých a středních podniků z celkového počtu zaměstnanců do roku 2020.

Opatření:

- 2.1 Prosadit přijetí změn zákonů pro zjednodušení pracovně právních vztahů.

3) Zvýšit podíl malých a středních podniků na 270 na 1000 obyvatel do r. 2020.

Opatření:

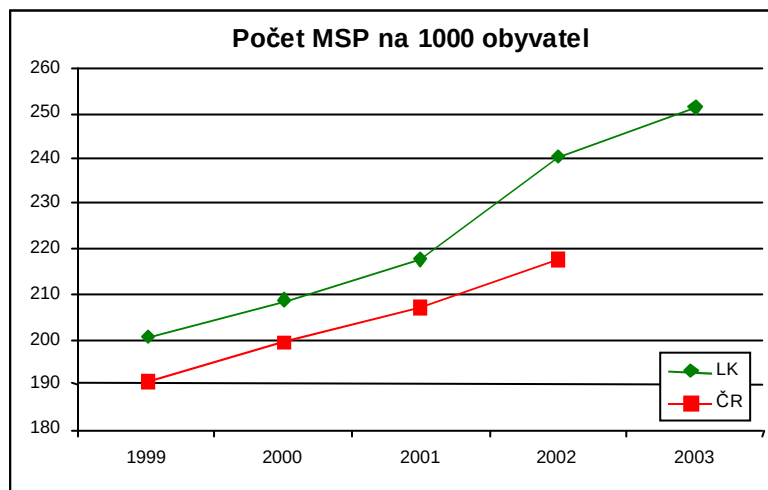
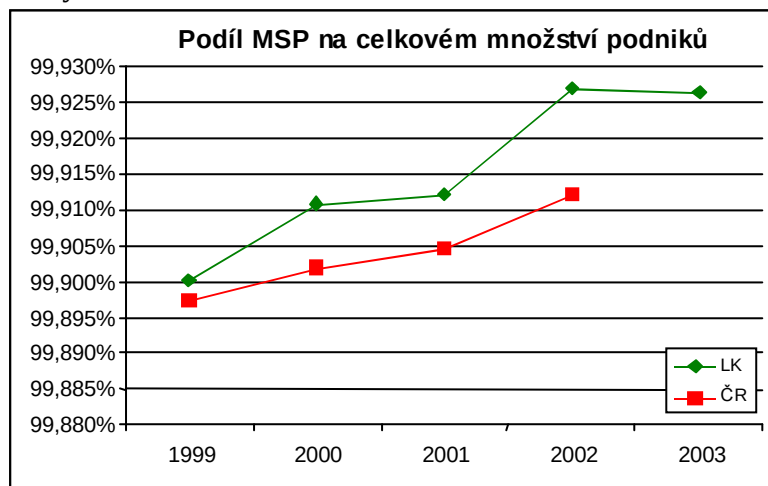
- 3.1 Zavedení systému poradenské péče pro začínající malé a střední podniky.
- 3.2 Prosadit přijetí změn zákonů pro usnadnění registrace nových ekonomických subjektů.
- 3.3 Podporovat hospodářsky slabé obce Libereckého kraje formou finanční podpory a rozvojem podnikatelské infrastruktury.

Odůvodnění: Udržitelný ekonomický rozvoj, který respektuje environmentální limity prostředí a je sociálně spravedlivý tvoří základ udržitelného rozvoje. Malé a střední podniky mají největší potenciál při vytváření nových pracovních míst a přinášení inovativních řešení šetrných k životnímu prostředí.

CÍL	Úroveň	Krátkodobý stav 2007	Cílový stav 2020
Zvýšit podíl malých a středních podniků na celkovém HDP Libereckého kraje (%)	<i>Kraj</i>	CÍL NELZE KVANTIFIKOVAT ABSENCE DAT	
Podíl zaměstnanců malých a středních podniků z celkovém počtu zaměstnanců (%)	<i>Kraj</i>	CÍL NELZE KVANTIFIKOVAT ABSENCE DAT	
Zvýšit počet malých a středních podniků na 1000 obyvatel	<i>Kraj</i>	255	270

Trend vývoje:

Indikátor	Úroveň	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Podíl malých a středních podniků na celkovém množství podniků (%)	Kraj	99,900	99,911	99,912	99,927	99,926	
	ČR	99,897	99,902	99,905	99,912		
Podíl malých a středních podniků na celkovém HDP (%)	Kraj	DOPORUČENÍ - SLEDOVAT TENTO INDIKÁTOR NA KRAJSKÉ ÚROVNI					
	ČR						
Podíl zaměstnanců malých a středních podniků z celkového počtu zaměstnanců (%)	Kraj	DOPORUČENÍ - SLEDOVAT TENTO INDIKÁTOR NA KRAJSKÉ ÚROVNI					
	ČR						
Počet malých a středních podniků na 1000 obyvatel	Kraj	200,4	209,0	217,5	240,6	251,2	
	ČR	190,7	199,5	207,3	217,8		

Grafy:

Zdroje dat: Český statistický úřad

Priorita:

C) Rozvoj doplňkové infrastruktury udržitelného cestovního ruchu včetně destinačního managementu a podpora vícedenní environmentálně šetrné turistiky, podpora lázeňství.

Realizace vnitřních systémů cyklostezek na území měst Libereckého kraje a jejich napojení na regionální cyklotrasy.

Strategické cíle:

- 1) Zvýšit podíl investic do oblasti udržitelného cestovního ruchu z celkových investic v kraji do roku 2020.**

Opatření:

- 1.1 Naplňovat cíle Programu rozvoje cestovního ruchu Libereckého kraje.
- 1.2 Zpracovat projekty, které vyhoví požadavkům pro poskytnutí prostředků z finančních nástrojů strukturální politiky EU.
- 1.3 Zajistit management a ve spolupráci s cestovními kancelářemi a informačními centry monitoring potřeb turistického ruchu.
- 1.4 Regulovat stávající environmentálně „nešetrné“ formy turistického ruchu.
- 1.5 Naplňovat relevantní cíle Koncepce tělovýchovy a sportu Libereckého kraje.

- 2) Do r. 2020 zvýšit využívání lůžkových kapacit v kraji průběžným zlepšováním kvality ubytovacích zařízení.**

Opatření:

- 2.1 Vytvořit grantové schéma na podporu rozvoje produktů udržitelného turistického ruchu.

- 3) Rozšířit a zkvalitnit systém cyklotras na 2 tis. km v Libereckém kraji do r. 2020.**

Opatření:

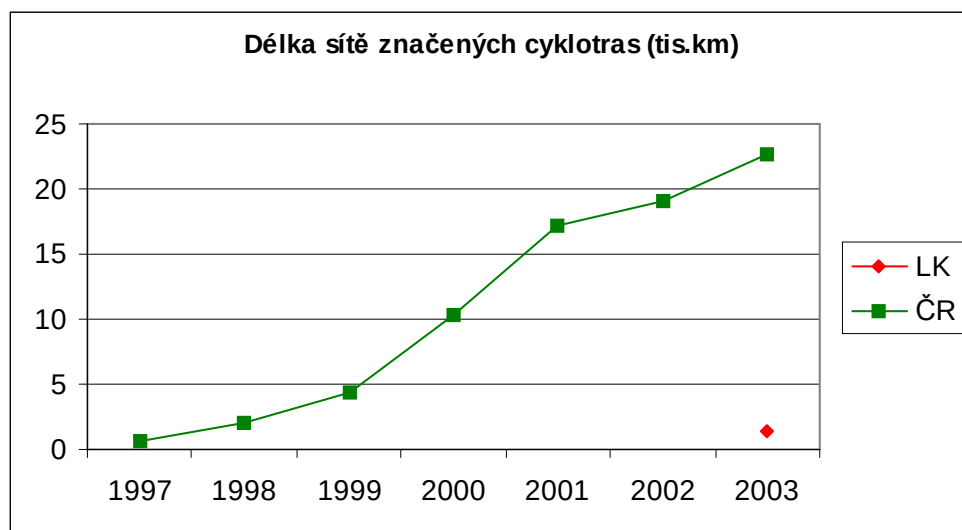
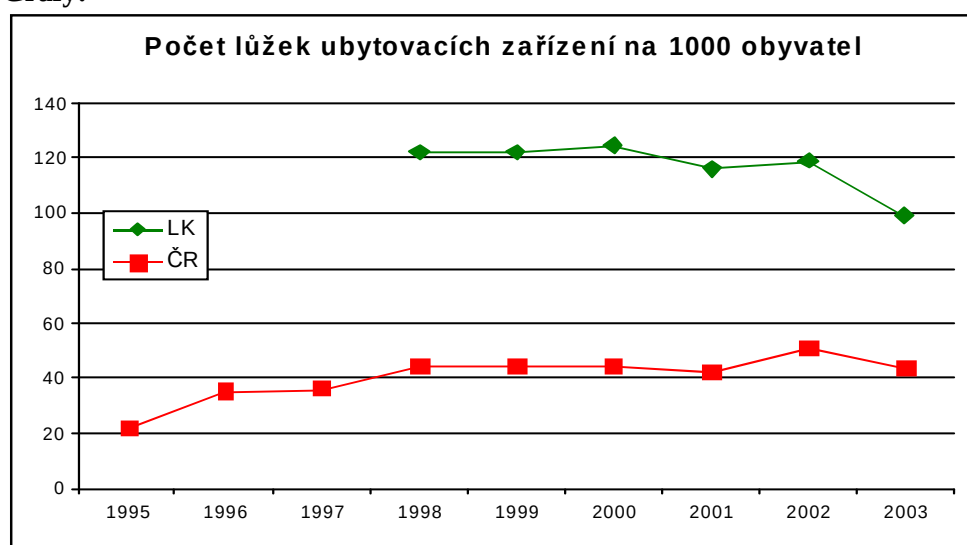
- 3.1 Aktualizovat Generel cyklotras Libereckého kraje.
- 3.2 Ve spolupráci s městy a obcemi vybudovat systém cyklostezek pokrývajících celé území kraje realizovaných dle Generelu cyklotras Libereckého kraje.
- 3.3 Vytvořit grantové schéma na podporu udržitelných dopravních řešení.
- 3.4 Využívat územně analytické podklady ve smyslu připravovaného nového stavebního zákona.

Odůvodnění: Cestovní ruch může být za určitých okolností velmi lukrativním a prosperujícím segmentem domácího trhu ve prospěch rozvoje obcí a měst, zvyšování počtu pracovních příležitostí a zlepšení kvality poskytovaných služeb. Důraz je třeba klást na podporu forem turistiky, které jsou šetrné k životnímu prostředí.

CÍL	Úroveň	Krátkodobý stav 2007	Cílový stav 2020
Zvýšit podíl investic do cestovního ruchu z celkových investic v kraji (%)	<i>Kraj</i>	CÍL NELZE KVANTIFIKOVAT ABSENCE DAT	
Zvýšit využívání lůžkových kapacit v kraji průběžným zlepšováním kvality ubytovacích zařízení	<i>Kraj</i>	-	-
Rozšířit a zkvalitnit systém cyklotras (tis.km)	<i>Kraj</i>	1,5	2,0

Trend vývoje:

Indikátor	Úroveň	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Podíl investic do cestovního ruchu z celkových investic v kraji (%)	Kraj	DOPORUČENÍ - SLEDOVAT TENTO INDIKÁTOR NA KRAJSKÉ ÚROVNI									
	ČR										
Čisté využití lůžek v hotelích a penzionech (%)	Kraj							37			
	ČR										
Počet lůžek ubytovacích zařízení na 1000 obyvatel	Kraj					122,4	122,4	124,9	116,4	119,0	99,4
	ČR		22,6	35,8	36,9	44,4	44,9	44,3	42,2	51,4	43,8
Délka sítě značených cyklotras (tis.km)	Kraj										1,4
	ČR				0,6	2,1	4,3	10,3	17,2	19,0	22,7

Grafy:

Zdroje dat: Český statistický úřad, Česká centrála cestovního ruchu, Ministerstvo dopravy ČR, Klub turistů, Program rozvoje cestovního ruchu Libereckého kraje,

Priorita:

D) Omezovat dopravní potřeby přímo u zdroje snižováním přepravních nároků vznikajících v důsledku vynucené mobility. Rozvoj integrovaných dopravních systémů a změna podílů jednotlivých způsobů dopravy na celkových přepravních výkonech. Rozvoj nemotorových způsobů dopravy a využívání alternativních zdrojů energie.

Strategické cíle:

- 1) Snížit podíl individuální automobilové dopravy na celkových přepravních výkonech v osobní dopravě do r. 2020.**

Opatření:

- 1.1 Vytvářet nové pracovní příležitosti především v malých městech a obcích (mikroregionech) v rámci podpory rozvoje malého a středního podnikání – práce v místě bydliště.
- 1.2 Striktně regulovat rozptýlené bytové a komerční zástavby mimo kompaktně zastavěná území měst a obcí a mimo dosah systémů hromadné dopravy osob a nákladů.
- 1.3 Zajistit kvalitní dopravní obslužnost obytných a komerčních zón.
- 1.4 Zajistit bezpečné parkování na odstavných parkovištích s dostatečnou kapacitou v dosahu hromadné dopravy – systém „park & ride“.
- 1.5 Striktně regulovat výstavbu nových velkoplošných maloobchodních center na okrajích administrativních území měst mimo obytné zóny – obchody, služby a ostatní infrastruktura v místě bydliště.
- 1.6 Prosadit přijetí změn zákonů pro integraci principů udržitelného rozvoje v oblasti osobní dopravy.
- 1.7 Aktualizovat Dopravní koncepci Libereckého kraje v návaznosti na Strategii udržitelného rozvoje Libereckého kraje.
- 1.8 Prosazování strategického cíle a výše uvedených opatření uplatňovat v součinnosti s orgány (úřady) územního plánování s využitím existujících a připravovaných nástrojů územního plánování (zejména územních plánů, regulačních plánů a územně analytických podkladů) dle stavebního zákona.

- 2) Snížit podíl silniční nákladní dopravy na celkových přepravních výkonech v nákladní dopravě do r. 2020.**

Opatření:

- 2.1 Maximálně využívat místní produkci (potraviny, spotřební zboží) při šetrném využívání místních přírodních zdrojů – preferovat regionální výrobu a spotřebu.
- 2.2 Striktně regulovat výstavbu nových průmyslových zón na volných plochách mimo kompaktně zastavěná území měst a mimo multimodální logistické uzly. Nově využít existující staré průmyslové zóny – přednostně revitalizovat nevyužívané nebo nedostatečně využívané průmyslové zóny, skladovací areály a komerční objekty s využitím existující dopravní a technické infrastruktury.
- 2.3 Podporovat železniční nákladní, kontejnerovou a kombinovanou dopravu.
- 2.4 Prosadit přijetí změn zákonů pro integraci principů udržitelného rozvoje v oblasti nákladní dopravy.
- 2.5 Prosazování strategického cíle a výše uvedených opatření uplatňovat v součinnosti s orgány (úřady) územního plánování s využitím existujících a připravovaných nástrojů územního plánování (zejména územních plánů, regulačních plánů a územně analytických podkladů) dle stavebního zákona.
- 2.6 Snížit podíl silniční nákladní přepravy na hraničních přechodech (Harrachov – Jakuszyce), zajistit s tím spojený odklon nákladní přepravy na hr.přechod Hrádek nad Nisou s cílem vytěsnění nákladní přepravy z CHKO JH a KRNP.

3) Zavést integrovaný systém dopravy v Libereckém kraji, zejména ve velkých městech kraje a v příhraničních oblastech do r. 2020.

Opatření:

- 3.1 Provést dopravní analýzy vystihující současné potřeby pro zajištění integrovaného systému dopravy.
- 3.2 Zajistit management integrovaného systému dopravy kraje.
- 3.3 Zajistit metodickou a finanční podporu integrovaného dopravního systému obcí a měst.
- 3.4 Vytvořit kvalitní integrované dopravní systémy, jejichž základem bude železniční a autobusová přeprava osob na střední a dlouhé vzdálenosti. Páteří systém musí být na vhodných místech doplňován integrovaným dopravním systémem a nemotorovými druhy dopravy (pěší a cyklistickou). Zajistit bezpečné parkování na odstavných parkovištích s dostatečnou kapacitou v dosahu hromadné dopravy – systém „park and ride“.
- 3.5 Využívat územně analytické podklady ve smyslu připravovaného nového stavebního zákona.

4) Zvýšit celkové rozlohy pěších zón v centrech měst Libereckého kraje a celkové rozlohy zón s omezenou dopravou (např. ve vilových čtvrtích a sídlištích) do roku 2020.

Opatření:

- 4.1 Ve spolupráci s městy a obcemi rozšiřovat veřejné plochy s možností nemotorové dopravy posilující funkci městské hromadné dopravy, zejména v historických centrech a posilovat tím jejich ostatní funkce (pěší zóny, parky, apod.).
- 4.2 V obytných zónách a centrech měst zklidňovat a omezovat dopravu (Tempo 30).
- 4.3 Nepřipustit výstavbu komunikací u zástavby, kde by hluk z dopravy překročil legislativou stanovené limity.
- 4.4 Prosazování strategického cíle a výše uvedených opatření uplatňovat v součinnosti s orgány (úřady) územního plánování s využitím existujících a připravovaných nástrojů územního plánování (zejména územních plánů, regulačních plánů a územně analytických podkladů) dle stavebního zákona.

Odůvodnění: V oblasti individuální automobilové dopravy (IAD) omezit každodenní dojíždění do zaměstnání na střední a dlouhé vzdálenosti, ke kterému většina ekonomicky aktivních občanů stále více využívá IAD. Opatření vedoucí k vytvoření pracovních příležitostí v obcích zároveň zabrání jejich pokračujícímu vylidňování a migraci obyvatelstva do velkých měst. Priorita i strategické cíle se prolínají s ekonomickým rozvojem kraje a s prioritami v sociokulturní oblasti. Vyšší hustota zástavby kompaktně zastavěného území měst umožňuje maximálně využít přednosti, které poskytují systémy hromadné dopravy (železnice, autobusy, MHD), jež jsou mnohem šetrnější vůči životnímu prostředí. Nové izolované komerční/obchodní zóny (hypermarkety) jsou prvkem suplujícím nedostatečné vybavení centrálních zón a obytných čtvrtí i satelitních městeček sítí malých obchodů a služeb. Izolovaná nákupní střediska se vyznačují velkým zábořem půdy, extrémními požadavky na dopravní obslužnost a ostatní technickou infrastrukturu. Jejich rozvoj vede ke zvýšení silniční přepravy nákladů a k dramatickému růstu individuální automobilové dopravy. Hypermarkety regionálního významu (nad 5.000 m² prodejní plochy) stahují zákazníky využívající IAD z okruhu až 65 km. I v případě dobré dostupnosti jednotlivých hypermarketů MHD využívá až 83 % zákazníků IAD.

V oblasti nákladní dopravy omezit těžkou nákladní dopravu zajišťující přepravu zboží a surovin na dlouhé vzdálenosti. K přepravě regionální/místní produkce je možné efektivně využívat regionální železnici. V případě investic v nových průmyslových zónách „na zelené louce“ investoři v ČR nehradí tzv. vyvolané náklady – výstavba dopravní a technické infrastruktury, poškození životního prostředí aj. Tyto náklady jsou zátěží veřejných rozpočtů. Nové průmyslové zóny vyvolávají podstatné zvýšení dopravních intenzit silniční nákladní dopravy již při výstavbě. Jejich umístění mimo kompaktně zastavěná území měst a obcí ve „volné krajině“, často mimo multimodální logistické uzly způsobuje, že dovoz surovin, materiálů a poloproduktů stejně jako distribuce výrobků jsou odkázány výhradně na silniční dopravu, která je nejméně šetrná k životnímu prostředí. Radikální snížení přepravních výkonů IAD a významné zvýšení podílu železniční i autobusové dopravy na celkových přepravních výkonech

v dopravě osob. Zvýšení počtu uživatelů hromadné dopravy usnadněním orientace a lepší informovaností o nabízených službách.

Rozšíření nabídky možností pro využívání nemotorových způsobů dopravy je předpokladem jejich vyššího podílu na celkových přepravních výkonech v osobní dopravě. Nárůst ploch s omezenou dopravou v urbanizovaném území výrazně přispěje mj. také k revitalizaci center měst Libereckého kraje.

CÍL	Úroveň	Krátkodobý stav 2007	Cílový stav 2020
Snížit podíl individuální automobilové dopravy na celkových přepravních výkonech v osobní dopravě (%)	Kraj	CÍL NELZE KVANTIFIKOVAT ABSENCE DAT	
Snížit podíl silniční nákladní dopravy na celkových přepravních výkonech v nákladní dopravě (%)	Kraj	CÍL NELZE KVANTIFIKOVAT ABSENCE DAT	
Zavést integrovaný systém dopravy ve velkých městech kraje	Kraj		ANO
Zvýšit celkové rozlohy pěších zón v centrech měst Libereckého kraje a celkové rozlohy zón s omezenou dopravou z celkové rozlohy měst (%)	Kraj	CÍL NELZE KVANTIFIKOVAT ABSENCE DAT	

Trend vývoje:

Indikátor	Úroveň	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Podíl individuální automobilové dopravy na celkových přepravních výkonech (%)	Kraj	DOPORUČENÍ - SLEDOVAT TENTO INDIKÁTOR NA KRAJSKÉ ÚROVNI									
	ČR										
Podíl silniční nákladní dopravy na celkových přepravních výkonech (%)	Kraj	DOPORUČENÍ - SLEDOVAT TENTO INDIKÁTOR NA KRAJSKÉ ÚROVNI									
	ČR										
Podíl celkové rozlohy pěších zón v centrech měst a celkové rozlohy zón s omezenou dopravou z celkové rozlohy měst (%)	Kraj	DOPORUČENÍ - SLEDOVAT TENTO INDIKÁTOR NA KRAJSKÉ ÚROVNI									
	ČR										

Priorita:

E) Rozvoj primárního sektoru hospodářství Libereckého kraje (zemědělství, lesnictví a rybolov) s důrazem na environmentálně šetrné postupy zajišťující udržitelné využívání krajiny.

Strategické cíle:

- 1) **Zvýšit počet zaměstnanců v primárním sektoru (zemědělství, lesnictví, rybolov) z celkového počtu zaměstnanců Libereckého kraje na 6 % do r. 2020.**

Opatření:

- 1.1 Prosadit přijetí změn zákonů pro usnadnění registrace nových ekonomických subjektů.
 - 1.2 Prosadit přijetí systémových změn zákonů vedoucích ke zjednodušení procesu daňových odvodů fyzických i právnických osob.
 - 1.3 Realizovat cíle Krajské koncepce zemědělství v souladu se Strategií udržitelného rozvoje Libereckého kraje.
- 2) **Zvýšit podíl ekologicky obhospodařované zemědělské půdy z celkové rozlohy zemědělského půdního fondu Libereckého kraje na 20 % do r. 2020.**

Opatření:

- 2.1 Prosadit změnu zákonů upravujících daňové zatížení ekologicky hospodařících subjektů a jejich produktů.
 - 2.2 Realizovat systém zeleného nakupování veřejné správy s důrazem na odběr produktů zemědělství.
 - 2.3 Využívat územně analytické podklady ve smyslu připravovaného nového stavebního zákona.
- 3) **Zvýšit podíl investic do zemědělství z celkových investic v kraji do r. 2020 v souladu se zásadami správné zemědělské praxe.**

Opatření:

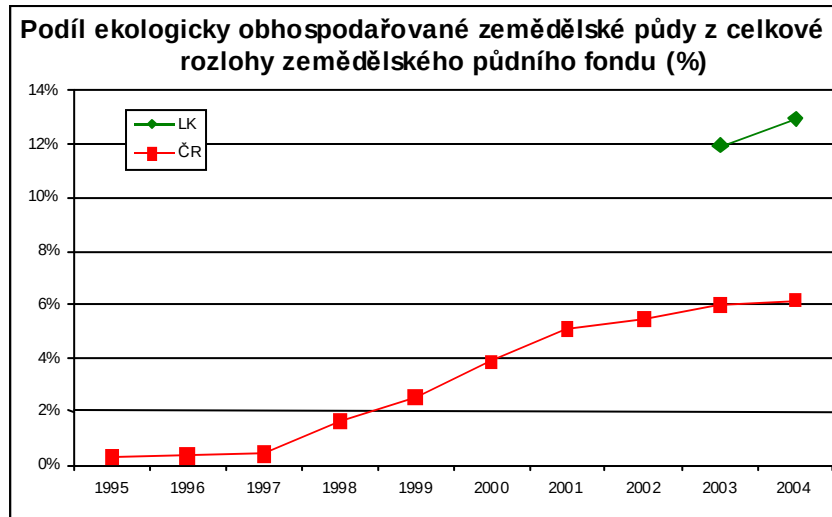
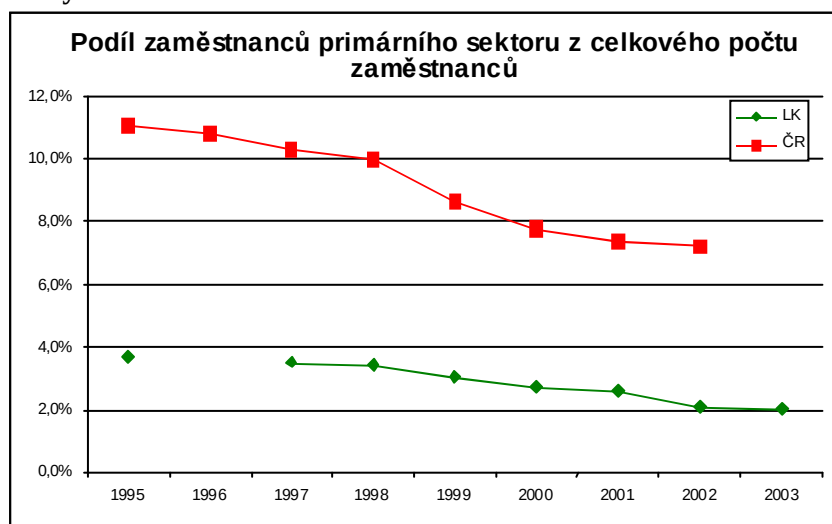
- 3.1 Zpracovat projekty, které vyhoví požadavkům pro poskytnutí prostředků z finančních zdrojů strukturální politiky EU.
- 3.2 Realizovat cíle Krajské koncepce zemědělství v souladu se SURLK.

Odůvodnění: Soulad s požadavky SPŽP ČR a Agrární politiky ČR pro období po vstupu do EU (2004 - 2013). Komplexní péče o kulturní krajinu a nárůst pracovních příležitostí v souvisejících oborech.

CÍL	Úroveň	Krátkodobý stav 2007	Cílový stav 2020
Zvýšit počet zaměstnanců v primárním sektoru (zemědělství, lesnictví, rybolov) z celkového počtu zaměstnanců (%)	<i>Kraj</i>	2,5	6
Zvýšit podíl ekologicky obhospodařované zemědělské půdy z celkové rozlohy zemědělského půdního fondu (%)	<i>Kraj</i>	14	20
Zvýšit podíl investic do zemědělství z celkových investic v kraji (%)	<i>Kraj</i>	CÍL NELZE KVANTIFIKOVAT ABSENCE DAT	

Trend vývoje:

Indikátor	Úroveň	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Podíl zaměstnanců v primárním sektoru z celkového počtu zaměstnanců (%)	Kraj	3,7		3,5	3,4	3,0	2,8	2,6	2,1	2,0	
	ČR	11,1	10,9	10,4	10,0	8,7	7,8	7,4	7,2		
Podíl ekologicky obhospodařované zemědělské půdy z celkové rozlohy zemědělského půdního fondu (%)	Kraj									11,9	13,0
	ČR		0,4	0,47	1,67	2,59	3,86	5,09	5,5	6,0	6,2
Podíl investic do zemědělství z celkových investic v kraji (%)	Kraj	DOPORUČENÍ - SLEDOVAT TENTO INDIKÁTOR NA KRAJSKÉ ÚROVNI									
	ČR										

Grafy:

Zdroje dat: Český statistický úřad, Ministerstvo zemědělství ČR, ÚHUL

4.2 Sociální pilíř

Priorita:

A) Snížení nezaměstnanosti realizací programu podpory malého a středního podnikání v Libereckém kraji.

Strategické cíle:

1) V období 2008 - 2020 stabilizovat registrovanou míru nezaměstnanosti na úrovni 6,5 %.

Opatření:

- 1.1 Vytvářet nové pracovní příležitosti v obcích a městech Libereckého kraje s využitím lokální a regionální produkce v rámci programu podpory malého a středního podnikání.
- 1.2 Vytvářet nové pracovní příležitosti:
 - při sanaci starých ekologických zátěží,
 - v rámci realizace environmentálních politik a programů (na regionální a místní úrovni),
 - v ekologickém zemědělství a lesnictví,
 - v agroekoturistice, lázeňství a kongresové turistice;
 - v základním i aplikovaném výzkumu a zavádění inovačních technologií šetrných k životnímu prostředí;
 - v sociální ekonomice/sociálním podnikání, zejména ve venkovských oblastech.
- 1.3 Zapojit dlouhodobě nezaměstnané uchazeče o zaměstnání registrované na pracovních úřadech Libereckého kraje do obecně prospěšných prací.
- 1.4 Zavést systém rekvalifikací a celoživotního vzdělávání a zvyšování zaměstnavatelnosti obyvatel; doplňováním jejich kompetencí, znalostí, dovedností pozitivně ovlivnit zaměstnanost.
- 1.5 Posilovat diverzifikované (sezónně, podle typu výdělečné činnosti apod.) zdroje příjmu obyvatelstva.

Odůvodnění: Splnění tohoto cíle je přímo závislé na splnění strategických cílů souvisejících s celkovým ekonomickým oživením Libereckého kraje (viz. I. Ekonomický pilíř udržitelného rozvoje).

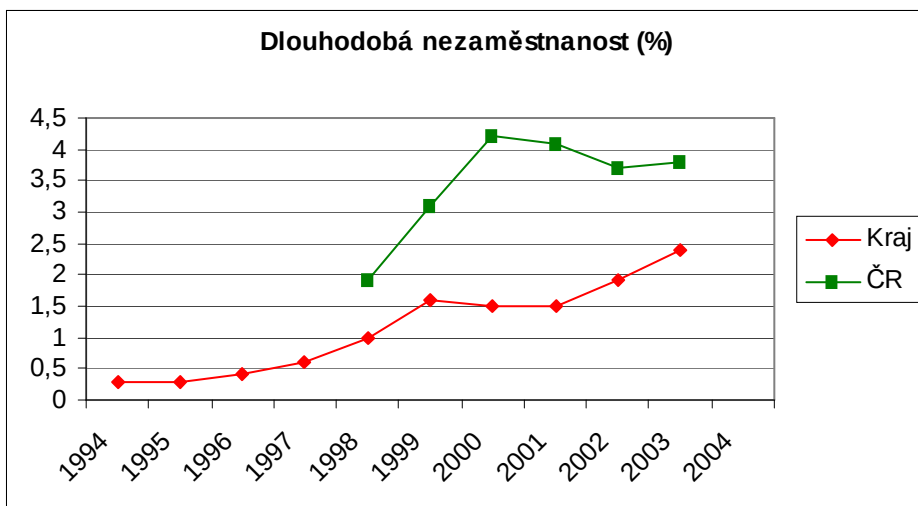
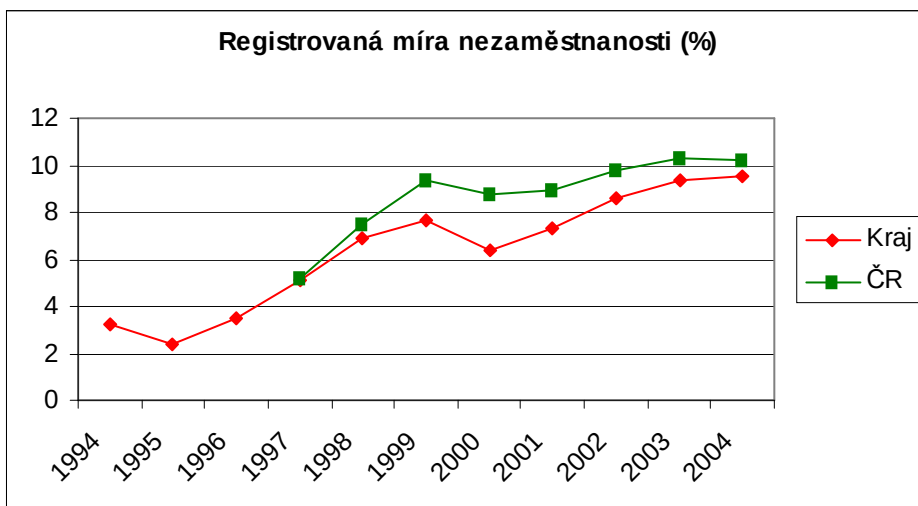
CÍL	Úroveň	Krátkodobý stav 2007	Cílový stav 2020
V období 2008 - 2020 stabilizovat registrovanou míru nezaměstnanosti (%)	<i>Kraj</i>	9,2	6,5

Trend vývoje:

Indikátor	Úroveň	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Registrovaná míra nezaměstnanosti (%)	<i>Kraj</i>	3,2	2,4	3,5	5,1	6,9	7,7	6,4	7,3	8,6	9,4	9,5
	<i>ČR</i>				5,2	7,5	9,4	8,8	8,9	9,8	10,3	10,2
Dlouhodobá nezaměstnanost* (%)	<i>Kraj</i>	0,3	0,3	0,4	0,6	1,0	1,6	1,5	1,5	1,9	2,4	
	<i>ČR</i>					1,9	3,1	4,2	4,1	3,7	3,8	

* Dlouhodobě nezaměstnaní jako procento celkového ekonomicky aktivního obyvatelstva ve věku 15-64 let

Grafy:

Zdroje dat: Český statistický úřad, Eurostat, Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR

Priorita:**B) Systematický rozvoj programů veřejně prospěšných prací umožňujících postupně snižovat výdaje z veřejných rozpočtů.****Strategické cíle:**

- 1) Zvýšit podíl dlouhodobě nezaměstnaných a registrovaných na pracovních úřadech zapojených do programů veřejně prospěšných prací na 20 % do r. 2020.

Opatření:

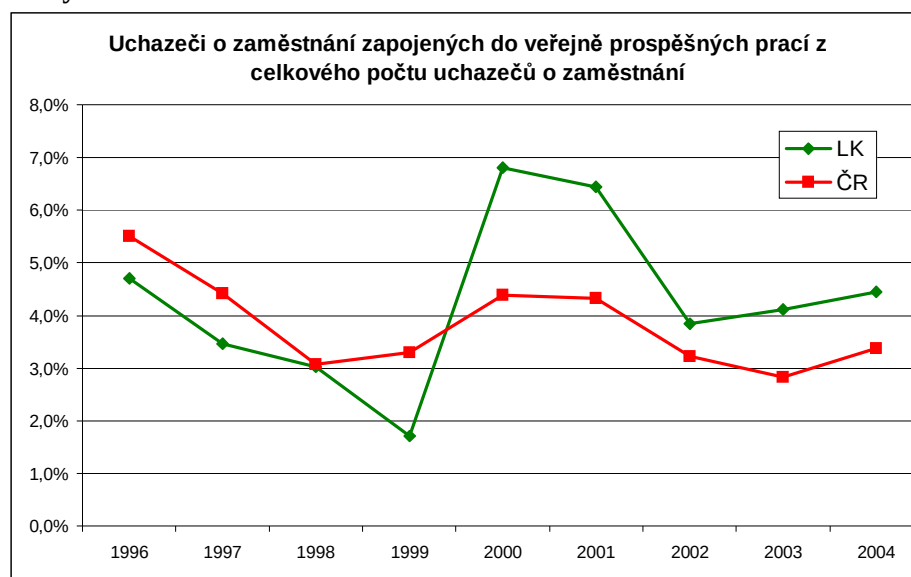
- 1.1 Připravit přehled prací a aktivit vhodných pro program veřejně prospěšných prací.
- 1.2 Ve spolupráci s probační a mediační službou připravit programy veřejně prospěšných prací.
- 1.3 Ve spolupráci s úřady práce připravit programy veřejně prospěšných prací.
- 1.4 Zapojit do realizace veřejně prospěšných prací především dlouhodobě nezaměstnané.

Odůvodnění: Tento cíl lze realizovat ve spolupráci kraje se soudy a probační a mediační službou. Každý nezaměstnaný občan Libereckého kraje představuje velkou zátěž pro veřejné rozpočty. Vyplácení dávek sociální potřeby (podpora v nezaměstnanosti se vyplácí pouze 6 měsíců, výjimečně 9 nebo 12 měsíců, a to ne vždy každému uchazeči) by po uplynutí určité doby bez zaměstnání mělo být vázáno na ochotu uchazeče zapojit se do veřejně prospěšných prací.

CÍL	Úroveň	Krátkodobý stav 2007	Cílový stav 2020
Zvýšit podíl nezaměstnaných a registrovaných na pracovních úřadech a zapojených do programů veřejně prospěšných prací (%)	Kraj	6	20

Trend vývoje:

Indikátor	Úroveň	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Podíl uchazečů o zaměstnání zapojených do veřejně prospěšných prací z celkového počtu uchazečů o zaměstnání (%)	Kraj	4,71	3,46	3,02	1,70	6,80	6,44	3,85	4,11	4,45
	ČR	5,51	4,42	3,08	3,30	4,38	4,32	3,22	2,84	3,37

Grafy:

Zdroje dat: Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR – Správa služeb zaměstnanosti

Veřejně prospěšné práce (VPP) jsou časově omezené pracovní příležitosti, které vytváří obec nebo zaměstnavatel nejdéle na 12 po sobě jdoucích kalendářních měsících. Patří mezi ně následující činnosti:

- Úklidové a údržbářské práce v obcích
 - Údržba veřejných budov a komunikací
 - Práce v obecních lesích
 - Charitativní práce
 - Ekologické práce
 - Práce sociálního charakteru
 - Práce kulturního charakteru
 - Práce na veřejných sportovištích – údržba, atd.
-

Priorita:**C) Zvýšení úrovně zdravotně-sociálních služeb včetně rozvoje jejich preventivních, alternativních a terénních forem.****Strategické cíle:**

- 1) Zvýšit počet míst v zařízeních sociální péče pro důchodce na 1000 obyvatel starších 65 let na 35 % a počet bytových jednotek v domech s pečovatelskou službou (DPS) na 1000 obyvatel starších 65 let na 30 % v Libereckém kraji do roku 2020.

Opatření:

1.1 Zajistit finanční prostředky z rozpočtu kraje, měst a obcí na zvýšení počtu míst v domovech s pečovatelskou službou.

- 2) Zvýšit nabídku preventivních, alternativních a terénních zdravotně-sociálních služeb v Libereckém kraji do roku 2020.

Opatření:

2.1 Zajistit finanční prostředky z rozpočtu kraje, měst a obcí na vytvoření sítě na zajištění preventivních, alternativních a terénních zdravotně-sociálních služeb.

2.2 Podpořit finančně i materiálně nestátní neziskové organizace činné v této oblasti s důrazem na vytvoření rovných podmínek pro krajské a nestátní poskytovatele sociálních služeb (usnesení Vlády ČR č. 256 z roku 1998).

2.3 Dodržovat Národní plán vyrovnávání příležitostí pro občany se zdravotním postižením.

2.4 Naplňovat cíle Zdravotní politiky Libereckého kraje v souladu se Strategií udržitelného rozvoje Libereckého kraje.

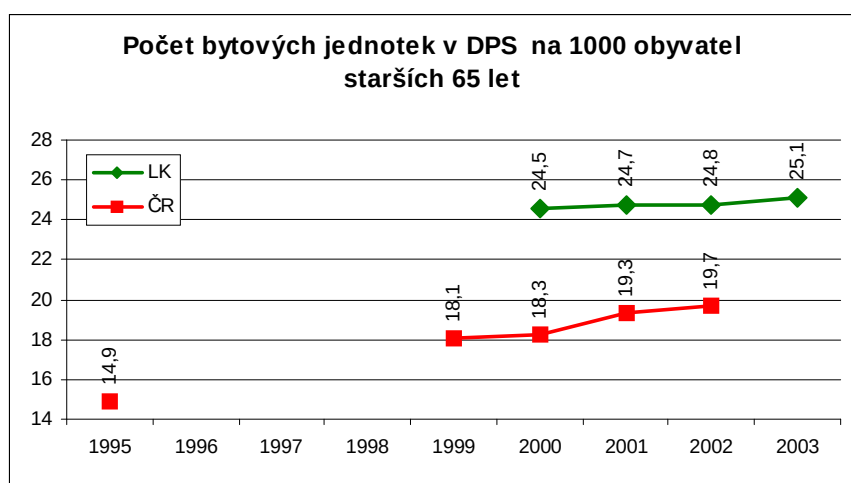
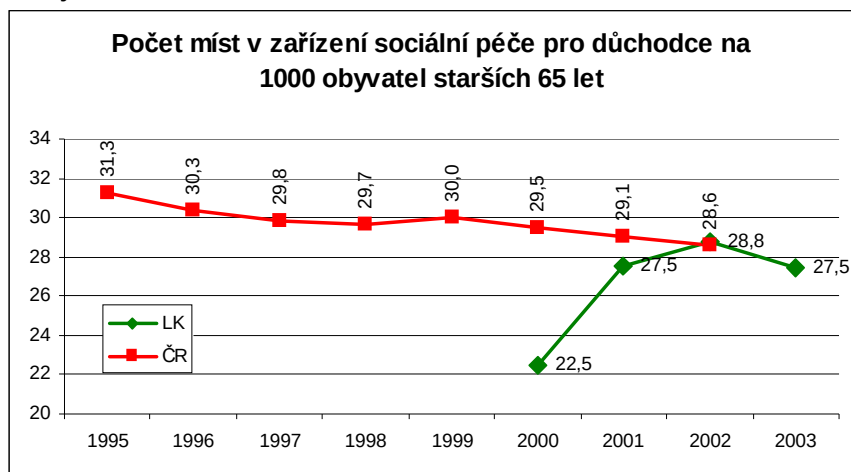
Odůvodnění: zlepšení podmínek v oblasti zdravotně-sociálních služeb je nedílnou součástí sociálního pilíře udržitelného rozvoje. Splnění cílů zajistí zvýšení životní úrovně nejen sociálně slabších občanů kraje a obyvatel v postproduktivním věku.

CÍL	Úroveň	Krátkodobý stav 2007	Cílový stav 2020
Zvýšit počet míst v zařízeních sociální péče pro důchodce na 1000 obyvatel starších 65 let	Kraj	28,5	35
Počet bytových jednotek v domech s pečovatelskou službou (DPS) na 1000 obyvatel starších 65 let	Kraj	26	30
Nárůst počtu preventivních, alternativních a terénních zdravotně-sociálních služeb na 1000 obyvatel	Kraj	CÍL NELZE KVANTIFIKOVAT ABSENCE DAT	

Trend vývoje:

Indikátor	Úroveň	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Počet míst v zařízeních sociální péče pro důchodce na 1000 obyvatel starších 65 let	Kraj						22,5	27,5	28,8	27,5	
	ČR	31,3	30,3	29,8	29,7	30,0	29,5	29,1	28,6		
Počet bytových jednotek v domech s pečovatelskou službou (DPS) na 1000 obyvatel starších 65 let	Kraj						24,5	24,7	24,8	25,1	
	ČR	14,9				18,1	18,3	19,3	19,7		
Počet preventivních, alternativních a terénních zdravotně-sociálních služeb na 1000 obyvatel (%)	Kraj	DOPORUČENÍ - SLEDOVAT TENTO INDIKÁTOR NA KRAJSKÉ ÚROVNI									
	ČR										

Grafy:

Zdroje dat: Český statistický úřad; Občanské sdružení Rytmus, Centrum pro podporované zaměstnávání; Odbor sociálních věcí, bezpečnosti a problematiky menšin Libereckého kraje

Priorita:**D) Rozvoj lidských zdrojů, zlepšování konkurenceschopnosti občanů Libereckého kraje na trhu práce průběžným zvyšováním jejich vzdělanosti a kvalifikace.****Strategické cíle:****1) Zvýšit podíl obyvatelstva s dokončeným vysokoškolským vzděláním na 10 % do r. 2020.****Opatření:**

- 1.1 Ve spolupráci s místními podniky zajistit dostatečný počet pracovních míst pro absolventy vysokých škol.
- 1.2 Prosadit zvýšení nabídky terciárního vzdělávání v kraji.
- 1.3 Podpořit finančně instituce zabývající se výzkumem a vývojem i přípravou nových odborníků.
- 1.4 Naplňovat teze Dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje výchovně vzdělávací soustavy Libereckého kraje.

2) Zvýšit podíl studentů vysokých škol na 1000 obyvatel v Libereckém kraji do r. 2020.**Opatření:**

- 2.1 Ve spolupráci s místními podniky vytvořit prostředí pro rozvoj vysokého školství v Libereckém kraji.
- 2.2 Zvýšit účast místních podniků na managementu stávajících a přípravě nových oborů vysokých škol.
- 2.3 Prosadit princip regionalizace vzdělávacích a výzkumných programů, reagujících na potřeby regionu – „služba regionu“.

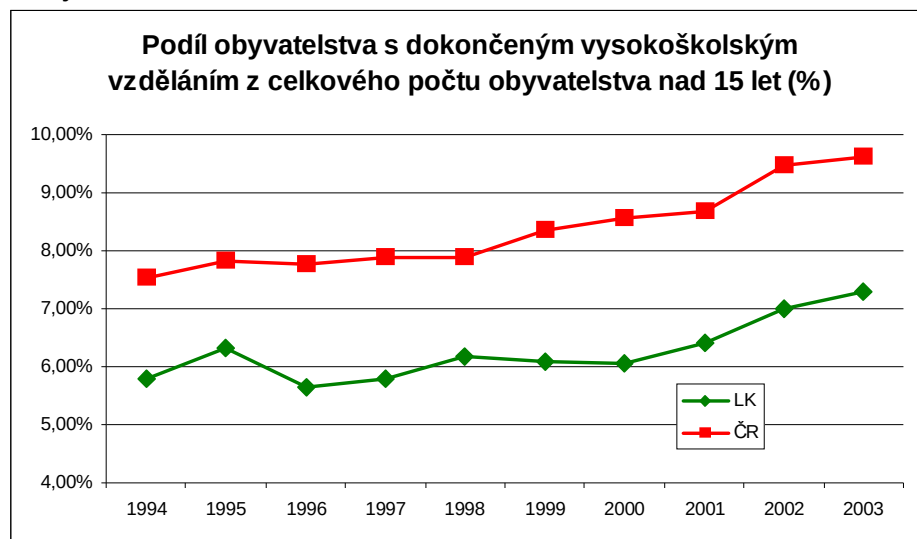
Odůvodnění: Soulad s požadavky dokumentu MŠMT ČR "Rozvoj vzdělávání a školství v krajích ČR". Dlouhodobé záměry vzdělávání a rozvoje výchovně vzdělávací soustavy krajů i Národního programu rozvoje vzdělávání v České republice (Bílé knihy).

CÍL	Úroveň	Krátkodobý stav 2007	Cílový stav 2020
Zvýšit podíl obyvatelstva s dokončeným vysokoškolským vzděláním (%)	Kraj	7,9	10
Zvýšit podíl studentů vysokých škol v Libereckém kraji	Kraj	CÍL NELZE KVANTIFIKOVAT ABSENCE DAT	

Trend vývoje:

Indikátor	Úroveň	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Vysokoškolsky vzdělaní obyvatelé nad 15 let (%)	Kraj	5,78	6,31	5,64	5,78	6,18	6,09	6,07	6,40	7,00	7,31	
	ČR	7,53	7,83	7,78	7,87	7,89	8,35	8,56	8,68	9,46	9,63	
Počet studentů vysokých škol na 1000 obyvatel.	Kraj	DOPORUČENÍ - SLEDOVAT TENTO INDIKÁTOR NA KRAJSKÉ ÚROVNI										
	ČR											

Grafy:

Zdroje dat: Český statistický úřad

Priorita:

E) Revitalizace měst a obcí Libereckého kraje a rekonstrukce jejich historického vzhledu a obnova zastaralého bytového fondu.

Strategické cíle:

- 1) Zvýšit podíl měst a obcí s revitalizovaným centrem z celkového množství měst a obcí v Libereckém kraji do r. 2020.**

Opatření:

- 1.1 Ve spolupráci s městy a obcemi a za účasti veřejnosti připravit Programy revitalizací center.
- 1.2 Koordinovat přípravu revitalizačních projektů a pomáhat městům a obcím se zajišťováním finančních prostředků na plánované revitalizační aktivity.
- 1.3 Prosazovat podnikatelské využití kulturních a technických památek v souladu s principy udržitelného rozvoje.
- 1.4 Využívat územně analytické podklady ve smyslu připravovaného nového stavebního zákona.

- 2) Snížit podíl neobydlených domů a bytů na 1000 obyvatel v Libereckém kraji do roku 2020.**

Opatření:

- 2.1 V souladu s ustanoveními zákona č. 50/1976 Sb., zajistit ve spolupráci s obcemi vyvlastnění a nové využití nevyužívaných zdevastovaných objektů.
- 2.2 Prosadit změny zákonů upravujících trh s byty.
- 2.3 Prosadit úpravu zákona o dani z nemovitosti tak, aby nepostihoval zvýšení kvality nebo úpravy nemovitostí a naopak.

- 3) Zvýšit počet dokončených bytů v Libereckém kraji na 6 na 1000 obyvatel do roku 2020.**

Opatření:

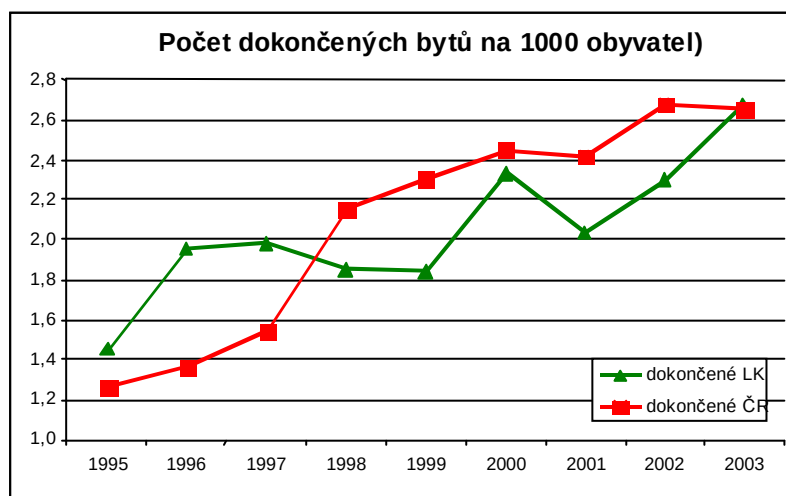
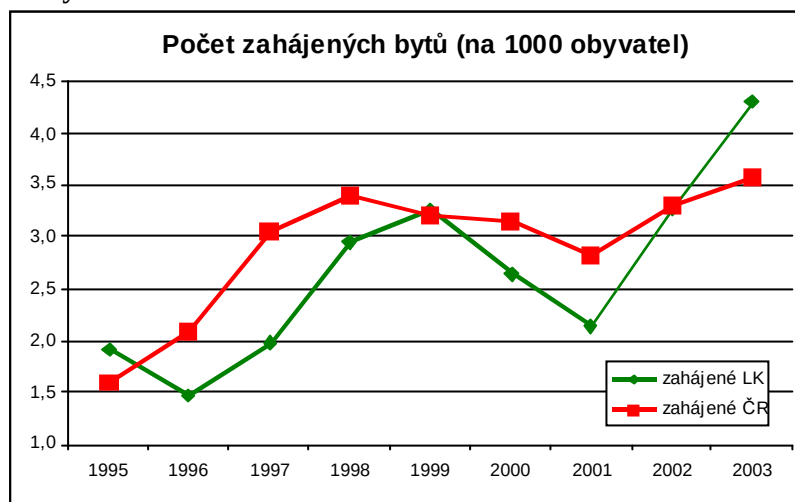
- 3.1 Ve spolupráci s městy a obcemi zajistit vybudování dostatečného počtu „startovacích“ bytů pro mladé rodiny.
- 3.2 Zastavit úbytek stávajícího bytového fondu Libereckého kraje.
- 3.3 Optimalizovat rozlohu ploch pro bydlení.
- 3.4 Využívat programy MMR ČR podporující bydlení pro nízkopříjmové rodiny.
- 3.5 Prosazování strategického cíle a výše uvedených opatření uplatňovat v součinnosti s orgány (úřady) územního plánování s využitím existujících a připravovaných nástrojů územního plánování dle stavebního zákona.

Odůvodnění: Zvýšení atraktivity obcí a měst Libereckého kraje pro obyvatele i turisty, příliv finančních prostředků do krajského i obecních rozpočtů z environmentálně šetrných způsobů turistiky. Zvýšení přílivu a stabilizace ekonomicky aktivní a kvantifikované pracovní síly v Libereckém kraji, zejména takové, která je poptávána místním trhem práce. nabídkou kvalitního bytového fondu zatraktivnit Liberecký kraj pro vzdělanou populaci.

CÍL	Úroveň	Krátkodobý stav 2007	Cílový stav 2020
Zvýšit podíl měst a obcí s revitalizovaným centrem z celkového množství obcí a měst (%)	Kraj	CÍL NELZE KVANTIFIKOVAT ABSENCE DAT	
Snížit počet neobydlených domů a bytů v Libereckém kraji na 1000 obyvatel	Kraj	CÍL NELZE KVANTIFIKOVAT ABSENCE DAT	
Zvýšit počet dokončených bytů na 1000 obyvatel	Kraj	3	6

Trend vývoje:

Indikátor	Úroveň	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Podíl měst a obcí s revitalizovaným centrem z celkového množství obcí a měst (%)	Kraj	DOPORUČENÍ - SLEDOVAT TENTO INDIKÁTOR NA KRAJSKÉ ÚROVNI								
	ČR									
Podíl neobydlených domů a bytů na 1000 obyvatel	Kraj	DOPORUČENÍ - SLEDOVAT TENTO INDIKÁTOR NA KRAJSKÉ ÚROVNI								
	ČR									
Počet zahájených bytů na 1000 obyvatel	Kraj	1,9	1,5	2,0	2,9	3,3	2,6	2,1	3,3	4,3
	ČR	1,6	2,1	3,0	3,4	3,2	3,2	2,8	3,3	3,6
Počet dokončených bytů na 1000 obyvatel	Kraj	1,5	2,0	2,0	1,8	1,8	2,3	2,0	2,3	2,7
	ČR	1,3	1,4	1,5	2,2	2,3	2,5	2,4	2,7	2,7
		1980	1991	2001						
Podíl neobydlených domů a bytů z jejich celkového počtu (%)	Kraj	1,3	2,6	2,7						

Grafy:**Zdroje dat:** Český statistický úřad

4.3 Environmentální pilíř

Priorita:

A) Zvýšení pořízených investic na ochranu životního prostředí, zejména pro oblast ochrany přírody a krajiny.

Strategické cíle:

1) Nárůst podílu pořízených investic na ochranu životního prostředí z HDP Libereckého kraje na 5 % do r. 2020.

Opatření:

- 1.1 Zajistit odpovídající kontinuální růst prostředků vyčleňovaných v rámci veřejných rozpočtů (kraj, města a obce) na ochranu životního prostředí.
- 1.2 Motivovat soukromý sektor k vyšší odpovědnosti za stav životního prostředí v kraji.
- 1.3 Zajistit soulad cílů environmentální politiky kraje a obcí s cíli environmentálních politik podniků.
- 1.4 Zpracovat Environmentální politiku Libereckého kraje v souladu se Strategií udržitelného rozvoje Libereckého kraje.

2) Nárůst podílu pořízených investic na ochranu přírody a krajiny z HDP Libereckého kraje na 0,5 % do r. 2020

Opatření:

- 2.1 Zajistit odpovídající strukturu výdajů z veřejných rozpočtů v Libereckém kraji.

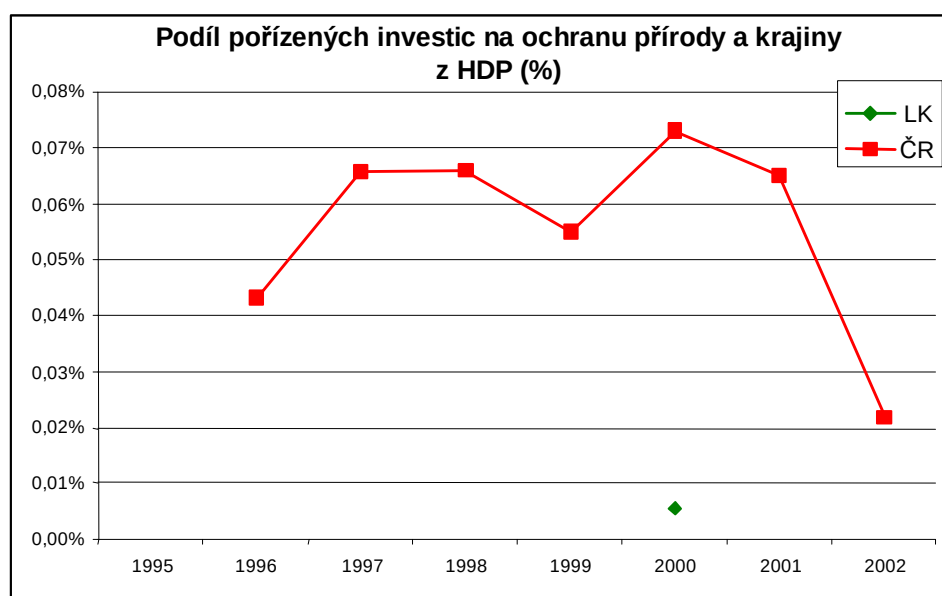
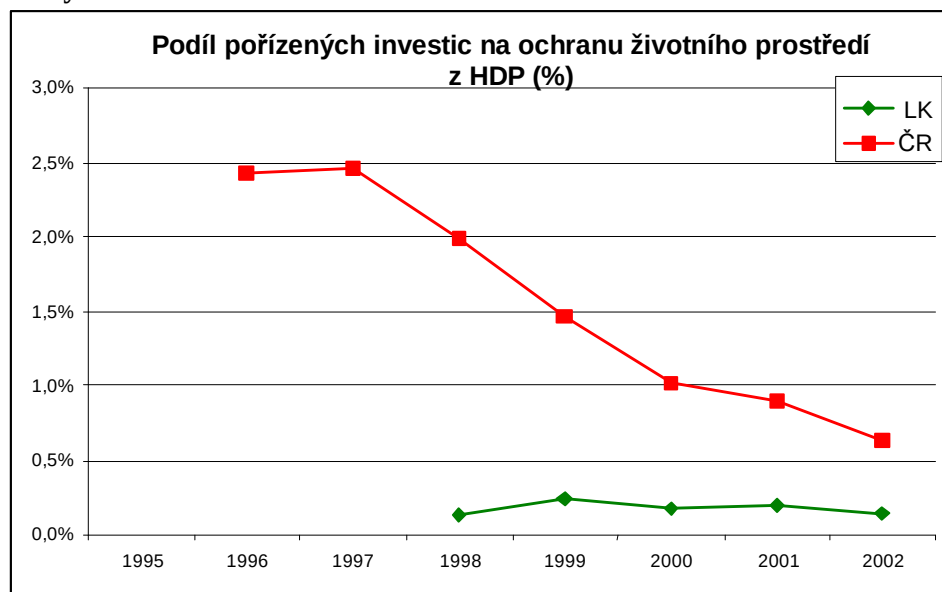
Odůvodnění: Srovnání kvality životního prostředí se standardy EU a soulad s požadavky SPŽP ČR, SPOK ČR a NSUR ČR v rámci požadavků na ekosystémový přístup k ochraně životního prostředí a požadavků integrované ochrany životního prostředí.

CÍL	Úroveň	Krátkodobý stav 2007	Cílový stav 2020
Nárůst podílu pořízených investic na ochranu životního prostředí z HDP (%)	Kraj	0,3	5
Nárůst podílu pořízených investic na ochranu přírody a krajiny z HDP (%)	Kraj	0,01	0,5

Trend vývoje:

Indikátor	Úroveň	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Podíl pořízených investic na ochranu životního prostředí z HDP (%)	Kraj			0,1	0,2	0,2	0,2	0,1	DATA JEŠTĚ NEJSOU K DISPOZICI	
	ČR	2,4	2,5	2,0	1,5	1,0	0,9	0,6		
Podíl pořízených investic na ochranu přírody a krajiny z HDP (%)	Kraj					0,006		0		
	ČR	0,04	0,07	0,07	0,05	0,05	0,07	0,07		

Grafy:

Zdroje dat: Český statistický úřad

Investice na ochranu životního prostředí jsou definovány jako samostatné stavby a ostatní investiční opatření, vedoucí ke zlepšení současného stavu životního prostředí.

Mezi akce na ochranu životního prostředí jsou zahrnuty akce s následujícím programovým zaměřením: nakládání s odpadními vodami, ochrana ovzduší a klimatu, nakládání s odpady, ochrana a sanace půdy, podzemních a povrchových vod, omezování hluku a vibrací (kromě ochrany pracovišť), ochrana biodiverzity (druhová rozmanitost) a krajiny, ochrana proti záření, výzkum a vývoj na ochranu životního prostředí a ostatní aktivity na ochranu životního prostředí.

Priorita:

B) Optimální využívání území („land-use“), vzhledem k dlouhodobému zajištění potřeb primární produkce Libereckého kraje a v souvislosti s rozvojem venkova při posílení ekologických funkcí a stability kulturní krajiny .

Strategické cíle:

- 1) Zvýšit podíl trvalých travních porostů z celkové rozlohy zemědělské půdy Libereckého kraje na 47 % do r. 2020.**

Opatření:

- 1.1 Podporovat zatravňování dočasně neobhospodařovaných ploch a pozemků s nižší bonitou.
 - 1.2 Zajistit informování subjektů primárního sektoru o existujících programech finanční podpory.
 - 1.3 Prosazování strategického cíle a výše uvedených opatření uplatňovat v součinnosti s orgány (úřady) územního plánování s využitím existujících a připravovaných nástrojů územního plánování dle stavebního zákona.
- 2) Snížit podíl zemědělsky neobhospodařované půdy z celkové rozlohy zemědělské půdy Libereckého kraje do r. 2020.**

Opatření:

- 2.1 Založit trvalé travní porosty.
 - 2.2 Zalesnit vybrané neobhospodařované plochy.
 - 2.3 V rámci managementu zemědělsky neobhospodařovaných ploch preferovat ekologickou sukcesi.
 - 2.4 Prosadit reverzibilní nakládání s dočasně nevyužívanou zemědělskou půdou s cílem posílení bezpečnosti kraje v oblasti maximální potravinové a surovinové soběstačnosti.
 - 2.5 Využívat územně analytické podklady ve smyslu připravovaného nového stavebního zákona.
- 3) V období 2008 – 2020 udržet podíl nově vysazovaných listnatých dřevin na celkovém zalesňování území Libereckého kraje nad 35 %.**

Opatření:

- 3.1 Průběžně zvyšovat podíl nově vysazovaných listnatých dřevin na celkové umělé obnově lesních porostů.
- 3.2 Zajistit výsadbu geograficky původních druhů dřevin.
- 3.3 Podporovat zalesňování dočasně neobhospodařovaných ploch a pozemků s nižší bonitou.
- 3.4 Vhodné plochy ponechat přirozené ekologické sukcesi.
- 3.5 Zajistit informování subjektů primárního sektoru o existujících programech finanční podpory.

- 4) Zvýšit podíl listnatých porostů na celkové ploše lesa na 21 % do r. 2020.**

Opatření:

- 4.1 Průběžně zvyšovat podíl nově vysazovaných listnatých dřevin na celkové umělé obnově lesních porostů.
- 4.2 Zajistit výsadbu geograficky původních druhů dřevin.

- 5) Zvýšit podíl rozlohy obnovených lesních porostů z celkové rozlohy imisně poškozených oblastí na území Libereckého kraje do r. 2020.**

Opatření:

- 5.1 Provádět rekonstrukce porostů náhradních dřevin ve prospěch dřevin přirozeně zastoupených.
- 5.2 Provádět biologická a případně i chemická opatření na zlepšení stavu půd v imisních oblastech.

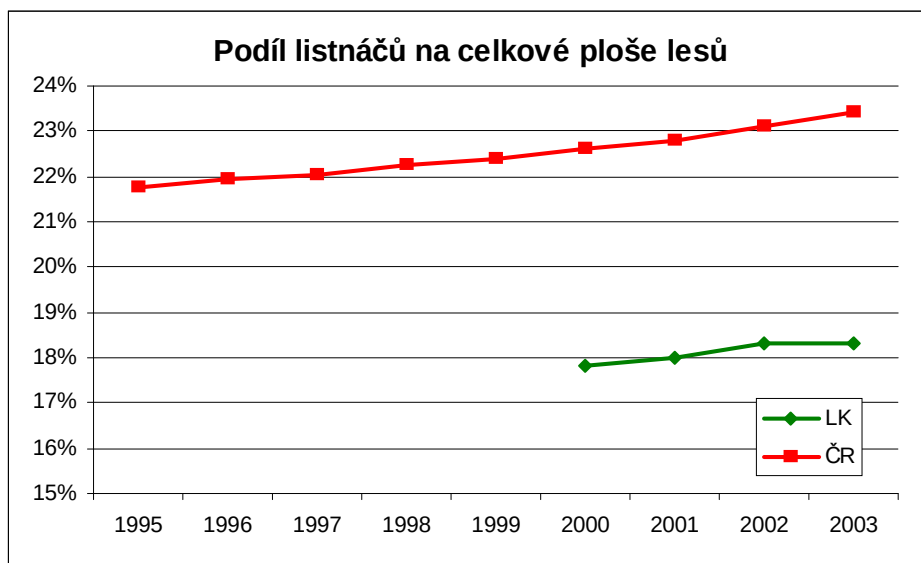
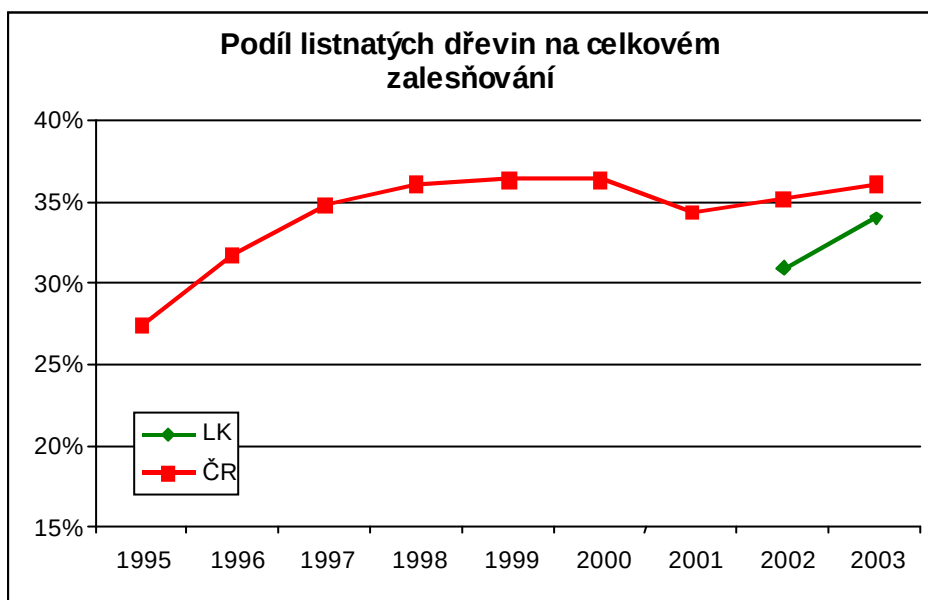
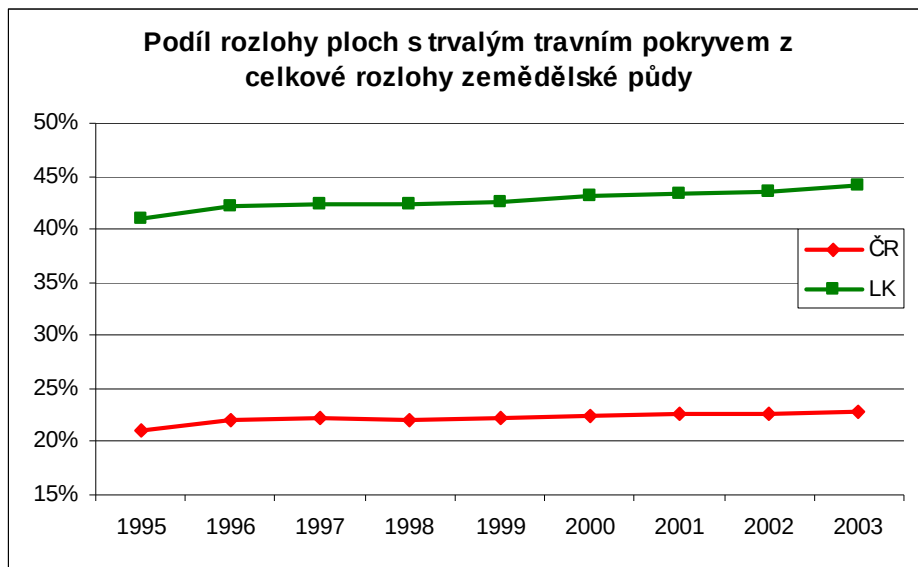
Odůvodnění: Soulad s požadavky SPŽP ČR, Agrární politiky ČR pro období po vstupu do EU (2004 - 2013) a Lesnické politiky ČR. Zvýšením rozlohy a diverzifikací ekologicky stabilnějších ekosystémů (louky, lesy) budou vytvořeny předpoklady pro postupné zvyšování biodiverzity a pro výrazné zlepšení retenčních schopností krajiny. Zvýšení podílu ekologicky stabilních ploch v krajině. Zvýšením rozlohy stabilních ekosystémů budou vytvořeny předpoklady pro postupné zvyšování biodiverzity, pro významné posílení retenční schopnosti krajiny a zlepšení krajinného rázu krajiny Libereckého kraje. Snahou je také udržení a posílení krajinného rázu kulturní krajiny.

CÍL	Úroveň	Krátkodobý stav 2007	Cílový stav 2020
Zvýšit podíl trvalých travních porostů z celkové rozlohy zemědělské půdy kraje (%)	Kraj	44,8	47
Snížit podíl zemědělsky neobhospodařované půdy z celkové rozlohy zemědělské půdy (%)		CÍL NELZE KVANTIFIKOVAT ABSENCE DAT	
Udržet podíl nově vysazovaných listnatých dřevin na celkovém zalesňování území (%)	Kraj	34,5	>35
Zvýšit podíl listnatých porostů na celkové ploše lesa (%)	Kraj	18,7	21
Zvýšit podíl rozlohy obnovených lesních porostů z celkové rozlohy imisně poškozených oblastí kraje (%)	Kraj	CÍL NELZE KVANTIFIKOVAT ABSENCE DAT	

Trend vývoje:

Indikátor	Úroveň	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Podíl rozlohy ploch s trvalým travním pokryvem z celkové rozlohy zemědělské půdy (%)	Kraj	41,0	42,2	42,3	42,3	42,6	43,1	43,4	43,6	44,1
	ČR	21,1	22,1	22,3	22,1	22,2	22,5	22,6	22,7	
Podíl zemědělsky neobhospodařované půdy z celkové rozlohy zemědělské půdy (%)	Kraj	DOPORUČENÍ - SLEDOVAT TENTO INDIKÁTOR NA KRAJSKÉ ÚROVNI								
	ČR									
Podíl listnatých dřevin na celkovém zalesňování (%)	Kraj								31,0	34,0
	ČR	27,4	31,7	34,9	36,1	36,3	36,4	34,4	35,3	36,1
Podíl listnatých porostů na celkové rozloze lesních porostů (%)	Kraj						17,8	18,0	18,3	18,3
	ČR	21,8	21,9	22,0	22,3	22,4	22,6	22,8	23,1	23,4
Nárůst podílu rozlohy obnovených lesních porostů v imisně postižených oblastech (%)	Kraj	DOPORUČENÍ - SLEDOVAT TENTO INDIKÁTOR NA KRAJSKÉ ÚROVNI								
	ČR									
Rozloha imisně poškozených oblastí z celkové rozlohy kraje (%)	Kraj	DOPORUČENÍ - SLEDOVAT TENTO INDIKÁTOR NA KRAJSKÉ ÚROVNI								
	ČR									

Grafy:

Zdroj dat: Český statistický úřad, Ministerstvo zemědělství ČR, ÚHÚL

Priorita:

C) Efektivní a dostatečně rychlá revitalizace nevyužívaných zdevastovaných ploch a objektů ("brownfields"), sanace starých ekologických zátěží a omezení živelné výstavby na "zelené louce" mimo kompaktně zastavěná území měst a obcí ("urban sprawl").

Strategické cíle:

- 1) Snížit celkovou rozlohu ploch na území Libereckého kraje, na nichž nebyla provedena sanace starých ekologických zátěží do r. 2020.**

Opatření:

- 1.1 Ve spolupráci s obcemi zajistit dokončení sanací zbývajících starých ekologických zátěží na území kraje.
- 1.2 Pomocí finančních a právních nástrojů donutit původce starých ekologických zátěží k odpovědnosti za jejich odstranění.
- 1.3 Předcházet vzniku nových ekologických zátěží.

- 2) Snížit celkovou rozlohu nevyužívaných zdevastovaných ploch a objektů ("brownfields") na území Libereckého kraje do r. 2020.**

Opatření:

- 2.1 Prosadit přijetí zákona o místních daních umožňujícího zvýhodnit investory, kteří mají zájem o revitalizace nevyužívaných zdevastovaných ploch a objektů
- 2.2 V územním plánování striktně využívat dostupné nástroje pro omezení živelné výstavby ("urban sprawl").
- 2.3 V souvislosti s novými stavebními záměry na území kraje preferovat využití nevyužívaných zdevastovaných ploch a objektů ("brownfields") před výstavbou na „zelené louce“.
- 2.4 Využívat územně analytické podklady ve smyslu připravovaného nového stavebního zákona.

- 3) Minimalizovat živelnou výstavbu na „zelené louce“ mimo kompaktně zastavěná území měst a obcí („urban sprawl“) na území Libereckého kraje do r. 2020.**

Opatření:

- 3.1 Prosadit přijetí zákona o místních daních umožňujícího zvýhodnit investory, kteří mají zájem o revitalizace nevyužívaných zdevastovaných ploch a objektů
- 3.2 V souvislosti s novými stavebními záměry na území kraje preferovat využití nevyužívaných zdevastovaných ploch a objektů ("brownfields") před výstavbou na „zelené louce“.
- 3.3 Prosazování strategického cíle a výše uvedených opatření uplatňovat v součinnosti s orgány (úřady) územního plánování s využitím existujících a připravovaných nástrojů územního plánování dle stavebního zákona.

Odůvodnění: Soulad s požadavky práva životního prostředí EU a právní úpravy ochrany životního prostředí ČR. Soulad s požadavky SPŽP ČR v oblasti udržitelného využívání území a krajiny.

CÍL	Úroveň	Krátkodobý stav 2007	Cílový stav 2020
Snížit celkovou rozlohu ploch, na nichž nebyla provedena sanace starých ekologických zátěží (ha)	<i>Kraj</i>	CÍL NELZE KVANTIFIKOVAT ABSENCE DAT	
Snížit celkovou rozlohu nevyužívaných zdevastovaných ploch a objektů ("brownfields") (ha)	<i>Kraj</i>	CÍL NELZE KVANTIFIKOVAT ABSENCE DAT	
Minimalizovat živelnou výstavbu na „zelené louce“ mimo kompaktně zastavěná území měst a obcí („urban sprawl“)	<i>Kraj</i>	ANO	

Trend vývoje:

Indikátor	Úroveň	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Podíl ploch, na nichž nebyla provedena sanace z celkové plochy starých ekologických zátěží (%)	<i>Kraj</i>	DOPORUČENÍ - SLEDOVAT TENTO INDIKÁTOR NA KRAJSKÉ ÚROVNI										
	<i>ČR</i>											
Celková rozloha nevyužívaných zdevastovaných ploch a objektů (ha)	<i>Kraj</i>	DOPORUČENÍ - SLEDOVAT TENTO INDIKÁTOR NA KRAJSKÉ ÚROVNI										
	<i>ČR</i>											

Priorita:

D) Snížení znečištění ovzduší Libereckého kraje ze stacionárních a liniových zdrojů v oblastech se zhoršenou kvalitou ovzduší.

Strategické cíle:

1) Snížit emise skleníkových plynů do r. 2020.

Opatření:

- 1.1 Naplňovat cíle Koncepce snižování emisí a imisí Libereckého kraje v souladu se Strategií udržitelného rozvoje Libereckého kraje.
- 1.2 Podporovat využívání alternativních pohonných hmot v systémech hromadné dopravy.

2) Snížit emise prašných částic na 0,3 t/km² a emise NO_x na 0,5 t/km² do r. 2020.

Opatření:

- 2.1 Naplňovat cíle Koncepce snižování emisí a imisí Libereckého kraje v souladu se Strategií udržitelného rozvoje Libereckého kraje.
- 2.2 Podporovat využívání alternativních pohonných hmot v systémech hromadné dopravy.

3) Snížit podíl oblastí se zhoršenou kvalitou ovzduší z celkové rozlohy Libereckého kraje na 0,2 % do r. 2020.

Opatření:

- 3.1 Naplňovat cíle Koncepce snižování emisí a imisí Libereckého kraje v souladu se SUR LK.

4) Zpracovat Plány zlepšování kvality ovzduší pro všechny obce v oblastech se zhoršenou kvalitou ovzduší do konce r. 2007.

Opatření:

- 4.1 Zajistit technickou a odbornou pomoc při zpracování Plánů zlepšování kvality ovzduší

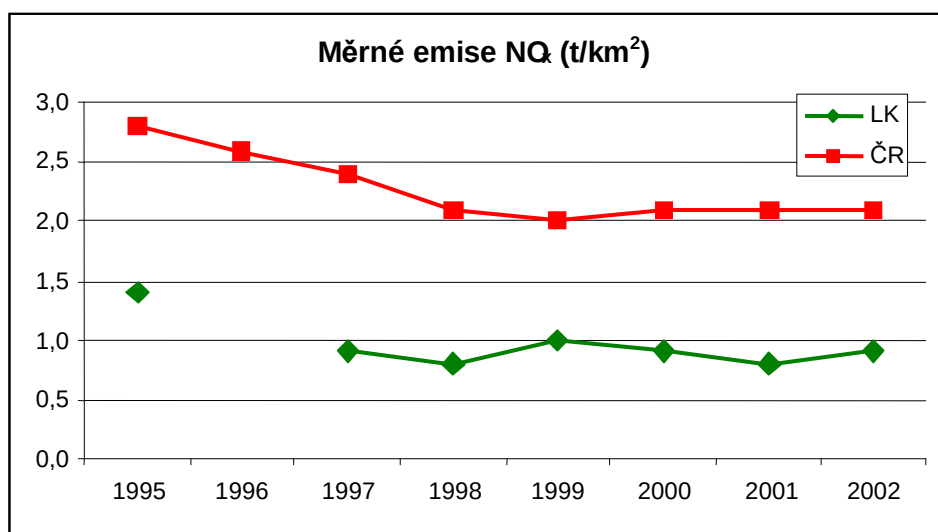
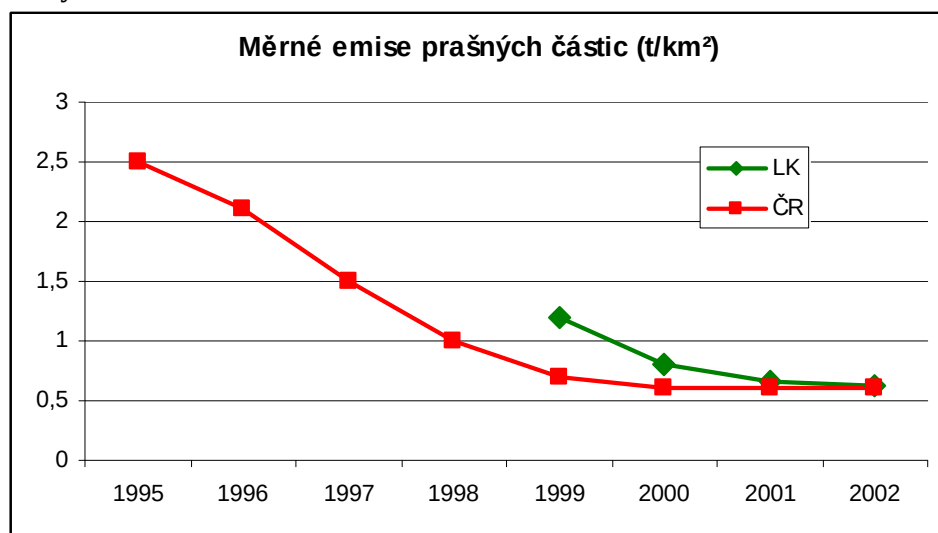
Odůvodnění: Soulad s požadavky práva životního prostředí EU a právní úpravy ochrany životního prostředí ČR. Soulad s požadavky SPŽP ČR.

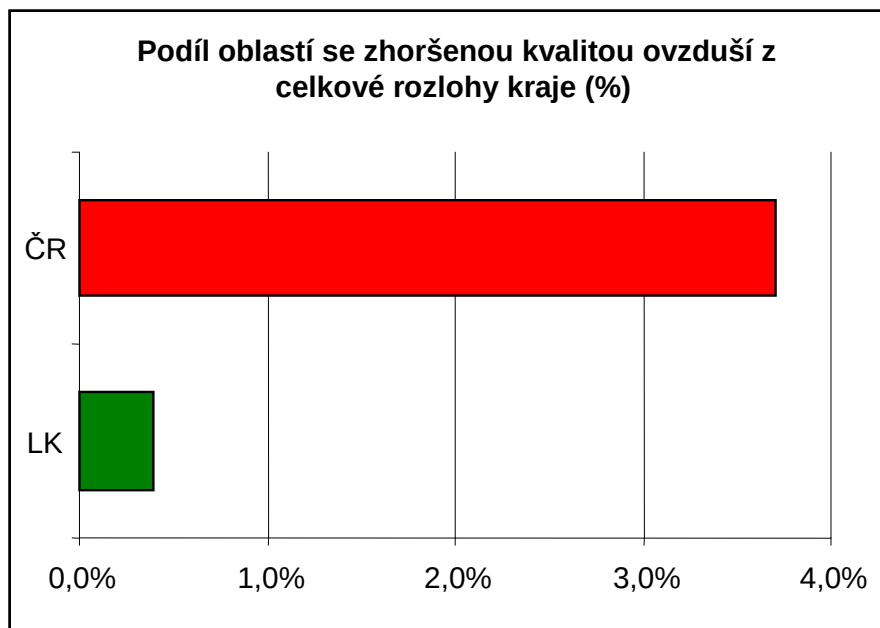
I přes relativně dobrý stav ovzduší Libereckého kraje vyjádřený celkovými ukazateli, zde stále existují oblasti s výrazně zhoršenou kvalitou ovzduší. Nejvýznamnější podíl na znečišťování ovzduší v Libereckém kraji mají malé zdroje REZZO 3. Podpora alternativních způsobů vytápění a jejich integrace povede ke snížení emisí z tohoto typu zdrojů.

CÍL	Úroveň	Krátkodobý stav 2007	Cílový stav 2020
Snížit emise skleníkových plynů (t/km ²)	Kraj	CÍL NELZE KVANTIFIKOVAT ABSENCE DAT	
Snížit emise prašných částic (t/km ²)	Kraj	0,55	0,3
Snížit emise NO _x (t/km ²)	Kraj	0,8	0,5
Snížit podíl oblastí se zhoršenou kvalitou ovzduší z celkové rozlohy Libereckého kraje (%)	Kraj	0,37	0,2
Zpracovat Plány zlepšování kvality ovzduší pro všechny obce v oblastech se zhoršenou kvalitou ovzduší	Kraj	ANO	

Trend vývoje:

Indikátor	Úroveň	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Měrné emise skleníkových plynů (t/km ²)	Kraj	DOPORUČENÍ - SLEDOVAT TENTO INDIKÁTOR NA KRAJSKÉ ÚROVNI								
	ČR									
Měrné emise prašných částic (t/km ²)	Kraj					1,2	0,8	0,7	0,6	DATA JEŠTĚ NEJSOU K DISPOZICI
	ČR	2,5	2,1	1,5	1,0	0,7	0,6	0,6	0,6	
Měrné emise NO _x (t/km ²)	Kraj	1,4		0,9	0,8	1,0	0,9	0,8	0,9	
	ČR	2,8	2,6	2,4	2,1	2,0	2,1	2,1	2,1	
Podíl oblastí se zhoršenou kvalitou ovzduší z celkové rozlohy kraje (%)	Kraj									0,4
	ČR									3,7

Grafy:

Zdroje dat: Ministerstvo životního prostředí ČR, Český statistický úřad

Skleníkové plyny: vodní pára, oxid uhličitý, metan, oxid dusný, ozón, halogenované uhlovodíky.

Oblasti se zhoršenou kvalitou ovzduší pro ochranu zdraví a pro ekosystémy/vegetaci ve smyslu zákona č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší.

Priorita:

E) Snížení produkce odpadů a předcházení jejich vzniku společně s důrazem na environmentálně šetrné nakládání s odpady.

Strategické cíle:

- 1) Snížit celkovou produkci směsného komunálního odpadu v Libereckém kraji na 450 kg na obyvatele do r. 2020.**

Opatření:

- 1.1 Zvýšit podíl separace, recyklace, materiálového a energetického využití odpadů
- 1.2 Podporovat vznik systému sběru a zpracování bioodpadů.
- 1.3 Zpracovat systém finančních pobídek pro občany a fyzické a právnické osoby.
- 1.4 Iniciovat vznik akčního plánu řešícího udržitelnou spotřebu v kraji v návaznosti na desetiletý rámec programů udržitelné spotřeby a výroby.

- 2) Snížit celkovou produkci průmyslových odpadů v Libereckém kraji na jednotku HDP na 0,6 tun/mil.CZK do r. 2020.**

Opatření:

- 2.1 Ve spolupráci s podnikatelským sektorem realizovat Programy čistší produkce.
- 2.2 Zkvalitnit a dopracovat Surovinovou politiku Libereckého kraje.
- 2.3 Zpracovat systém finančních pobídek pro fyzické a právnické osoby.
- 2.4 Iniciovat vznik akčního plánu řešícího udržitelnou spotřebu v kraji v návaznosti na desetiletý rámec programů udržitelné spotřeby a výroby.

- 3) Snížit podíl skládkování odpadů na celkovém nakládání s odpady v Libereckém kraji na 13 % do r. 2020.**

Opatření:

- 3.1 Realizaci odpovídajících cílů a opatření environmentálních politik kraje i obcí předcházet vzniku komunálního odpadu.
- 3.2 Zvýšit podíl recyklace, separace, materiálového a energetického využití odpadů.

- 4) Průběžně zvýšit podíl recyklace a materiálového a energetického využití odpadů na celkovém nakládání s odpady na 15 % do r. 2020.**

Opatření:

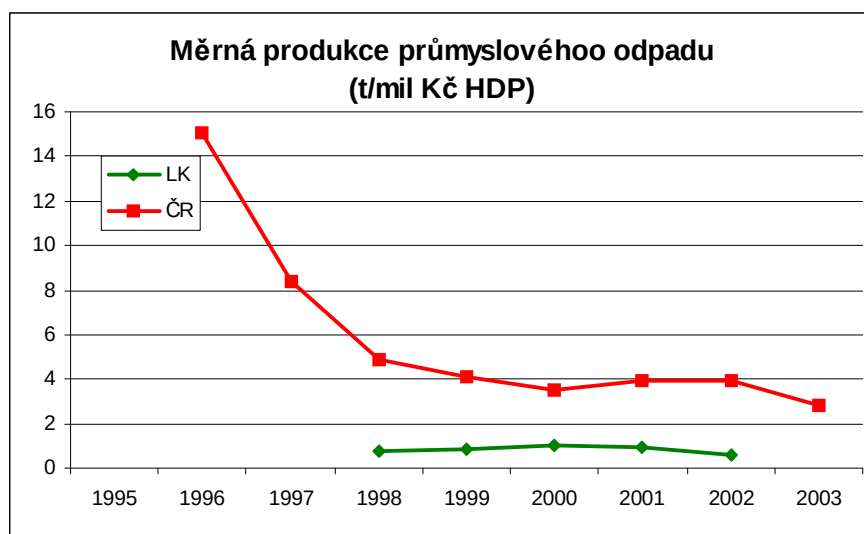
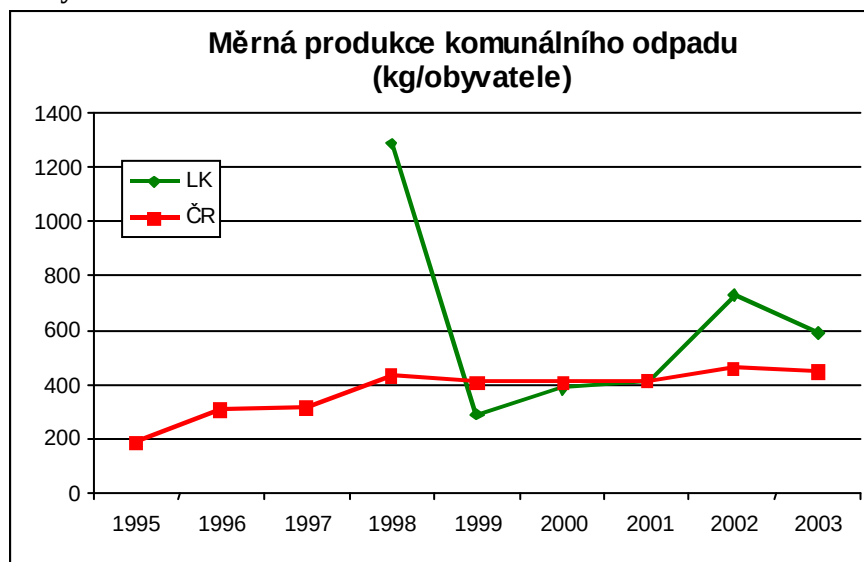
- 4.1 Podpořit rozvoj zpracovatelských kapacit integrovaného systému třídění, separace a následné recyklace a materiálového a energetického využití komunálních odpadů na území Libereckého kraje.

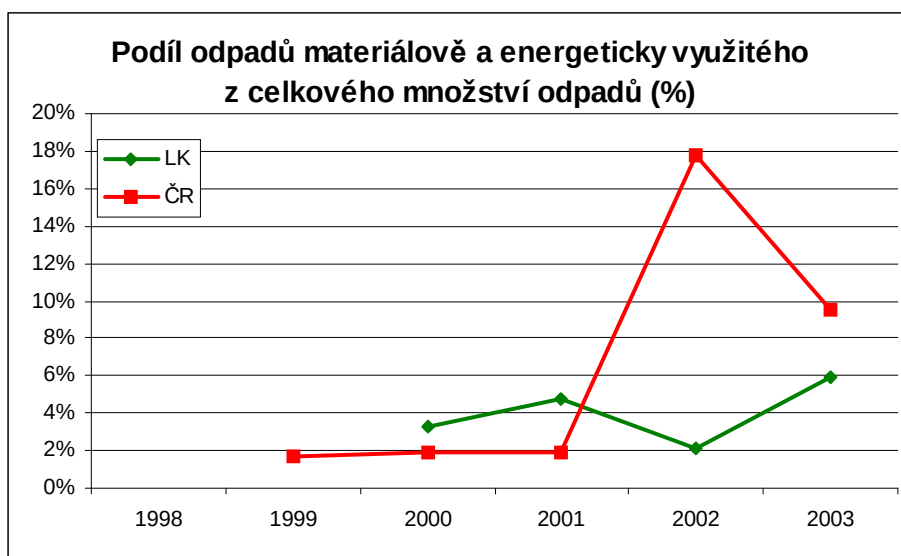
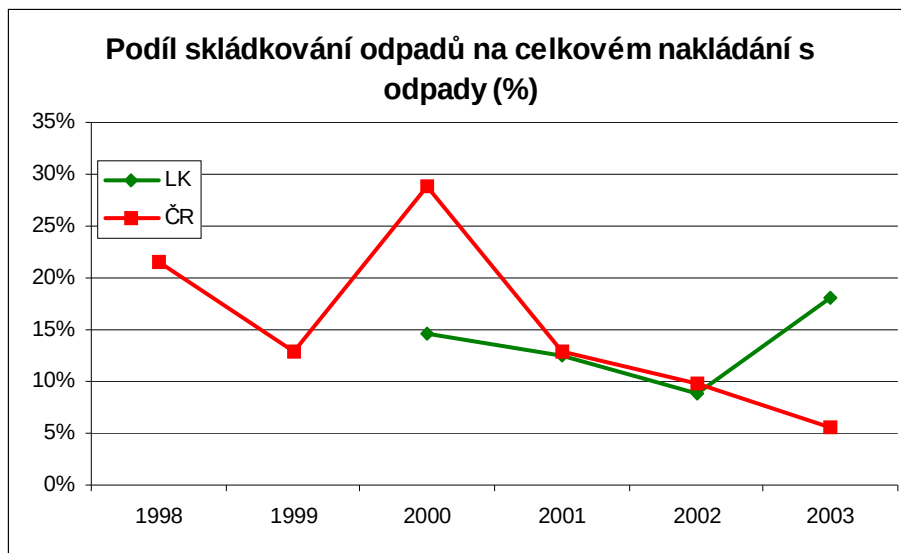
Odůvodnění: Soulad s požadavky práva životního prostředí EU a SPŽP ČR v oblasti odpadového hospodářství. Soulad s cíli a požadavky Plánu odpadového hospodářství České republiky.

CÍL	Úroveň	Krátkodobý stav 2007	Cílový stav 2020
Snížit celkovou produkci komunálního odpadu (kg/osobu)	<i>Kraj</i>	575	450
Snížit celkovou produkci průmyslových odpadů na jednotku HDP (tun/mil.CZK)	<i>Kraj</i>	0,70	0,6
Snížit podíl skládkování odpadů na celkovém nakládání s odpady (%)	<i>Kraj</i>	17	13
Zvýšit podíl recyklace a materiálového a energetického využití odpadů na celkovém nakládání s odpady (%)	<i>Kraj</i>	6,3	15

Trend vývoje:

Indikátor	Úroveň	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Měrná produkce komunálního odpadu v kg na obyvatele	Kraj				1291	296	392	413	732	595
	ČR	197	310	319	441	408	415	415	465	455
Měrná produkce průmyslových odpadů v tunách na jednotku HDP	Kraj				0,92	1,01	1,19	1,06	0,74	
	ČR		15,21	8,54	5,04	4,23	3,67	4,10	4,09	3,00
Podíl skládkování odpadů na celkovém nakládání s odpady (%)	Kraj						14,5	12,6	8,8	18,1
	ČR				21,5	12,8	28,8	13,0	9,9	5,6
Podíl odpadů materiálově a energeticky využitého z celkového množství odpadů (%)	Kraj						3,3	4,7	2,1	5,9
	ČR					1,7	2,0	1,9	17,7	9,5

Grafy:

Zdroje dat: Český statistický úřad

4.4 Správa věcí veřejných

Priorita:

A) Vytvoření managementu udržitelného rozvoje pro zajištění provázanosti ekonomického, sociálního a environmentálního pilíře rozvojových dokumentů a projektů, včetně koordinace plnění jejich cílů.

Strategické cíle:

- 1) Vytvořit management a institucionální zajištění udržitelného rozvoje Libereckého kraje do konce r. 2006.
- 2) Ustanovit Komisi udržitelného rozvoje Libereckého kraje, jako poradního orgánu Rady a Zastupitelstva včetně příslušného finančního a organizačního zajištění.
- 3) Zřídit Oddělení udržitelného rozvoje na Krajském úřadu Libereckého kraje.
- 4) Na úrovni obcí s rozšířenou působností podpořit vznik Rad obcí pro udržitelný rozvoj.
- 5) Vytvořit a zavést monitorovací program nadefinovaných titulkových a programových indikátorů udržitelného rozvoje dle Strategie udržitelného rozvoje Libereckého kraje na regionální úrovni
- 6) Zavést Fórum udržitelného rozvoje Libereckého kraje.

Opatření:

- 1.1 Prostřednictvím Komise udržitelného rozvoje Libereckého kraje zajistit vazbu na Radu vlády pro udržitelný rozvoj, ale i Rady obcí pro udržitelný rozvoj.
- 1.2 Prostřednictvím Komise udržitelného rozvoje Libereckého kraje vytvořit a zajistit koordinaci a provázanost činností mezi ekonomickým, sociálním a environmentálním pilířem z hlediska naplňování principů udržitelného rozvoje.
- 1.3 Ve spolupráci Českým statistickým úřadem a dalšími oficiálními statistickými institucemi nebo organizacemi autorizovanými ke sběru a vyhodnocování dat monitorovat a vyhodnocovat stanovené programové a titulkové indikátory udržitelného rozvoje.
- 1.4 Připravit projekty pro využití finančních zdrojů ČR, EU a EHP na podporu zavedení programu, monitorování a vyhodnocování indikátorů udržitelného rozvoje.
- 1.5 Vyčlenit finanční prostředky z rozpočtu Libereckého kraje určené na vyhodnocování indikátorů udržitelného rozvoje a jejich zpětné vazby (regionální a místní politiky, rozvojová opatření, rozhodnutí, návrhy projektů).
- 1.6 V rámci současného personálního obsazení Krajského úřadu Libereckého kraje pověřit relevantní zaměstnance pracovními činnostmi souvisejícími s realizací a naplňováním Strategie udržitelného rozvoje Libereckého kraje.

Odůvodnění: Koordinace a monitoring plnění cílů Strategie udržitelného rozvoje Libereckého kraje a souvisejících dokumentů a projektů. Bez pravidelného monitoringu a vyhodnocování indikátorů udržitelného rozvoje nelze provádět vyhodnocování přijatých, realizovaných či navrhovaných regionálních a místních politik, opatření, rozhodnutí a projektů a to z hlediska jejich přispění k udržitelnému rozvoji Libereckého kraje.

CÍL	Úroveň	Cílový stav 2006	Cílový stav 2007
Vytvořit management a institucionální zajištění udržitelného rozvoje	<i>Kraj</i>	ANO	
Ustanovit Komisi udržitelného rozvoje Libereckého kraje	<i>Kraj</i>	ANO	
Zřídit Oddělení udržitelného rozvoje Krajského úřadu Libereckého kraje		ANO	
Podpořit vznik Rad obcí pro udržitelný rozvoj	<i>ORP</i>		ANO
Zavést monitorovací program titulkových a programových indikátorů udržitelného rozvoje	<i>Kraj+ORP</i>		ANO
Zavést Fórum udržitelného rozvoje Libereckého kraje	<i>Kraj</i>		ANO

Priorita:**B) Snížení celkové zadluženosti obcí při zvyšování efektivity výdajů z veřejných rozpočtů a při využívání finančních prostředků z vnějších zdrojů.****Strategické cíle:**

1. Snížit celkovou zadluženost obcí Libereckého kraje na 4,45 % ukazatele dluhové služby do r. 2020.

Opatření:

1.1 Prosadit přijetí zákona o místních daních.

2. Zvýšit daňovou výtěžnost Libereckého kraje do roku 2020.

Opatření:

2.1 Prosadit nástroje pro zvýšení efektivity výběru daní.

2.2 Prosadit přijetí zákona o místních daních.

3. Do r. 2020 průběžně zvýšit podíl investičních výdajů na celkových výdajích samospráv.

Opatření:

3.1 Zavést monitoring podílu investičních výdajů na celkových výdajích samospráv.

3.2 Prosazování strategického cíle a výše uvedeného opatření uplatňovat v součinnosti s Fondem investic Libereckého kraje.

Odůvodnění: Základní předpoklad pro plnění cílů Strategie udržitelného rozvoje Libereckého kraje a souvisejících dokumentů na krajské i místní úrovni.

CÍL	Úroveň	Krátkodobý stav 2007	Cílový stav 2020
Snížit celkovou zadluženost obcí Libereckého kraje, Ukazatel dluhové služby (%)	Kraj	5,90	4,45
Zvýšit daňovou výtěžnost Libereckého kraje (Kč/os.)	Kraj	CÍL NELZE KVANTIFIKOVAT ABSENCE DAT	
Zvýšit podíl investičních výdajů na celkových výdajích samospráv (%)	Kraj	CÍL NELZE KVANTIFIKOVAT ABSENCE DAT	

Trend vývoje:

Indikátor	Úroveň	2003
Ukazatel dluhové služby (%)	Kraj	5,94
	ČR	5,65
Daňová výtěžnost (Kč/os.)	Kraj	DOPORUČENÍ - SLEDOVAT TENTO INDIKÁTOR NA KRAJSKÉ ÚROVNI
Podíl investičních výdajů na celkových výdajích samospráv. (%)	Kraj	DOPORUČENÍ - SLEDOVAT TENTO INDIKÁTOR NA KRAJSKÉ ÚROVNI
	ČR	

Zdroje dat: Ministerstvo financí ČR

Definice a výpočet ukazatele dluhové služby

Obsah dluhové služby se definuje takto:

- zaplacené úroky (položka 5141 rozpočtové skladby);
- uhrazené splátky vydaných dluhopisů (položky 8xx2 rozpočtové skladby);
- splátky jistin (položky 8xx4 rozpočtové skladby);

- splátky leasingu (položka 5178 rozpočtové skladby).

Dluhová základna obsahuje:

- skutečně dosažené daňové příjmy v Tř. 1 a nedaňové příjmy v Tř. 2 za daný kalendářní rok, plus
- dotace souhrnného finančního vztahu (položky 4112 a 4212 rozpočtové skladby)

(prostředky finančního vztahu státního rozpočtu k rozpočtům obcí a k rozpočtům krajů podle přílohy zákona o státním rozpočtu na příslušný kalendářní rok).

Dluhová služba se poměřuje ke skutečnému objemu dluhové základny za uplynulý kalendářní rok. Výsledkem poměru bude "ukazatel dluhové služby", který je vyjádřen v procentech.

Priorita:

C) Zlepšení přístupu obcí a veřejnosti k udržitelnému rozvoji a ochraně životního prostředí pomocí programů environmentální výchovy, vzdělávání a osvěty a medializace udržitelného rozvoje.

Zkvalitnění poskytování informací o existujících právních předpisech pro oblasti hospodářského a ekonomického rozvoje, ochrany životního prostředí, o technických a společenských normách, inovačních technologiích atd. Vytvoření systému pravidelných a cenově dostupných školení radních, zastupitelů a úředníků o problematice integrované ochrany životního prostředí a udržitelného rozvoje. Vytvoření systému medializace udržitelného rozvoje v Libereckém kraji pro širokou veřejnost. Zpřísnění kontrol dodržování limitů produkce znečišťujících látek a souvisejících požadavků integrované ochrany životního prostředí v obcích Libereckého kraje (ve spolupráci s Českou inspekcí životního prostředí).

Strategické cíle:

- 1) Zpracovat za přímé účasti veřejnosti a schválit environmentální politiku kraje navazující na krajskou strategii udržitelného rozvoje a dále environmentální politiky ve všech obcích s rozšířenou působností Libereckého kraje do r. 2020.**

Opatření:

- 1.1 Zajistit soulad cílů Státní politiky životního prostředí ČR 2004-2010 s cíli environmentálních politik kraje a obcí s rozšířenou působností.
- 1.2 Zajistit metodickou pomoc při přípravě environmentálních politik obcí.
- 2) Zpracovat za přímé účasti veřejnosti a schválit místní strategie udržitelného rozvoje navazující na krajskou strategii udržitelného rozvoje i na environmentální politiku kraje ve všech obcích s rozšířenou působností Libereckého kraje do r. 2020.**

Opatření:

- 2.1 Zajistit soulad cílů Národní strategie udržitelného rozvoje ČR a Strategie udržitelného rozvoje Libereckého kraje s cíli místních strategií udržitelného rozvoje.
- 2.2 Zajistit technickou a odbornou pomoc při zpracování místních strategií udržitelného rozvoje.
- 2.3 Zajistit metodickou pomoc při využívání dotačního programu SFŽP ČR na zpracovávání strategií udržitelného rozvoje obcí.
- 2.4 Iniciací a koordinací přípravy místních strategií udržitelného rozvoje pověřit v součinnosti s Komisí udržitelného rozvoje Libereckého kraje a příslušnou Radou obcí pro udržitelný rozvoj obce s rozšířenou působností ve smyslu projednávaného nového stavebního zákona.
- 2.5 Prosazování strategického cíle a výše uvedených opatření uplatňovat v součinnosti s orgány (úřady) územního plánování s využitím existujících a připravovaných nástrojů územního plánování dle stavebního zákona

- 3) Vytvořit systém environmentální výchovy, vzdělávání a osvěty v Libereckém kraji.**

Opatření:

- 3.1 Realizovat vzdělávací a osvětové akce k problematice udržitelného rozvoje pořádaných na úrovni a na úrovni obcí s rozšířenou působností
- 3.2 Realizovat doporučení „Osvětového a vzdělávacího programu k udržitelnému rozvoji pro veřejnost a obce Libereckého kraje“.
- 3.3 Realizovat doporučení „Programu medializace a popularizace principů udržitelného rozvoje v rámci Libereckého kraje“.
- 3.4 Realizovat cíle Konceptce environmentální výchovy, vzdělávání a osvěty v Libereckém kraji.
- 3.5 Vytvořit síť profesionálních informačních, poradenských a koordinačních středisek environmentální výchovy, vzdělávání a osvěty.

- 3.6 Vytvořit systém vzdělávání pracovníků veřejné správy v oblasti environmentální výchovy, vzdělávání a osvěty a udržitelném rozvoji.
- 3.7 Začlenění environmentální výchovy a vzdělávání do relevantních předmětů základních a středních škol.
- 3.8 Zapojení škol v sítích zabývajících se podporou environmentální výchovy.

4) Do r. 2020 zvýšit objem finančních prostředků na environmentální výchovu, vzdělávání a osvětu.

Opatření:

- 4.1 Zajistit odpovídající rozdělení výdajů z veřejných rozpočtů.
- 4.2 Realizovat cíle Koncepce environmentální výchovy, vzdělávání a osvěty v Libereckém kraji.

Odůvodnění: Základní předpoklad pro splnění cílů environmentálního pilíře Strategie udržitelného rozvoje Libereckého kraje. Výchova k „ekologické gramotnosti“ je základním předpokladem úspěšného prosazení myšlenky udržitelného rozvoje. Bez identifikace široké veřejnosti s cíli udržitelného rozvoje je jeho prosazení v rámci Libereckého kraje nemyslitelné.

CÍL	Úroveň	Krátkodobý stav 2012	Cílový stav 2020
Zpracovat a schválit environmentální politiky ve všech obcích s rozšířenou působností	Kraj	ANO	
Zpracovat a schválit místní strategie udržitelného rozvoje ve všech obcích s rozšířenou působností	Kraj		ANO
Vytvořit systém environmentální výchovy, vzdělávání a osvěty v Libereckém kraji.	Kraj		ANO
Zvýšit objem finančních prostředků na environmentální výchovu, vzdělávání a osvětu (tis.Kč/rok)	Kraj	CÍL NELZE KVANTIFIKOVAT ABSENCE DAT	

Trend vývoje:

Indikátor	Úroveň	2000	2001	2002	2003	2004
Podíl obcí s rozšířenou působností se zpracovanou environmentální politikou z celkového počtu obcí s rozš. půs. (%)	Kraj	DOPORUČENÍ - SLEDOVAT TENTO INDIKÁTOR NA KRAJSKÉ ÚROVNI				
	ČR					
Podíl obcí s rozšířenou působností se zpracovanou místní strategií udržitelného rozvoje z celkového počtu obcí s rozš. půs. (%)	Kraj	DOPORUČENÍ - SLEDOVAT TENTO INDIKÁTOR NA KRAJSKÉ ÚROVNI				
	ČR					
Objem finančních prostředků na environmentální výchovu, vzdělávání a osvětu (tis.Kč/rok)	Kraj	DOPORUČENÍ - SLEDOVAT TENTO INDIKÁTOR NA KRAJSKÉ ÚROVNI				
	ČR					

Priorita:

D) Zvyšování zapojení veřejnosti do plánování a rozhodování na krajské i místní úrovni prostřednictvím:

- podpory zavádění procesů **místní Agenda 21** (strategické plánování za přímé účasti veřejnosti) v obcích a městech Libereckého kraje;
- zapojení obcí a měst Libereckého kraje do „**Národní sítě Zdravých měst ČR**“, „**Týmové iniciativy pro místní udržitelný rozvoj**“;
- hlubšího zapojení neziskového sektoru, hospodářské komory, apod. a veřejnosti do činností krajských a místních samospráv;
- aplikací konceptu mezi soukromým sektorem a veřejnou správou - „**public-private partnership**“;
- **informační společnost** - realizace komunikačních systémů umožňujících rychlý obousměrný přenos informací.

Strategické cíle:

- 1) **Zvýšit podíl obcí, měst a mikroregionů Libereckého kraje s fungujícím procesem MA 21 do r. 2020.**

Opatření:

- 1.1 Zajistit metodickou pomoc při využívání dotačního programu SFŽP ČR na strategické plánování za přímé účasti veřejnosti (místní Agenda 21).
- 2) **Zvýšit podíl obcí, měst a mikroregionů Libereckého kraje zapojených do "Národní sítě Zdravých měst ČR" a "Týmové iniciativy pro místní udržitelný rozvoj" na 10 % do r. 2020.**

Opatření:

- 2.1 Zajistit informovanost o podmínkách zapojení obcí do „Národní sítě Zdravých měst ČR“ a do „Týmové iniciativy pro místní udržitelný rozvoj“.
- 2.2 Zapojit Liberecký kraj do „Národní sítě Zdravých měst ČR“
- 3) **Zvýšit zapojení stakeholders a veřejnosti do strategického plánování a rozhodovacích procesů Libereckého kraje do r. 2020.**

Opatření:

- 3.1 Zpracovat Komunikační strategii Libereckého kraje.
- 3.2 Zpracovat Komunitní plán Libereckého kraje.
- 3.3 Realizovat komunikační systémy v Libereckém kraji pro rychlý obousměrný přenos informací mezi samosprávami a občany využitelné pro krizové i klidové stavy, podporující přenos informací a zapojování veřejnosti do rozhodovacích procesů.
- 3.4 Připravit projekty za využití finančních zdrojů ČR, EU a EHP na realizaci obousměrných komunikačních systémů podporujících přenos informací.
- 4) **Zpracovat za přímé účasti veřejnosti a schválit ve všech obcích Libereckého kraje územně plánovací dokumentaci, tak aby se dosáhlo 100% pokrytí území kraje do r. 2012.**

Opatření:

- 4.1 Zajistit potřebnou provázanost environmentálních dokumentů s územně plánovací dokumentací.
- 4.2 Prosazování strategického cíle a výše uvedených opatření uplatňovat v součinnosti s orgány (úřady) územního plánování s využitím existujících a připravovaných nástrojů územního plánování (zejména územních plánů, regulačních plánů a územně analytických podkladů) dle stavebního zákona.
- 4.3 Využívat samostatný dotační titul kraje na podporu zpracování územně plánovací dokumentace.

Odůvodnění: *Participace veřejnosti na rozhodování je jedním z klíčových aspektů udržitelného rozvoje. Je základem pro naplňování principu partnerství veřejného, neziskového a soukromého sektoru, striktně prosazovaného Evropskou unií. Účast zástupců neziskového sektoru v komisích a dalších poradních orgánech krajských a místních zastupitelstev. Implementace udržitelného rozvoje do územního plánování je limitována schválením územně plánovací dokumentace ve všech obcích Libereckého kraje, která má principy udržitelného rozvoje dány zejména §1 a 2 stavebního zákona*

CÍL	Úroveň	Krátkodobý stav 2007	Střednědobý stav 2012	Cílový stav 2020
Zvýšit podíl obcí, měst a mikroregionů Libereckého kraje s fungujícím procesem MA 21 (%)	Kraj	CÍL NELZE KVANTIFIKOVAT ABSENCE DAT		
Zvýšit podíl obcí, měst a mikroregionů Libereckého kraje zapojených do "Národní sítě zdravých měst ČR" a "Týmové iniciativy pro místní udržitelný rozvoj" (%)	Kraj	1,5		10
Zpracovat Komunikační strategii Libereckého kraje	Kraj	ANO		
Zpracovat Komunitní plán Libereckého kraje.	Kraj	ANO		
Zpracovat a schválit ve všech obcích územně plánovací dokumentaci, tak aby se dosáhlo úplného pokrytí území kraje	Kraj		ANO	

Trend vývoje:

Indikátor	Úroveň	2004
Podíl obcí, měst a mikroregionů Libereckého kraje s fungujícím procesem MA 21 (%)	Kraj	DOPORUČENÍ - SLEDOVAT TENTO INDIKÁTOR NA KRAJSKÉ ÚROVNI
	ČR	
Podíl obcí, měst a mikroregionů Libereckého kraje zapojených do "Národní sítě zdravých měst ČR" a "Týmové iniciativy pro místní udržitelný rozvoj" (%)	Kraj	0,9
	ČR	0,9
Podíl obcí se zpracovanou územně plánovací dokumentací z celkového počtu obcí (%)	Kraj	51
	ČR	

* mikroregion je počítán jako jedna obec či město

Zdroje dat: Národní síť zdravých měst ČR, Týmová iniciativa pro místní udržitelný rozvoj, Český ekologický ústav

Priorita:**E) Vytváření grantových programů Libereckého kraje na podporu aktivit směřujících k prosazování konkrétních principů udržitelného rozvoje v praxi.****Strategické cíle:**

1) Nárůst podílu prostředků ze zdrojů Libereckého kraje určených na veřejně prospěšné projekty realizované na území Libereckého kraje do r. 2020.

Opatření:

- 1.1 Každoročně vyčlenit odpovídající částku z rozpočtu kraje a obcí určenou na veřejně prospěšné projekty realizované obyvateli či organizacemi z Libereckého kraje.
- 1.2 Definovat kritéria veřejně prospěšných projektů pro potřeby výběrových řízení na úrovni kraje a obcí.

Odůvodnění: Realizace veřejně prospěšných projektů připravených občany a organizacemi sídlícími v Libereckém kraji výrazně zvýší zájem veřejnosti o udržitelný rozvoj.

CÍL	Úroveň	Krátkodobý stav 2007	Cílový stav 2020
Nárůst podílu prostředků ze zdrojů Libereckého kraje určených na veřejně prospěšné projekty (%)	<i>Kraj</i>	CÍL NELZE KVANTIFIKOVAT ABSENCE DAT	

Trend vývoje:

Indikátor	Úroveň	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Podíl prostředků ze zdrojů Libereckého kraje určených na veřejně prospěšné projekty (%)	<i>Kraj</i>	DOPORUČENÍ - SLEDOVAT TENTO INDIKÁTOR NA KRAJSKÉ ÚROVNI										

4.5 Seznam priorit a jednotlivých strategických cílů

Ekonomický pilíř	
Priorita A	Ekonomické oživení Libereckého kraje s podporou existujících stabilizovaných podniků včetně tradičních odvětví zpracovatelského průmyslu (textilní průmysl, průmysl sklářský) a s novými investicemi zejména do zavádění inovačních environmentálně šetrných technologií.
Strategický cíl	Zvýšit HDP v tržních cenách na 330 tis. Kč na osobu do roku 2020.
Strategický cíl	Zvýšit podíl podniků se zavedeným environmentálně orientovaným systémem řízení, se schválenou environmentální politikou a certifikovaných podle EMAS, resp. podle norem řady ISO 14000 na 7 % do roku 2020.
Strategický cíl	Zvýšit podíl podniků se zavedeným sociálním systémem řízení podle norem řady SA 8000, AA 1000 a SIGMA do roku 2020.
Strategický cíl	Do roku 2020 rozšířit spektrum odvětví zpracovatelského průmyslu v Libereckém kraji.
Priorita B	Rozvoj malých a středních podniků se sídlem v Libereckém kraji.
Strategický cíl	Zvýšit podíl malých a středních podniků na celkovém HDP Libereckého kraje do roku 2020.
Strategický cíl	Zvýšit podíl zaměstnanců malých a středních podniků z celkového počtu zaměstnanců do roku 2020.
Strategický cíl	Zvýšit podíl malých a středních podniků na 270 na 1000 obyvatel do r. 2020.
Priorita C	Rozvoj doplňkové infrastruktury udržitelného cestovního ruchu včetně destinačního managementu a podpora vícedenní environmentálně šetrné turistiky, podpora lázeňství.
Strategický cíl	Zvýšit podíl investic do oblasti udržitelného cestovního ruchu z celkových investic v kraji do roku 2020.
Strategický cíl	Do r. 2020 zvýšit využívání lůžkových kapacit v kraji průběžným zlepšováním kvality ubytovacích zařízení.
Strategický cíl	Rozšířit a zkvalitnit systém cyklotras na 2 tis. km v Libereckém kraji do r. 2020.
Priorita D	Omezovat dopravní potřeby přímo u zdroje snižováním přepravních nároků vznikajících v důsledku vynucené mobility. Rozvoj integrovaných dopravních systémů a změna podílů jednotlivých způsobů dopravy na celkových přepravních výkonech. Rozvoj nemotorových způsobů dopravy a využívání alternativních zdrojů energie.
Strategický cíl	Snížit podíl individuální automobilové dopravy na celkových přepravních výkonech v osobní dopravě do r. 2020.
Strategický cíl	Snížit podíl silniční nákladní dopravy na celkových přepravních výkonech v nákladní dopravě do r. 2020.
Strategický cíl	Zavést integrovaný systém dopravy v Libereckém kraji, zejména ve velkých městech kraje a v příhraničních oblastech do r. 2020.
Strategický cíl	Zvýšit celkové rozlohy pěších zón v centrech měst Libereckého kraje a celkové rozlohy zón s omezenou dopravou (např. ve vilových čtvrtí a sídlištích) do roku 2020.
Priorita E	Rozvoj primárního sektoru hospodářství Libereckého kraje (zemědělství, lesnictví a rybolov) s důrazem na environmentálně šetrné postupy zajišťující udržitelné využívání krajiny.
Strategický cíl	Zvýšit počet zaměstnanců v primárním sektoru (zemědělství, lesnictví, rybolov) z celkového počtu zaměstnanců Libereckého kraje na 6 % do r. 2020.
Strategický cíl	Zvýšit podíl ekologicky obhospodařované zemědělské půdy z celkové rozlohy zemědělského půdního fondu Libereckého kraje na 20 % do r. 2020.
Strategický cíl	Zvýšit podíl investic do zemědělství z celkových investic v kraji do r. 2020.

Sociální pilíř	
Priorita A	Snížení nezaměstnanosti realizací programu podpory malého a středního podnikání v Libereckém kraji.
Strategický cíl	V období 2008 - 2020 stabilizovat registrovanou míru nezaměstnanosti na úrovni 6,5 %.
Priorita B	Systematický rozvoj programů veřejně prospěšných prací umožňujících postupně snižovat výdaje z veřejných rozpočtů.
Strategický cíl	Zvýšit podíl dlouhodobě nezaměstnaných a registrovaných na pracovních úřadech zapojených do programů veřejně prospěšných prací na 20 % do r. 2020.
Priorita C	Zvýšení úrovně zdravotně-sociálních služeb včetně rozvoje jejich preventivních, alternativních a terénních forem.
Strategický cíl	Zvýšit počet míst v zařízeních sociální péče pro důchodce na 1000 obyvatel starších 65 let na 35 % a počet bytových jednotek v domech s pečovatelskou službou (DPS) na 1000 obyvatel starších 65 let na 30 % v Libereckém kraji do roku 2020.
Strategický cíl	Zvýšit nabídku preventivních, alternativních a terénních zdravotně-sociálních služeb na 1000 obyvatel v Libereckém kraji do roku 2020.
Priorita D	Rozvoj lidských zdrojů, zlepšování konkurenceschopnosti občanů Libereckého kraje na trhu práce průběžným zvyšováním jejich vzdělanosti a kvalifikace.
Strategický cíl	Zvýšit podíl obyvatelstva s dokončeným vysokoškolským vzděláním na 10 % do r. 2020.
Strategický cíl	Zvýšit podíl studentů vysokých škol na 1000 obyvatel v Libereckém kraji do r. 2020.
Priorita E	Revitalizace měst a obcí Libereckého kraje a rekonstrukce jejich historického vzhledu a obnova zastaralého bytového fondu.
Strategický cíl	Zvýšit podíl měst a obcí s revitalizovaným centrem z celkového množství měst a obcí v Libereckém kraji do r. 2020.
Strategický cíl	Snížit podíl neobydlených domů a bytů na 1000 obyvatel v Libereckém kraji do roku 2020.
Strategický cíl	Zvýšit počet dokončených bytů v Libereckém kraji na 6 na 1000 obyvatel do roku 2020.

Environmentální pilíř	
Priorita A	Zvýšení pořízených investic na ochranu životního prostředí, zejména pro oblast ochrany přírody a krajiny.
Strategický cíl	Nárůst podílu pořízených investic na ochranu životního prostředí z HDP Libereckého kraje na 5 % do r. 2020.
Strategický cíl	Nárůst podílu pořízených investic na ochranu přírody a krajiny z HDP Libereckého kraje na 0,5 % do r. 2020.
Priorita B	Optimální využívání území („land-use“), vzhledem k dlouhodobému zajištění potřeb primární produkce Libereckého kraje a v souvislosti s rozvojem venkova při posílení ekologických funkcí a stability kulturní krajiny .
Strategický cíl	Zvýšit podíl trvalých travních porostů z celkové rozlohy zemědělské půdy Libereckého kraje na 47 % do r. 2020.
Strategický cíl	Snížit podíl zemědělsky neobhospodařované půdy z celkové rozlohy zemědělské půdy Libereckého kraje do r. 2020.
Strategický cíl	V období 2008 – 2020 udržet podíl nově vysazovaných listnatých dřevin na celkovém zalesňování území Libereckého kraje nad 35 %.
Strategický cíl	Zvýšit podíl listnatých porostů na celkové ploše lesa na 21 % do r. 2020.
Strategický cíl	Zvýšit podíl rozlohy obnovených lesních porostů z celkové rozlohy imisně poškozených oblastí na území Libereckého kraje do r. 2020.
Priorita C	Efektivní a dostatečně rychlá revitalizace nevyužívaných zdevastovaných ploch a objektů ("brownfields"), sanace starých ekologických zátěží a omezení živelné výstavby na "zelené louce" mimo kompaktně zastavěná území měst a obcí ("urban sprawl").
Strategický cíl	Snížit celkovou rozlohu ploch na území Libereckého kraje, na nichž nebyla provedena sanace starých ekologických zátěží do r. 2020.
Strategický cíl	Snížit celkovou rozlohu nevyužívaných zdevastovaných ploch a objektů ("brownfields") na území Libereckého kraje do r. 2020.
Strategický cíl	Minimalizovat živelnou výstavbu na „zelené louce“ mimo kompaktně zastavěná území měst a obcí („urban sprawl“) na území Libereckého kraje do r. 2020.
Priorita D	Snížení znečištění ovzduší Libereckého kraje ze stacionárních a liniových zdrojů v oblastech se zhoršenou kvalitou ovzduší.
Strategický cíl	Snížit emise skleníkových plynů do r. 2020.
Strategický cíl	Snížit emise prašných částic na 0,3 t/km ² a emise NO _x na 0,5 t/km ² do r. 2020.
Strategický cíl	Snížit podíl oblastí se zhoršenou kvalitou ovzduší z celkové rozlohy Libereckého kraje na 0,2 % do r. 2020.
Strategický cíl	Zpracovat Plány zlepšování kvality ovzduší pro všechny obce v oblastech se zhoršenou kvalitou ovzduší do konce r. 2007.
Priorita E	Snížení produkce odpadů a předcházení jejich vzniku společně s důrazem na environmentálně šetrné nakládání s odpady.
Strategický cíl	Snížit celkovou produkci směsného komunálního odpadu v Libereckém kraji na 450 kg na obyvatele do r. 2020.
Strategický cíl	Snížit celkovou produkci průmyslových odpadů v Libereckém kraji na jednotku HDP na 0,6 tun/mil.CZK do r. 2020.
Strategický cíl	Snížit podíl skládkování odpadů na celkovém nakládání s odpady v Libereckém kraji na 13 % do r. 2020.
Strategický cíl	Průběžně zvýšit podíl recyklace a materiálového a energetického využití odpadů na celkovém nakládání s odpady na 15 % do r. 2020.

Správa věcí veřejných	
Priorita A	Vytvoření managementu udržitelného rozvoje pro zajištění provázanosti ekonomického, sociálního a environmentálního pilíře rozvojových dokumentů a projektů, včetně koordinace plnění jejich cílů.
Strategický cíl	Vytvořit management a institucionální zajištění udržitelného rozvoje Libereckého kraje do konce r. 2006.
Strategický cíl	Ustanovit Komisi udržitelného rozvoje Libereckého kraje, jako poradního orgánu Rady a Zastupitelstva včetně příslušného finančního a organizačního zajištění.
Strategický cíl	Zřídít Oddělení udržitelného rozvoje na Krajském úřadu Libereckého kraje.
Strategický cíl	Na úrovni obcí s rozšířenou působností podpořit vznik Rad obcí pro udržitelný rozvoj.
Strategický cíl	Vytvořit a zavést monitorovací program nadefinovaných titulkových a programových indikátorů udržitelného rozvoje dle Strategie udržitelného rozvoje Libereckého kraje na regionální úrovni
Strategický cíl	Zavést Fórum udržitelného rozvoje Libereckého kraje.
Priorita B	Snížení celkové zadluženosti obcí při zvyšování efektivity výdajů z veřejných rozpočtů a při využívání finančních prostředků z vnějších zdrojů.
Strategický cíl	Snížit celkovou zadluženost obcí Libereckého kraje na 4,45 % ukazatele dluhové služby do r. 2020.
Strategický cíl	Zvýšit daňovou výtěžnost Libereckého kraje do roku 2020.
Strategický cíl	Do r. 2020 průběžně zvýšit podíl investičních výdajů na celkových výdajích samospráv.
Priorita C	Zlepšení přístupu obcí a veřejnosti k udržitelnému rozvoji a ochraně životního prostředí pomocí programů environmentální výchovy, vzdělávání a osvěty a medializace udržitelného rozvoje.
Strategický cíl	Zpracovat za přímé účasti veřejnosti a schválit environmentální politiku kraje navazující na krajskou strategii udržitelného rozvoje a dále environmentální politiky ve všech obcích s rozšířenou působností Libereckého kraje do r. 2020.
Strategický cíl	Zpracovat za přímé účasti veřejnosti a schválit místní strategie udržitelného rozvoje navazující na krajskou strategii udržitelného rozvoje i na environmentální politiku kraje ve všech obcích s rozšířenou působností Libereckého kraje do r. 2020.
Strategický cíl	Vytvořit systém environmentální výchovy, vzdělávání a osvěty v Libereckém kraji.
Strategický cíl	Do r. 2020 zvýšit objem finančních prostředků na environmentální výchovu, vzdělávání a osvětu.
Priorita D	Zvyšování zapojení veřejnosti do plánování a rozhodování na krajské i místní úrovni prostřednictvím: ▪ podpory zavádění procesů místní Agenda 21 (strategické plánování za přímé účasti veřejnosti) v obcích a městech Libereckého kraje; ▪ zapojení obcí a měst Libereckého kraje do „Národní sítě Zdravých měst ČR“, „Týmové iniciativy pro místní udržitelný rozvoj“; ▪ hlubšího zapojení neziskového sektoru, hospodářské komory, apod. a veřejnosti do činností krajských a místních samospráv; ▪ aplikací konceptu mezi soukromým sektorem a veřejnou správou - „public-private partnership“; ▪ informační společnost - realizace komunikačních systémů umožňujících rychlý obousměrný přenos informací.
Strategický cíl	Zvýšit podíl obcí, měst a mikroregionů Libereckého kraje s fungujícím procesem MA 21 do r. 2020.
Strategický cíl	Zvýšit podíl obcí, měst a mikroregionů Libereckého kraje zapojených do "Národní sítě Zdravých měst ČR" a "Týmové iniciativy pro místní udržitelný

	rozvoj" na 10 % do r. 2020.
Strategický cíl	Zvýšit zapojení stakeholders a veřejnosti do strategického plánování a rozhodovacích procesů Libereckého kraje do r. 2020.
Strategický cíl	Zpracovat za přímé účasti veřejnosti a schválit ve všech obcích Libereckého kraje územně plánovací dokumentaci, tak aby se dosáhlo 100% pokrytí území kraje do r. 2012.
Priorita E	Vytváření grantových programů Libereckého kraje na podporu aktivit směřujících k prosazování konkrétních principů udržitelného rozvoje v praxi.
Strategický cíl	Nárůst podílu prostředků ze zdrojů Libereckého kraje určených na veřejně prospěšné projekty realizované na území Libereckého kraje do r. 2020.

4.6 Seznam priorit a jednotlivých strategických indikátorů

Ekonomický pilíř	
Priorita A	Ekonomické oživení Libereckého kraje s podporou existujících stabilizovaných podniků včetně tradičních odvětví zpracovatelského průmyslu (textilní průmysl, průmysl sklářský) a s novými investicemi zejména do zavádění inovačních environmentálně šetrných technologií.
Indikátor	HDP v tržních cenách na osobu (tis.Kč)
Indikátor	Podíl certifikovaných podniků podle ISO 14000 a EMAS (%)
Indikátor	Podíl podniků se zavedeným sociálně orientovaným systémem řízení podle norem řady SA 8000, AA 1000 a SIGMA (%)
Indikátor	Podíl subjektů zpracovatelského průmyslu k celkovému počtu ekonomických subjektů na území kraje (%)
Priorita B	Rozvoj malých a středních podniků se sídlem v Libereckém kraji.
Indikátor	Podíl malých a středních podniků na celkovém množství podniků (%)
Indikátor	Podíl malých a středních podniků na celkovém HDP (%)
Indikátor	Podíl zaměstnanců malých a středních podniků z celkového počtu zaměstnanců (%)
Indikátor	Počet malých a středních podniků na 1000 obyvatel
Priorita C	Rozvoj doplňkové infrastruktury udržitelného cestovního ruchu včetně destinačního managementu a podpora vícedenní environmentálně šetrné turistiky, podpora lázeňství.
Indikátor	Podíl investic do cestovního ruchu z celkových investic v kraji (%)
Indikátor	Čisté využití lůžek v hotelích a penzionech (%)
Indikátor	Počet lůžek ubytovacích zařízení na 1000 obyvatel
Indikátor	Délka sítě značených cyklotras (tis. km)
Priorita D	Omezovat dopravní potřeby přímo u zdroje snižováním přepravních nároků vznikajících v důsledku vynucené mobility. Rozvoj integrovaných dopravních systémů a změna podílů jednotlivých způsobů dopravy na celkových přepravních výkonech. Rozvoj nemotorových způsobů dopravy a využívání alternativních zdrojů energie.
Indikátor	Podíl individuální automobilové dopravy na celkových přepravních výkonech (%)
Indikátor	Podíl silniční nákladní dopravy na celkových přepravních výkonech (%)
Indikátor	Podíl celkové rozlohy pěších zón v centrech měst a celkové rozlohy zón s omezenou dopravou z celkové rozlohy měst (%)
Priorita E	Rozvoj primárního sektoru hospodářství Libereckého kraje (zemědělství, lesnictví a rybolov) s důrazem na environmentálně šetrné postupy zajišťující udržitelné využívání krajiny.
Indikátor	Podíl zaměstnanců v primárním sektoru (zemědělství, lesnictví, rybolov) z celkového počtu zaměstnanců (%)
Indikátor	Podíl ekologicky obhospodařované zemědělské půdy z celkové rozlohy zemědělského půdního fondu (%)
Indikátor	Podíl investic do zemědělství z celkových investic v kraji (%)

Sociální pilíř	
Priorita A	Snížení nezaměstnanosti realizací programu podpory malého a středního podnikání v Libereckém kraji.
Indikátor	Registrovaná míra nezaměstnanosti (%)
Indikátor	Dlouhodobá nezaměstnanost (%)
Priorita B	Systematický rozvoj programů veřejně prospěšných prací umožňujících postupně snižovat výdaje z veřejných rozpočtů.
Indikátor	Podíl uchazečů o zaměstnání zapojených do veřejně prospěšných prací z celkového počtu uchazečů o zaměstnání (%)
Priorita C	Zvýšení úrovně zdravotně-sociálních služeb včetně rozvoje jejich preventivních, alternativních a terénních forem.
Indikátor	Počet míst v zařízeních sociální péče pro důchodce na 1000 obyvatel starších 65 let
Indikátor	Počet bytových jednotek v domech s pečovatelskou službou (DPS) na 1000 obyvatel starších 65 let
Indikátor	Počet preventivních, alternativních a terénních zdravotně-sociálních služeb na 1000 obyvatel (%)
Priorita D	Rozvoj lidských zdrojů, zlepšování konkurenceschopnosti občanů Libereckého kraje na trhu práce průběžným zvyšováním jejich vzdělanosti a kvalifikace.
Indikátor	Vysokoškolsky vzdělaní obyvatelé nad 15 let (%)
Indikátor	Počet studentů vysokých škol na 1000 obyvatel.
Priorita E	Revitalizace měst a obcí Libereckého kraje a rekonstrukce jejich historického vzhledu a obnova zastaralého bytového fondu.
Indikátor	Podíl měst a obcí s revitalizovaným centrem z celkového množství obcí a měst (%)
Indikátor	Podíl neobydlených domů a bytů na 1000 obyvatel
Indikátor	Počet zahájených bytů na 1000 obyvatel
Indikátor	Počet dokončených bytů na 1000 obyvatel
Indikátor	Podíl neobydlených domů a bytů z jejich celkového počtu (%)

Environmentální pilíř	
Priorita A	Zvýšení pořízených investic na ochranu životního prostředí, zejména pro oblast ochrany přírody a krajiny.
Indikátor	Podíl pořízených investic na ochranu životního prostředí z HDP (%)
Indikátor	Podíl pořízených investic na ochranu přírody a krajiny z HDP (%)
Priorita B	Optimální využívání území („land-use“), vzhledem k dlouhodobému zajištění potřeb primární produkce Libereckého kraje a v souvislosti s rozvojem venkova při posílení ekologických funkcí a stability kulturní krajiny .
Indikátor	Podíl rozlohy ploch s trvalým travním pokryvem z celkové rozlohy zemědělské půdy (%)
Indikátor	Podíl zemědělsky neobhospodařované půdy z celkové rozlohy zemědělské půdy (%)
Indikátor	Podíl listnatých dřevin na celkovém zalesňování (%)
Indikátor	Podíl listnatých porostů na celkové rozloze lesních porostů (%)
Indikátor	Nárůst podílu rozlohy obnovených lesních porostů v imisně postižených oblastech (%)
Indikátor	Rozloha imisně poškozených oblastí z celkové rozlohy kraje (%)
Priorita C	Efektivní a dostatečně rychlá revitalizace nevyužívaných zdevastovaných ploch a objektů ("brownfields"), sanace starých ekologických zátěží a omezení živelné výstavby na "zelené louce" mimo kompaktně zastavěná území měst a obcí ("urban sprawl").
Indikátor	Podíl ploch, na nichž nebyla provedena sanace z celkové plochy starých ekologických zátěží (%)
Indikátor	Celková rozloha nevyužívaných zdevastovaných ploch a objektů (ha)
Priorita D	Snížení znečištění ovzduší Libereckého kraje ze stacionárních a liniových zdrojů v oblastech se zhoršenou kvalitou ovzduší.
Indikátor	Měrné emise skleníkových plynů (t/km ²)
Indikátor	Měrné emise prашných částic (t/km ²)
Indikátor	Měrné emise NO _x (t/km ²)
Indikátor	Podíl oblastí se zhoršenou kvalitou ovzduší z celkové rozlohy kraje (%)
Priorita E	Snížení produkce odpadů a předcházení jejich vzniku společně s důrazem na environmentálně šetrné nakládání s odpady.
Indikátor	Měrná produkce komunálního odpadu v kg na obyvatele
Indikátor	Měrná produkce průmyslových odpadů v tunách na jednotku HDP
Indikátor	Podíl skládkování odpadů na celkovém nakládání s odpady (%)
Indikátor	Podíl odpadů materiálově a energeticky využitého z celkového množství odpadů (%)

Správa věcí veřejných	
Priorita A	Vytvoření managementu udržitelného rozvoje pro zajištění provázanosti ekonomického, sociálního a environmentálního pilíře rozvojových dokumentů a projektů, včetně koordinace plnění jejich cílů.
Indikátor	Vytvoření managementu a institucionální zajištění udržitelného rozvoje
Indikátor	Ustanovení Komise udržitelného rozvoje Libereckého kraje
Indikátor	Zřízení Oddělení udržitelného rozvoje Krajského úřadu Libereckého kraje
Indikátor	Ustanovení Rad obcí pro udržitelný rozvoj
Indikátor	Zavedení monitorovacího programu titulkových a programových indikátorů udržitelného rozvoje
Indikátor	Zavedení Fóra udržitelného rozvoje Libereckého kraje
Priorita B	Snížení celkové zadluženosti obcí při zvyšování efektivity výdajů z veřejných rozpočtů a při využívání finančních prostředků z vnějších zdrojů.
Indikátor	Ukazatel dluhové služba (%)
Indikátor	Daňová výtěžnost (Kč/os.)
Indikátor	Podíl investičních výdajů na celkových výdajích samospráv. (%)
Priorita C	Zlepšení přístupu obcí a veřejnosti k udržitelnému rozvoji a ochraně životního prostředí pomocí programů environmentální výchovy, vzdělávání a osvěty a medializace udržitelného rozvoje.
Indikátor	Podíl obcí s rozšířenou působností se zpracovanou environmentální politikou z celkového počtu obcí s rozš. půs. (%)
Indikátor	Podíl obcí s rozšířenou působností se zpracovanou místní strategií udržitelného rozvoje z celkového počtu obcí s rozš. půs. (%)
Indikátor	Objem finančních prostředků na environmentální výchovu, vzdělávání a osvětu (tis.Kč/rok)
Priorita D	Zvyšování zapojení veřejnosti do plánování a rozhodování na krajské i místní úrovni prostřednictvím: ▪ podpory zavádění procesů místní Agenda 21 (strategické plánování za přímé účasti veřejnosti) v obcích a městech Libereckého kraje; ▪ zapojení obcí a měst Libereckého kraje do „Národní sítě Zdravých měst ČR“, „Týmové iniciativy pro místní udržitelný rozvoj“; ▪ hlubšího zapojení neziskového sektoru, hospodářské komory, apod. a veřejnosti do činností krajských a místních samospráv; ▪ aplikací konceptu mezi soukromým sektorem a veřejnou správou - „public-private partnership“; ▪ informační společnost - realizace komunikačních systémů umožňujících rychlý obousměrný přenos informací.
Indikátor	Podíl obcí, měst a mikroregionů Libereckého kraje s fungujícím procesem MA 21 (%)
Indikátor	Podíl obcí, měst a mikroregionů Libereckého kraje zapojených do "Národní sítě zdravých měst ČR" a "Týmové iniciativy pro místní udržitelný rozvoj" (%)
Indikátor	Podíl obcí se zpracovanou územně plánovací dokumentací z celkového počtu obcí (%)
Priorita E	Vytváření grantových programů Libereckého kraje na podporu aktivit směřujících k prosazování konkrétních principů udržitelného rozvoje v praxi.
Indikátor	Podíl prostředků ze zdrojů Libereckého kraje určených na veřejně prospěšné projekty (%)

5. MATICE TITULKOVÝCH INDIKÁTORŮ UDRŽITELNÉHO ROZVOJE

Výběr byl podmíněn faktem, že titulkové indikátory musí mít jasný vztah ke všem rozměrům udržitelného rozvoje a vzhledem k širokému záběru udržitelného rozvoje, kdy je obtížné trvale zaujmout pozornost médií, politiků i široké veřejnosti si musí udržet srozumitelnost. To bylo důvodem snahy o výběr klíčových indikátorů, jejichž smyslem je poskytnout jednoduchou a jasnou informaci o vybraných faktorech pro každý pilíř udržitelného rozvoje.

Priorita/Titulkový indikátor	HDP na osobu (USD v paritě kupní síly)	Počet ekonomických subjektů na 1000 obyvatel	Přepravení výkony ve veřejné dopravě (oskm)	Obecná míra nezaměstnanosti (%)	Očekávaná délka života při narození (muži/ženy)	Podíl obyvatel s dokončeným vysokoškolským vzděláním (%)	Incidence alergických onemocnění na 1000 obyvatel	Počet zjištěných trestných činů na 1000 obyvatel	Počet bytů na 1000 obyvatel	Podíl venkovské populace (%)	Podíl pořízených investic na ochranu životního prostředí (%)	Podíl oblastí se zhoršenou kvalitou ovzduší na celkové rozloze kraje (%)	Podíl rozlohy zvláště chráněných území na celkové rozloze kraje (%)	Produktce průmyslových odpadů na jednotku HDP (kg na 1000 USD v paritě kupní síly)	Zornění zemědělské půdy (%)	Lesnatost (%)	Účast občanů v komunálních volbách (%)	Počet nevládních neziskových organizací na 1000 obyvatel	Podíl obcí se zpracovanou environmentální politikou (%) Podíl obcí s platným územním plánem (%)
Ekonomický pilíř																			
A) Ekonomické oživení zaváděním environmentálně šetrných technologií	++	++		+-								-		+					
B) Rozvoj malých a středních podniků	++	++		+-															
C) Rozvoj udržitelného cestovního ruchu	++	++		+-						++									
D) Omezení dopravních potřeb			- +				- -					- -							
E) Rozvoj primárního sektoru hospodářství	++	++		+-						++					+-	++			
Sociální pilíř																			
A) Snížení nezaměstnanosti		- +		- -				- -											
B) Rozvoj programů veřejně prospěšných prací				+-				+-											
C) Zvýšení úrovně zdravotně-sociálních služeb					++		+-												
D) Rozvoj lidských zdrojů	++	++		+-		++											++		
E) Revitalizace obcí a měst		++		+-					++	++									++

Priorita/Titulkový indikátor	Podíl obcí se zpracovanou environmentální politikou (%)	Podíl obcí s platným územním plánem (%)	Počet nevládních neziskových organizací na 1000 obyvatel	Účast občanů v komunálních volbách (%)	Lesnatost (%)	Zornění zemědělské půdy (%)	Produkce průmyslových odpadů na jednotku HDP (kg na 1000 USD v paritě kupní síly)	Podíl rozlohy zvláště chráněných území na celkové rozloze kraje (%)	Podíl oblastí se zhoršenou kvalitou ovzduší na celkové rozloze kraje (%)	Podíl pořízených investic na ochranu životního prostředí (%)	Podíl venkovské populace (%)	Počet bytů na 1000 obyvatel	Počet zjištěných trestných činů na 1000 obyvatel	Incidence alergických onemocnění na 1000 obyvatel	Podíl obyvatel s dokončeným vysokoškolským vzděláním (%)	Očekávaná délka života při narození (muži/ženy)	Obecná míra nezaměstnanosti (%)	Přepravení výkony ve veřejné dopravě (osk/m)	Počet ekonomických subjektů na 1000 obyvatel	HDP na osobu (USD v paritě kupní síly)
Environmentální pilíř																				
A) Zvýšení investic na ochranu životního prostředí		++			++	+	-	++	+	+										++
B) Optimální využívání území („land-use“)		++			++	+	-	++		++										++
C) Revitalizace „brownfields“ a omezení živelné výstavby		++			++				++	++	++								++	++
D) Zvýšení kvality ovzduší					++				+	-				+	-					
F) Snížení produkce odpadů									-	+										
Správa věcí veřejných																				
A) Vytvoření managementu udržitelného rozvoje																				++ - +
B) Snížení zadluženosti obcí																				- +
C) Zlepšení přístupu obcí a veřejnosti k ochraně životního prostředí																		++	++	++
D) Zapojení občanů do veřejného života																		++	++	++
E) Vytvoření grantových programů																			++	++

- negativní vazba, + pozitivní vazba

Požadavky na titulkové (Headline) indikátory: srozumitelné pro média, politiky a širokou veřejnost, omezený počet, zahrnují všechny pilíře udržitelného rozvoje, umožňují popsat trendy, umožňují srovnání s národní úrovní a umožňují srovnání s dalšími kraji České republiky.

6. INSTITUCIONÁLNÍ ZAJIŠTĚNÍ UDRŽITELNÉHO ROZVOJE NA KRAJSKÉ ÚROVNI

6.1 Institucionální zajištění Strategie udržitelného rozvoje Libereckého kraje

Pro zajištění realizace Strategie udržitelného rozvoje Libereckého kraje 2006 - 2020 je nezbytné vytvořit příslušné institucionální podmínky (viz. Priorita A kapitoly 5.4 Správa věcí veřejných). Je přitom možné vycházet z platné právní úpravy, tj. ze zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

Hlavním cílem institucionálního uspořádání přitom musí být zajistit koordinaci činností v Libereckém kraji, jeho orgánů, které se podílejí na prosazování cílů Strategie udržitelného rozvoje Libereckého kraje i na samotném KÚLK. Mělo by rovněž zajišťovat vazby na Radu pro udržitelný rozvoj vlády ČR i na orgány, které působí v oblasti udržitelného rozvoje na úrovni obcí.

Prioritní úkoly naplňování hlavního cíle institucionálního zajištění:

- přijetí trvalé a nezměnitelné zásady stejné váhy všech pilířů udržitelného rozvoje;
- stanovení charakteristiky harmonického vývoje těchto pilířů;
- stanovení pravidel dohádovacího řízení mezi jednotlivými pilíři;
- pověření k tomuto účelu zřízeného orgánu kraje konečným rozhodováním o konkrétních opatřeních, směřujících ke sladění zájmů a záměrů pilířů udržitelného rozvoje;
- existence a fungování efektivního monitorovacího programu, kontroly a vyhodnocování procesů souvisejících s udržitelným rozvojem

Pro naplňování hlavních cílů institucionálního zabezpečení udržitelného rozvoje na úrovni kraje Rada Libereckého kraje zřídí **Komisi udržitelného rozvoje Libereckého kraje** jako svůj iniciativní a poradní orgán.

Právní základ

Právní rámec pro zřízení a fungování tohoto orgánu představuje zákon č. 129/2000 Sb., o krajích, konkrétně tato jeho ustanovení:

- § 35 odst. 2 - zastupitelstvo koordinuje rozvoj územního obvodu, schvaluje programy rozvoje územního obvodu kraje (písm. d/), schvaluje územně plánovací dokumentaci pro území kraje (písm. e/), stanoví rozsah základní dopravní obslužnosti pro území kraje (písm. g/), rozhoduje o spolupráci kraje s jinými kraji a o mezinárodní spolupráci (písm. h/);
- § 59 a § 80 – Rada zřizuje komise jako své iniciativní a poradní orgány; komise jsou ze své činnosti odpovědné Radě;
- § 24 odst. 1 - kraje mohou při výkonu své samostatné působnosti spolupracovat;
- § 28 – kraje mohou spolupracovat i s územními samosprávnými celky jiných států a zejména vstupovat do regionálních seskupení se zahraničními partnery. Obsahem této spolupráce mohou být jen činnosti patřící do samostatné působnosti krajů. To vytváří plné předpoklady pro spolupráci v rámci euroregionů a pro tvorbu na této bázi založených programů trvale udržitelného rozvoje.

Návrh i pravidelné aktualizace Strategie udržitelného rozvoje Libereckého kraje schvaluje Zastupitelstvo Libereckého kraje usnesením. Návrh Zastupitelstvu předkládá Rada Libereckého kraje a vychází přitom z podkladů doporučených Komisí udržitelného rozvoje Libereckého kraje .

Hlavní odpovědnost za implementaci Strategie udržitelného rozvoje Libereckého kraje (SUR LK) nese Krajský úřad Libereckého kraje. Pro účely zajištění implementace Strategie udržitelného rozvoje Libereckého kraje bude zřízeno v rámci Odboru hospodářského a regionálního rozvoje nebo přímo odpovědné Odboru kanceláře hejtmána nové **Oddělení udržitelného rozvoje**, které bude výkonným orgánem Komise udržitelného rozvoje Libereckého kraje.

Pokud bude schválen nový stavební zákon, tak jak je navržen, nezajistí provázanost SUR LK jako krajského dokumentu se strategickými dokumenty, které vzniknou díky činnosti Rad pro udržitelný rozvoj jako zvláštního orgánu obce s rozšířenou působností. Nový stavební deklaruje zřízení těchto rad, stanovuje jejich kompetence, ale opomíjí zřízení odpovídajícího orgánu na krajské úrovni.

6.2 Působnost Komise udržitelného rozvoje Libereckého kraje

Komise udržitelného rozvoje Libereckého kraje (dále jen KUR LK) ve své činnosti iniciuje, koncipuje, koordinuje, sleduje, vyhodnocuje a podporuje strategické aspekty udržitelného rozvoje kraje. Navrhuje opatření ke sladění záměrů a cílů rozvoje kraje v souladu se Strategií udržitelného rozvoje kraje. Sleduje a vyhodnocuje podněty vycházející na národní úrovni z činnosti Rady vlády pro udržitelný rozvoj ČR a na místní úrovni pravděpodobně z Rad obcí pro udržitelný rozvoj na území Libereckého kraje (pokud budou zřízeny na základě nového stavebního zákona).

Do působnosti Komise udržitelného rozvoje Libereckého kraje zejména patří:

- pravidelně vyhodnocovat plnění Strategie udržitelného rozvoje Libereckého kraje;
- posuzovat, připomínkovat a navrhnout opatření k zajištění provázanosti a soudržnosti dlouhodobých a střednědobých ekonomických, sociálních a environmentálních strategií, koncepcí a politik a dalších sektorových či k území kraje vztahovaných programových dokumentů;
- zpracovávat podklady pro zástupce kraje z hlediska jeho působení v Radě vlády pro udržitelný rozvoj ČR či v jejích pracovních skupinách a zajišťovat tak provázanost činností na území regionu s celorepublikovými trendy z hlediska udržitelného rozvoje;
- sledovat, jak Krajský úřad Libereckého kraje zajišťuje v rámci své působnosti implementaci a plnění záměrů Strategie udržitelného rozvoje Libereckého kraje, a podávat Radě a Zastupitelstvu Libereckého kraje podněty k odstranění zjištěných nedostatků;
- iniciovat, koordinovat a zajišťovat spolupráci orgánů kraje, hlavních zájmových skupin a dalších právnických a fyzických osob, které působí v oblasti udržitelného rozvoje na úrovni kraje;
- zpracovávat podklady pro Radu a Zastupitelstvo Libereckého kraje reagující na podněty, připomínky nebo návrhy obcí resp. potencionálně Rad obcí pro udržitelný rozvoj, právnických osob a občanů v rámci územního obvodu kraje;
- iniciovat a zpracovávat podklady pro Radu a Zastupitelstvo Libereckého kraje ve věcech spolupráce s ostatními kraji a s obcemi a dalšími subjekty na úseku udržitelného rozvoje;
- iniciovat a zpracovávat podklady pro Radu a Zastupitelstvo Libereckého kraje ve věcech spolupráce s územními samosprávnými celky jiných států na úseku udržitelného rozvoje;
- iniciovat a koordinovat aktualizaci Strategie udržitelného rozvoje Libereckého kraje a její výsledek předložit Radě a Zastupitelstvu Libereckého kraje ke schválení;
- v rámci výběrových řízení vyhlašovaných krajem doporučovat nejvhodnější projekty z hlediska udržitelného rozvoje k realizaci.

Složení Komise udržitelného rozvoje Libereckého kraje

Komise udržitelného rozvoje Libereckého kraje má 20 členů, včetně předsedy a 2 místopředsedů. Předsedou KUR LK je zvolen jeden z Radních Libereckého kraje.

Předsedu a místopředsedy KUR LK jmenuje a odvolává Rada Libereckého kraje.

Komisi tvoří zástupci:

- Zastupitelstva/Rady kraje;
- orgánů krajského úřadu;
- hlavních zájmových skupin v kraji reprezentujících všechny pilíře udržitelného rozvoje (např. podnikatelé, nestátní neziskové organizace, akademické instituce, státní správa, odbory, apod.);
- Svazu měst a obcí na území kraje;
- představitelé Rad obcí pro udržitelný rozvoj.

Členy KUR LK jmenuje a odvolává předseda a místopředsedové KUR LK na návrh výše jmenovaných institucí a zájmových skupin. Každý člen KUR LK má "jeden hlas".

Funkční období členů KUR LK je čtyřleté. Jeho počátek a ukončení jsou dány volebním obdobím Zastupitelstva Libereckého kraje. Počet opakovaných jmenování není omezen.

Členství v KUR LK končí:

- v případě předsedy a místopředsedů KUR LK odvoláním Radou Libereckého kraje,
- v případě členů Zastupitelstva/Rady Libereckého kraje s ukončením jejich mandátu,
- v případě ostatních členů odvoláním předsedou KUR LK na návrh instituce nebo zájmové skupiny, která je do funkce navrhla, nebo na návrh jednoho z místopředsedů KUR LK,
- odstoupením či úmrtím člena KUR LK.

Členství v KUR LK je nezastupitelné.

Organizační řád

Způsob jednání a rozhodování Komise udržitelného rozvoje Libereckého kraje stanoví organizační řád, který schvaluje Rada Libereckého kraje. Organizační řád vymezí úkoly předsedy, místopředsedů a členů KUR LK.

Účast veřejnosti

Jednání Komise udržitelného rozvoje Libereckého kraje jsou veřejná. Účast veřejnosti na jednáních KUR LK povoluje předseda na předchozí žádost. Návrh na změny a aktualizace Strategie udržitelného rozvoje Libereckého kraje se posuzuje v souladu se zákonem č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění pozdějších předpisů (§ 10a odst. 1 písm. c). Tímto zákonem jsou rovněž stanoveny podmínky pro účast veřejnosti v tomto procesu.

6.3 Působnost Oddělení udržitelného rozvoje

K provádění jednotlivých výkonů souvisejících s implementací Strategie udržitelného rozvoje Libereckého kraje bude na Krajském úřadu Libereckého kraje zřízeno Oddělení udržitelného rozvoje (OUR) spadající přímo pod Odbor kanceláře hejtmána nebo v rámci Odboru hospodářského a regionálního rozvoje. Oddělení udržitelného rozvoje bude výkonným orgánem pro implementaci udržitelného rozvoje na úrovni kraje a bude úzce spolupracovat s odbory krajského úřadu.

Hlavním úkolem OUR bude koordinace a zajištění všech činností definovaných ve Strategii udržitelného rozvoje Libereckého kraje 2006 – 2020, také příprava všech podkladů pro jednání Komise udržitelného rozvoje Libereckého kraje, která bude iniciovat všechny činnosti tohoto oddělení.

Do působnosti oddělení udržitelného rozvoje zejména patří:

- zajišťovat strategické plánování kraje z hlediska dlouhodobé perspektivy udržitelného rozvoje a zajišťovat vertikální a horizontální provázanost všech koncepčních dokumentů i s vazbami přes hranice kraje;
- provádět revize a připravovat návrhy na změny sektorových strategických dokumentů kraje v souladu s principy udržitelného rozvoje;
- zpracovávat a předkládat akční plány a rozvojové projekty související s implementací udržitelného rozvoje podle SUR LK;
- vytvořit a koordinovat monitorovací program a zajistit naplňování programových a titulkových indikátorů definovaných SUR LK a vytvářet jejich databáze;
- připravovat analýzy programových a titulkových indikátorů předkládat je k vyhodnocení;
- koordinovat a zajišťovat činnosti a agendu související s aktualizací SUR LK;
- připravit, realizovat a koordinovat zajištění informačních a komunikačních systémů na území kraje a úzce přitom spolupracovat s Radami obcí pro udržitelný rozvoj a se stakeholders;
- zavádět, iniciovat a koordinovat na krajské úrovni postupy místní Agenda 21 a místní Akce 21;
- vést agendu a poskytovat metodickou podporu v souvislosti se zpracováním místních strategií udržitelného rozvoje a zaváděním postupů místní Agenda 21 a místní Akce 21;
- administrovat a koordinovat grantový program pro veřejně prospěšné projekty směřující k udržitelnému rozvoji a předkládat tyto projekty ke schválení.

- zpracovat Komunitní strategii Libereckého kraje v souladu se SUR LK;
- zpracovat Komunikační strategii Libereckého kraje v souladu se SUR LK;
- zajišťovat osvětu, popularizaci a medializaci udržitelného rozvoje
- provozovat webové stránky Libereckého kraje k problematice udržitelného rozvoje;
- organizovat Fóra udržitelného rozvoje Libereckého kraje;

Složení Oddělení udržitelného rozvoje

Oddělení udržitelného rozvoje má 5 pracovníků. Vedoucí tohoto oddělení je členem Komise udržitelného rozvoje Libereckého kraje. Fungování Oddělení udržitelného rozvoje plně odpovídá standardům Krajského úřadu Libereckého kraje. Personální obsazení oddělení je zajištěno ze stávajících pracovníků krajského úřadu, na základě výsledků personálního auditu. Jejich pracovní náplň bude upravena tak, aby odpovídala působnosti nového oddělení.

Personální obsazení:

- vedoucí oddělení: komplexní agenda udržitelného rozvoje Libereckého kraje;
- referent pro strategické plánování a zajištění vertikální a horizontální provázanosti strategických dokumentů a jejich hodnocení z hlediska udržitelného rozvoje včetně jejich aktualizace;
- referent pro monitorovací program, indikátory udržitelného rozvoje a vedení databází;
- referent pro osvětu, popularizaci, medializaci udržitelného rozvoje a informační a komunikační systémy;
- referent pro koordinaci procesů místní Agenda 21 a místní Akce 21 a pro metodickou podporu.

7. PŘEHLED NÁSTROJŮ PRO REALIZACI UDRŽITELNÉHO ROZVOJE NA KRAJSKÉ ÚROVNI

7.1 Právní nástroje

Hlavními vybranými právními nástroji, které ovlivňují nebo mohou ovlivňovat realizaci strategie udržitelného rozvoje kraje jsou:

Existující právní úprava

- zákon č. 36/1960 Sb., o územním členění státu, ve znění pozdějších předpisů.
- zákon ČNR č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů.
- zákon ČNR č. 388/1991 Sb., o Státním fondu životního prostředí České republiky, ve znění pozdějších předpisů.
- ústavní zákon č. 347/1997 Sb., o vytvoření vyšších územních samosprávných celků a o změně ústavního zákona ČNR č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů.
- zákon č. 72/2000 Sb., o investičních pobídkách a o změně některých zákonů (zákon o investičních pobídkách), ve znění pozdějších předpisů.
- zákon č. 104/2000 Sb., o Státním fondu dopravní infrastruktury a o změně zákona č. 171/1991 Sb., o působnosti orgánů České republiky ve věcech převodů majetku státu na jiné osoby a o Fondu národního majetku České republiky, ve znění pozdějších předpisů.
- zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.
- zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů.
- zákon č. 211/2000 Sb., o Státním fondu rozvoje bydlení a o změně zákona č. 171/1991 Sb., o působnosti orgánů České republiky ve věcech převodů majetku státu na jiné osoby a o Fondu národního majetku České republiky, ve znění pozdějších předpisů.
- zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů.
- zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní), ve znění pozdějších předpisů.
- zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje, ve znění pozdějších předpisů.
- zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů.
- zákon č. 256/2000 Sb., o Státním zemědělském intervenčním fondu a o změně některých dalších zákonů (zákon o Státním zemědělském intervenčním fondu), ve znění pozdějších předpisů.
- zákon č. 314/2002 Sb., o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností, ve znění pozdějších předpisů.
- zákon č. 22/2004 Sb., o místním referendu a o změně některých zákonů.
- Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád.

Nová právní úprava nebo změny existujících právních předpisů podmiňující realizaci některých strategických cílů strategie udržitelného rozvoje kraje:

- nový zákon o místních daních a související změny příslušných daňových zákonů.
- nový zákon o infrastrukturních daních a související změny příslušných daňových zákonů.
- ekologická daňová reforma – negativní stimulace (znečišťovatel platí vyšší daně), resp. pozitivní stimulace (ten, kdo méně znečišťuje životní prostředí, platí nižší daně).
- změna zákona č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitostí, ve znění pozdějších předpisů – zavedení daně z nemovitostí založené na tržních principech (jedním z hlavních efektů této daně bude zvýšení přímých daňových příjmů obcí, dalším efektem bude ekonomické využívání pozemků, které bude odpovídat jejich lokalizaci /pozemky v centrálních částech měst nebudou podvyužívány/).
- nový stavební zákon a související změny zákonů upravujících využívání krajiny a omezování negativních vlivů antropických aktivit na životní prostředí.

7.2 Ekonomické nástroje

Přerozdělování finančních prostředků

Ve financování českých obcí hrají stále velkou roli přerozdělované zdroje. V současné době platí zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní), ve znění pozdějších předpisů, který přerozdělování daňových výnosů ještě posílil oproti původní právní úpravě. Do roku 2000 byly příjmy obce složeny z následujících položek:

- 100 % z daní z nemovitostí;
- 100 % daně z příjmu fyzických osob podnikajících dle zvláštních předpisů;
- 30 % daně z příjmu fyzických osob ze závislé činnosti;
- 20 % daně z právnických osob.

V praxi to znamenalo, že byly zvýhodněny obce, ve kterých měly podniky svou pokladnu. To bylo současným zákonem zrušeno a rozdělení jednotlivých příjmových složek rozpočtu obce je následující:

- 100 % daně z nemovitostí;
- 20,59 % DPH;
- 20,59 % z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti odváděné zaměstnavatelem;
- 20,59 % z příjmů fyzických osob (dříve z daň podnikání);
- 20,59 % z příjmu fyzických osob záloha na daň podle bydliště.

7.2.1 Zdroje finančních prostředků EU

Národní rozvojový plán (NRP ČR) je výchozím dokumentem pro vyjednávání o podpoře ze strukturálních fondů a z Fondu soudržnosti pro zkrácené programové období 2004 – 2006. Obsahuje analýzu současného stavu (základních charakteristik ČR), definuje strategii, vymezuje zaměření operačních programů, stanovuje systém pro řízení a monitorování a určuje finanční rámec. Struktura a obsah dokumentu vychází z práva ES, především z nařízení Rady (ES) č. 1260/1999 z 21. června 1999 a z dokumentů vydaných Evropskou komisí - řada „Working Paper“ Vademecum pro přípravu programových dokumentů pro strukturální fondy, Ex-ante hodnocení intervencí strukturálních fondů a Indikátory pro monitorování a hodnocení. Velmi důležitou součástí NRP ČR jsou operační programy:

- Společný regionální operační program (SROP);
- Průmysl a podnikání;
- Infrastruktura;
- Rozvoj lidských zdrojů;
- Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství.

Na základě stanovených cílů SROP a hlavních strategických směrů jejich naplnění a výběru klíčových problémů vyžadujících podporu z veřejných zdrojů bylo vymezeno těchto 7 priorit:

- Rozvoj místních podnikatelských aktivit;
- Regionální rozvoj dopravy a komunikačních technologií;
- Místní rozvoj lidských zdrojů;
- Zlepšování životního prostředí v obcích a regionech;
- Oživení venkovských oblastí;
- Rozvoj cestovního ruchu a lázeňství;
- Technická pomoc (průřezová priorita týkající se předcházejících priorit).

SROP bude spolufinancován z těchto dvou strukturálních fondů:

- Evropského fondu regionálního rozvoje (ERDF) pro všechny priority;
- Evropského sociálního fondu (ESF) pro prioritu 3 (částečně).

Řídící orgán

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR

Ing. Jana Paláčková, odbor Řídicího orgánu SROP a JPD Praha

Staroměstské náměstí 6
110 15 Praha 1
Tel.: +420 224 861 519
Fax: +420 224 811 243
E-mail: srop@mmr.cz

Regionální kancelář Řídícího orgánu Severovýchod
Regionální kancelář Liberecký kraj
Ing. Ivana Koutová
Nám.Dr.E.Beneše 4/12, 460 01 Liberec
Tel.: 482 710 353; 482 710 065
Fax: 485 105 517
E-mail: liberec@czechinvest.org

Globálním cílem operačního programu Průmysl a podnikání je zvýšení konkurenceschopnosti průmyslu a podnikatelských služeb a dokončení potřebných strukturálních změn v průmyslu ČR. Specifickými cíli OP Průmysl a podnikání jsou mimo jiné zajištění rozvoje a zvýšení prosperity malých a středních podniků; podpora inovační činnosti v průmyslu a spolupráce vědeckovýzkumné základny s podniky; rozvoj infrastruktury pro účelné využívání lidského potenciálu a zajištění efektivního fungování průmyslových služeb a zvýšení produktivity práce, efektivnosti a racionalizace produkce při snižování ekologické zátěže. V rámci OP Průmysl a podnikání byly vymezeny 4 priority:

- Rozvoj podnikání a zvyšování konkurenceschopnosti produkčního sektoru.
- Restrukturalizace průmyslové výrobní základny.
- Zvýšení energetické účinnosti získávání, přeměny a užití energetických zdrojů a orientace na úspory energie.
- Technická pomoc.

Finanční prostředky pro zabezpečení OP Infrastruktura budou čerpány z Evropského fondu regionálního rozvoje (ERDF).

Řídící orgán
Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR
JUDr. Ing. Břetislav Grégr, ředitel odboru strukturálních fondů
Na Františku 32
110 15 Praha 1
Tel.: +420 224 062 917 nebo +420 224 228 991
Fax: +420 224 062 630
E-mail: gregr@mpo.cz

Zprostředkující subjekty
CzechInvest
Ing. Robert Hejzák, ředitel marketingu
Štěpánská 15
120 00 Praha 2
Tel.: +420 296 342 518
E-mail: robert.hejzak@czechinvest.org

Czech Energy Agency
Ing. Josef Bubeník, ředitel
U Sovových mlýnů 9
118 00 Praha 1
Tel.: +420 257 534 235
E-mail: bubenik@ceacr.cz
CzechTrade
Ing. Jitka Hanzlíčková, ředitelka

Dittrichova 21, P.O. Box 76
128 01 Praha 2
Tel: +420 224907 500, +420 224 907 501
E-mail: hanzlickova@czechtrade.cz

Česko-moravská záruční a rozvojová banka
Ing. Lubomír Rajdl, ředitel odboru podpor
Jeruzalémská 964/4
110 00 Praha 1
Tel: +420 255 721 111
Email: rajdl@cmzrb.cz

Globálním cílem OP Infrastruktura je ochrana a zlepšování stavu životního prostředí a rozvoj a zkvalitňování dopravní infrastruktury při respektování principů udržitelného rozvoje s důrazem na naplňování standardů ES. Specifickými cíli je zlepšení nevyhovujících parametrů dopravní infrastruktury celostátního a nadregionálního významu; zlepšení životních podmínek v ČR v souvislosti s působením negativních vlivů dopravy na životní prostředí a kvalitativní zlepšení dílčích složek životního prostředí a zlepšení nakládání s odpady.

V OP Infrastruktura byly vymezeny následující 4 priority:

- Modernizace a rozvoj dopravní infrastruktury celostátního významu.
- Snížení negativních důsledků dopravy na životní prostředí.
- Zlepšování environmentální infrastruktury.
- Technická pomoc.

Finanční prostředky pro zabezpečení OP Infrastruktura budou čerpány z Evropského fondu regionálního rozvoje (ERDF).

Řídící orgán
Ministerstvo životního prostředí ČR
Ing. Tomáš Oliva, odbor integrovaného financování
Vršovická 65
100 10 Praha 10
Tel.: +420 267 122 530
Fax: +420 272 744 944
E-mail: tomas_oliva@env.cz

Globálním cílem operačního programu Rozvoj lidských zdrojů je dosažení vysoké a stabilní úrovně zaměstnanosti založené na kvalifikované a flexibilní pracovní síle, integraci sociálně vyloučených skupin obyvatelstva a konkurenceschopnosti podniků při respektování principů udržitelného rozvoje. Specifickými cíli operačního programu Rozvoj lidských zdrojů jsou rozvoj pružného trhu práce, který přispívá ke snížení nezaměstnanosti a prevenci nezaměstnanosti a zvýšení zaměstnatelnosti osob, jimž hrozí vyloučení z trhu práce; snížení počtu a podílu osob ohrožených sociální exkluzí prostřednictvím integrovaného přístupu a odstraňování bariér znesnadňujících účast na trhu práce; rozvoj celoživotního učení prostřednictvím zvyšování kvality nabídky vzdělávání z hlediska potřeb znalostní společnosti a prostřednictvím rozšiřování účasti všech subjektů v procesu vzdělávání je zaměřen na rozvoj kapacit vzdělávacích institucí a zlepšení obsahu a kvality nabídky vzdělávání v souladu s potřebami znalostní společnosti; rozvoj kvalifikované pracovní síly, konkurenceschopnosti podniků a rozšiřování nabídky pracovních příležitostí v rozvojových odvětvích sleduje zvyšování kvalifikace pracovní síly v souladu s potřebami trhu práce a k posílení konkurenceschopnosti českých podniků.

V rámci OP Rozvoj lidských zdrojů bylo vymezeno následujících 5 priorit:

- Aktivní politika zaměstnanosti.

- Sociální integrace a rovnost příležitostí.
- Rozvoj celoživotního učení.
- Adaptabilita a podnikání.
- Technická pomoc.

Finanční prostředky pro zabezpečení OP Rozvoj lidských zdrojů budou čerpány Evropského sociálního fondu (ESF). Žadatelům bude poskytnuta podpora až ve výši 422,43 mil EUR (ESF poskytne 318,82 mil EUR a 103,61 mil EUR je spolufinancováno ze státního rozpočtu).

Řídící orgán

Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR

Ing. Kamila Henychová, odbor řízení pomoci z ESF

Na Poříčním právu 1

128 01 Praha 2

Tel.: +420 226 206 857

Fax: +420 226 206 899

E-mail: esf@mpsv.cz

Zprostředkující subjekty

Správa služeb zaměstnanosti (úsek MPSV ČR)

Ing. Naděžda Holmanová, oddělení implementace programů ESF

Tel.: +420 221 923 242

E-mail: nadezda.holmanova@mpsv.cz

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR

Šárka Glatzelová, oddělení evropské integrace a mezinárodních vztahů

Tel.: +420 257 193 672

E-mail: glatzelovas@msmt.cz

Nadace rozvoje občanské společnosti (NROS)

Radka Havlová

Jelení 196/15

118 00 Praha 1

Tel.: +420 233 356 173

E-mail: global@nros.cz

Operační program Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství je založen na trvale udržitelném rozvoji a stabilizaci venkovských oblastí. V regionech, ve kterých přírodní podmínky umožňují intenzivní zemědělskou výrobu, je důraz kladen na rozvoj konkurenceschopného zemědělství. V oblastech s extenzivním obhospodařováním půdy je důraz kladen na rozvoj mimoprodukčních funkcí zemědělství, lesního a vodního hospodářství s vazbami na rozvoj a diverzifikaci aktivit, které s nimi souvisejí, popř. je doplňují. Jedním z předpokladů restrukturalizace zemědělství je i vyjasnění a racionální nové uspořádání vlastnických vztahů k půdě.

Globálním cílem OP Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství je zvýšení podílu sektoru na tvorbě HDP a zaměstnanosti v ČR, zachování životního prostředí, zajištění trvale udržitelného polyfunkčního rozvoje venkova na trvale udržitelném zemědělství, lesním a vodním hospodářství v integraci s kvalitním zpracováním zemědělských produktů. Specifickými cíli OP Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství jsou zajištění dostupného kapitálu pro oblasti zemědělství a venkova, zlepšení technického vybavení v zemědělských a zpracovatelských podnicích; zlepšení marketingu zemědělské produkce za současného zvýšení podílu produkce výrobků s vyšší přidanou hodnotou a jejich uplatnění na zahraničních trzích; konsolidovat vlastnickou strukturu zemědělské a lesnické půdy a umožnit tak multisektorový rozvoj venkovského prostoru; řešení sociálních aspektů rozvoje venkova zvýšením zaměstnanosti, zlepšením věkové a vzdělanostní struktury a zpřístupněním informací.

V OP Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství byly vymezeny následující 2 priority:

- Rozvoj zemědělství, lesního a vodního hospodářství a venkova.
- Technická pomoc.

OP Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství je v programovacím období 2004 – 2006 spolufinancován z Evropského zemědělského orientačního a záručního fondu (EAGGF) – sekce orientační Opatření chov ryb a činnosti prováděné odborníky v rybářství bude podporováno z Finančního nástroje pro orientaci rybolovu (FIFG).

Řídící orgán

Ministerstvo zemědělství ČR

Ing. Pavel Sekáč, oddělení 4060

Těšnov 17

117 05 Praha 1

Tel.: +420 221 813 005

Fax: +420 221 812 818

E-mail: sekac@mze.cz

Zprostředkující subjekty

Platební agentura

Ing. Vladimír Eck

Ve Smečkách 33

110 00 Praha 1

V případě projektů splňujících kritéria pro získání podpory ze Strukturálních fondů EU je možné získat až 75 % celkových nákladů, u projektů vyhovujících podmínkám Fondu soudržnosti dokonce až 85 %.

EQUAL - Iniciativa Společenství

Iniciativa EQUAL podporuje na celém území EU mezinárodní spolupráci při vývoji a prosazování nových nástrojů boje se všemi formami diskriminace a s nerovnostmi na trhu práce. Cílem Iniciativy je tedy vyvinout a prosadit nástroje na podporu příslušníků znevýhodněných skupin (dlouhodobě nezaměstnaných, nízkokvalifikovaných, absolventů škol, starších občanů, osob se zdravotním postižením, etnických menšin, žen, azylantů apod.), kteří se střetávají s diskriminací či nerovným zacházením buďto přímo v zaměstnání nebo při hledání zaměstnání. Jedna z tématických oblastí Iniciativy Společenství EQUAL je zaměřena pouze na problematiku sociálního začleňování a pracovního uplatnění žadatelů o azyl.

Vyhlášené tématické oblasti

V rámci I. pilíře ESZ: Zlepšování zaměstnatelnosti:

1. Zlepšování přístupu a návratu na trh práce pro osoby obtížně integrovatelné;
2. Překonávání rasismu a xenofobie ve vztahu k trhu práce;

V rámci II. pilíře ESZ: Rozvoj podnikání:

3. Otevírání procesu zakládání podniků vůči všem prostřednictvím poskytování nástrojů potřebných pro zakládání podniků a pro identifikaci a využívání nových příležitostí pro rozvoj zaměstnanosti v městských a venkovských oblastech;
4. Posilování sociální ekonomiky (třetího sektoru), zejména komunitních služeb se zaměřením na zvyšování kvality práce;

V rámci III. pilíře ESZ: Podpora adaptability:

5. Podpora celoživotního učení a postupů směřujících k zaměstnávání osob ohrožených diskriminací a nerovností ve vztahu k trhu práce;
6. Podpora adaptability podniků a zaměstnanců na strukturální změny a na využívání informačních a dalších nových technologií;

V rámci IV. pilíře ESZ: Rovné příležitosti mužů a žen:

7. Sladování rodinného a pracovního života a reintegrace mužů a žen do trhu práce, rozvoj flexibilnějších a účinnějších forem organizace práce a podpůrných služeb;
8. Snižování rozdílů mezi uplatňováním mužů a žen na trhu práce;

Samostatně vymezené téma:

9. Pomoc žadatelům o azyl v jejich integraci na trhu práce.

Akce Iniciativy Společenství EQUAL

Iniciativa Společenství EQUAL je založena na principu podpory konkrétních projektů. Samotné projekty mají 3 fáze - tzv. akce:

- Akce 1 - sestavení rozvojových partnerství a navázání mezinárodní spolupráce (obvyklá doba trvání Akce 1 maximálně 6 měsíců),
- Akce 2 - implementace konkrétního pracovního programu DP (tj. samotná realizace jednotlivých projektů trvající 2-3 roky)
- Akce 3 - vytvoření národních a mezinárodních tematických sítí, šíření zkušeností a jejich využívání v národní politice.

Sdělením Komise COM(2000)853 je definována ještě tzv. Akce 4, která odpovídá technické asistenci CIP EQUAL nezbytné pro zajištění realizace Programu.

Kontakt

Řídícím orgánem CIP EQUAL ČR je Ministerstvo práce a sociálních věcí (MPSV).

Na Poříčním právu 1,128 01 Praha 2

Tel.: +420-221921111

Fax: +420-224918391

E-mail: posta@mpsv.cz

WWW: www.equalcr.cz

Iniciativa Společenství INTERREG IIIA - Program ČR-Sasko, Program ČR-Polsko

Jednou z hlavních zásad Evropské unie je, že státní hranice by neměly být překážkou rovnoměrného rozvoje a integrace evropského území. Z tohoto důvodu se klade velký důraz na podporu přeshraniční spolupráce mezi příhraničními oblastmi, které jsou znevýhodněny izolací příhraničních komunit od svých přirozených sousedů na druhé straně hranice a zároveň okrajovým postavením území v rámci svých vlastních státních hranic a politik. Nástrojem pro překonání těchto nevýhod je iniciativa Společenství - INTERREG a její tři části: část A týkající se přeshraniční spolupráce, část B týkající se nadnárodní spolupráce a část C týkající se meziregionální spolupráce.

Program INTERREG III je jednou z iniciativ Evropských společenství, která byla schválena Evropskou komisí na období let 2000-2006 pro členské země Evropské unie. Česká republika je po vstupu do Evropské unie oprávněna čerpat 68,67 mil. EUR z Evropského regionálního rozvojového fondu, určených pro tento program. Na období 2004-2006 bylo na program INTERREG IIIA vyčleněno 55 mil. EUR, INTERREG IIIB 9,6 mil. EUR, INTERREG IIIC 4,07 mil. EUR.

Základním cílem všech pěti programů Iniciativy Společenství INTERREG IIIA je pozvednout celkovou socioekonomickou úroveň příhraničních regionů s ohledem na obchodní, hospodářské, turistické a kulturní vztahy mezi sousedícími regiony.

Jednotlivé programy se zaměřují zejména:

- podporu rozvoje měst a venkova;
- nepřímou podporu podnikání a rozvoje malých a středních firem, hospodářskou spolupráci a rozvoj hospodářského sektoru;
- rozvoj cestovního ruchu a turistiky;
- podporu integrace trhu práce a sociální zařazení;
- rozvoj lidských zdrojů, technologický rozvoj, vzdělávání, na kulturu, vědu a zdravotnictví s cílem zvýšit produktivitu a pomáhat při vytváření udržitelných pracovních příležitostí;
- ochranu přírody a životního prostředí, podporu obnovitelných zdrojů energie;
- rozvoj dopravy a regionálních informačních a komunikačních sítí;

- podporu malých místních iniciativ, socioekonomických aktivit s cílem podpořit projekty typu "lidi pro lidi", tj. zvýšit spolupráci mezi komunitami z obou stran hranice.

Kontakt

Ministerstvo pro místní rozvoj
Odbor programů evropské unie
RNDr. Jiří Horáček
Staroměstské náměstí 6, 110 15 Praha 1
Tel.: 22486 1111
Fax: 22486 1333
E-mail: horjir@mmr.cz
WWW: www.mmr.cz

Finanční mechanismy Evropského hospodářského prostoru (EHP) a Norska

V souladu s usnesením vlády České republiky č. 1011 z 13. října 2003 byla podepsána Dohoda¹ o účasti České republiky v Evropském hospodářském prostoru (EHP). V rámci této dohody byl zaveden i nový finanční mechanismus, jehož prostřednictvím budou státy ESVO (Islandská republika, Lichtenštejnské knížectví a Norské království) v letech 2004-2009 přispívat zemím přistupujícím do EHP na projekty v rozšířeném vnitřním trhu. Norsko bude navíc přispívat i pomocí bilaterálního tzv. zvláštního norského finančního nástroje (Norsk finansieringsordning).

Všechny základní principy a zásady týkající se finančního mechanismu EHP, resp. Norska jsou zakotveny v uvedené Dohodě o účasti v Evropském hospodářském prostoru (Protokol 38a), resp. připojené Dohodě mezi Norským královstvím a ES o Norském finančním mechanismu pro období let 2004-2009. Jedná se především o celkovou výši částky na investiční a rozvojové projekty, účel a priority pro čerpání přidělených finančních prostředků, nutnou výši spolufinancování projektů, frekvenci vyhodnocování, případně přerozdělování nevyužitých finančních prostředků atd.

Na základě obou uvedených finančních mechanismů se státy EHP/Norsko zavazují přispívat ekonomicky slabším zemím v Evropském hospodářském prostoru, a to poskytováním grantů na investiční a rozvojové projekty v prioritních oblastech, jako např. ochrana a obnova kulturního dědictví, ochrana životního prostředí, podpora soudnictví, zdravotnictví či péče o dítě aj.

Předpokládaná částka alokovaná pro Českou republiku je celkem 110,91 mil. Ž pro pětileté období 2004 -2009 (z toho 48,54 miliónů Ž v rámci Dohody o účasti v EHP a 62,37 miliónů Ž podle Dohody o norském finančním mechanismu). Zajištění spolufinancování projektů v požadované minimální výši 15 % bude v odpovědnosti zprostředkujících subjektů: ústředních orgánů státní správy, krajských úřadů nebo dalších subjektů pověřených Národním kontaktním místem po dohodě s Kanceláří finančních mechanismů. V případě využití rozpočtů ústředních orgánů státní správy a krajských úřadů musí být tyto prostředky součástí příslušných rozpočtů.

Přehled prioritních oblastí a zaměření priorit Finančního mechanismu Evropského hospodářského prostoru (EHP):

- 1) Uchovávání evropského kulturního dědictví.
- 2) Ochrana životního prostředí.
- 3) Rozvoj lidských zdrojů.
- 4) Zdravotnictví a péče o dítě.
- 5) **Podpora udržitelného rozvoje - Pomoc při prosazování a implementaci Strategii udržitelného rozvoje na místní a regionální úrovni.**
- 6) Vědecký výzkum a vývoj.

Přehled prioritních oblastí a zaměření priorit Finančního Mechanismu Norska:

- 1) Implementace Schengenského acquis, posilování justice.
- 2) Technická pomoc.

V souladu s Usnesením vlády č. 242 ze 17. března 2004 zabezpečuje Ministerstvo financí funkci Národního kontaktního místa - NKM (National Focal Point) pro programy z Finančních mechanismů EHP a Norska.

Ministerstvo financí jako Národní kontaktní místo (NKM) je celkově zodpovědné za řízení aktivit Finančních mechanismů EHP / Norska v České republice v souladu s Memorandem o porozumění a Pravidly a postupy.

Kontakt

Centrum pro zahraniční pomoc

Ministerstvo financí ČR

Centrum pro zahraniční pomoc

Nábř. Kpt. Jaroše 1000, 170 00 Praha 7

Poštovní adresa: Letenská 15, 118 10 Praha 1

E-mail: czp@mfc.cz

URL: phare.mfc.cz

Velvyslanectví Norského království

Hellichova 1, 118 00 Praha 1

E-mail: emb.prague@mfa.no

Web: <http://www.norway.info/>

7.2.2 Zdroje finančních prostředků v ČR

Státní fond životního prostředí České republiky (SFŽP ČR)

Státní fond životního prostředí ČR (SFŽP ČR) byl zřízený v souladu s ustanoveními zákona č. 388/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Tato veřejnoprávní státní finanční instituce rozhodujícím způsobem podporuje environmentální investice municipálních i ostatních subjektů. Poskytování finančních prostředků ze SFŽP ČR se řídí Směrnicí MŽP ČR (č. 2/2005) a jejími přílohami. Podpory jsou orientovány do následujících oblastí:

1. OBLAST OCHRANY VOD

1.1 Program – Střední zdroje

1.2 Program – Ochrana zdrojů pitné vody, nebo přírodních léčivých zdrojů a zdrojů přírodních minerálních vod, nebo opatření u zdrojů znečištění na území národních parků (NP) a chráněných krajinných oblastí (CHKO) a jejich ochranných pásem

1.4 Program – Rozšíření, intenzifikace a rekonstrukce stávajících obecních čistíren odpadních vod

1.5 Program – Rozšíření kanalizačních systémů

2. OBLAST OCHRANY OVZDUŠÍ

Program snižování hlavních znečišťujících látek a ochrany klimatu země s důrazem na energeticky úsporné řešení

2.1 Program snižování emisí látek znečišťujících ovzduší u zdrojů znečišťování ovzduší provozovaných za účelem veřejně prospěšných činností

2.2 Program rekonstrukce zdrojů znečišťování ovzduší ve smyslu legislativních požadavků zákona o ochraně ovzduší

Program k plnění Protokolu k úmluvě O dálkovém znečišťování ovzduší EHS - OSN a relevantních směrnic EU, týkajících se snižování emisí těkavých organických sloučenin (VOC)

2.5 Program snížení emisí těkavých organických sloučenin

Program k plnění Montrealského protokolu o látkách poškozujících ozónovou vrstvu země

2.6 Program ochrany ozónové vrstvy Země

Program k dosažení kvality ovzduší ve vztahu k požadavkům Evropské unie

2.7.1 Územní program snižování emisí a imisí znečišťujících látek do ovzduší

2.7.2 Program realizace územních programů snižování emisí a imisí znečišťujících látek

Program k plnění Kjótského protokolu k rámcové úmluvě OSN o změně klimatu

2.8 Program posuzování ekologických opatření vedoucích k významnému snížení skleníkových plynů

3 PROGRAM PÉČE O PŘÍRODNÍ PROSTŘEDÍ, OCHRANA A VYUŽÍVÁNÍ PŘÍRODNÍCH ZDROJŮ

3.1 Program péče o přírodní prostředí

Dílčí programy:

3.1.1 Zakládání prvků územních systémů ekologické stability krajiny (ÚSES).

3.1.2 Ošetřování stromů a regenerace alejí a parků.

3.1.3 Zabezpečení mimoprodukčních funkcí lesa a k přírodě šetrné hospodaření v lesích.

3.1.4 Péče o zamokřená území a vodní plochy.

3.1.5 Realizace schválených plánů péče o zvláště chráněná území.

3.1.6 Výkupy pozemků ve zvláště chráněných územích.

3.1.7 Realizace schválených záchranných programů

3.1.8 Program péče o půdu.

3.1.9 Program regenerace urbanizované krajiny.

3.2 Program na zpracování koncepcí ochrany přírody a krajiny

3.2.2 Program na vytvoření plánů opatření nutných ke zlepšení životního prostředí v obcích na území národních parků a jejich ochranných pásem

4. NAKLÁDÁNÍ S ODPADY

4.1. Program podpory sanací a rekultivací starých skládek

4.2 Program na podporu využití odpadů

4.4 Program na podporu pro nakládání s autovraky

5. TECHNOLOGIE A VÝROBA

5.1 Program nejlepších dostupných technik (BAT)

8. PROGRAM PODPORY ENVIRONMENTÁLNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ A OSVĚTY

8.1 Program podpory environmentálního vzdělávání a osvěty

8.2 Program podpory výstavby, rekonstrukce environmentálních center

9. PROGRAM NA ZPRACOVÁNÍ KRAJSKÝCH STRATEGIÍ UDRŽITELNÉHO ROZVOJE

Kontakt

Státní fond životního prostředí ČR

Kaplanova 1931/1

148 00 Praha 11 – Chodov

Tel.: +420 267 994 300

Fax: +420 267 936 597

<http://www.sfzp.cz>

Andrej Mudray, ředitel SFŽP ČR

Tel.: +420 267 994 302

E-mail: amudray@sfzp.cz

František Krejčí, náměstek úseku technického

Tel.: +420 267 994 305

E-mail: fkrejci@sfzp.cz

Jan Kříž, náměstek úseku zahraničních vztahů

Tel.: +420 267 994 514

E-mail: jkriz@sfzp.cz

Petr Valdman, vedoucí odboru ochrany vod

Tel.: +420 267 994 451

E-mail: pvaldman@sfzp.cz

Jiří Mika, vedoucí odboru ochrany ovzduší

Tel.: +420 267 994 414

E-mail: jmika@sfzp.cz

Přemysl Fojtů, vedoucí odboru ochrany přírody, odpadů a technologií

Tel.: +420 267 994 371

E-mail: pfojtu@sfzp.cz

Ondřej Vrbický, vedoucí odboru obnovitelných zdrojů energií

Tel.: +420 267 994 555

E-mail: ovrbicky@sfzp.cz

Státní fond dopravní infrastruktury

Státní fond dopravní infrastruktury (SFDI) je zřízen zákonem 104/2000 Sb. ze dne 4. dubna 2000 s účinností k 1. 7. 2000. Účelem Fondu je rozvoj, výstavba, údržba a modernizace silnic a dálnic, železničních dopravních cest a vnitrozemských vodních cest. Kromě vlastního financování výstavby a údržby Fond dále poskytuje příspěvky na průzkumné a projektové práce, studijní a expertní činnosti zaměřené na dopravní infrastrukturu.

Mezi příjmy Fondu patří i převody výnosů silniční daně, převody podílu z výnosu spotřební daně z uhlovodíkových paliv a maziv a převody výnosů z poplatků za použití vybraných druhů dálnic. Tímto způsobem je zajištěno, že část výnosů, které doprava produkuje, se do dopravy vrací. Příspěvky Evropské komise, poskytované prostřednictvím příslušných Evropských fondů, poplynou rovněž do SFDI. Zůstatky příjmů Fondu se na konci každého kalendářního roku převádějí do kalendářního roku následujícího.

Kontakt

Státní fond dopravní infrastruktury

Sokolovská 278

190 00 Praha 9

<http://www.sfdi.cz>

Ing. Pavel Švagr, CSc., ředitel SFDI

Tel.: +420 266 097 298

Fax: +420 266 312 560

E-mail: svapav@sfdi.cz

Ing. Jiří Novák, náměstek pro realizaci zdrojů

Tel.: +420 266 312 562

Fax: +420 266 097 219

E-mail: novjir@sfdi.cz

Ing. Jaroslav Krauter, náměstek pro správu zdrojů

Tel.: +420 266 312 568

Fax: +420 266 097 286

E-mail: krajar@sfdi.cz

Ing. Milan Šimonovský, ministr dopravy, předseda Výboru SFDI

Ing. Pavel Hojda, poslanec PSP ČR, předseda Dozorčí rady SFDI

Státní fond rozvoje bydlení

Jedním ze základních nástrojů státní bytové politiky je Státní fond rozvoje bydlení, který byl zřízen zákonem č. 211/2000 Sb. Úkolem Fondu je vytvářet, akumulovat a rozšiřovat finanční prostředky určené na podporu investic do bydlení a používat je v souladu se zákonem na podporu především v následujících třech směrech:

- na podporu výstavby bytů, z toho především bytů nájemních;
- na podporu oprav bytového fondu, z toho především na podporu oprav domů vystavěných panelovou technologií;

- na podporu výstavby technické infrastruktury v obcích, tedy na zainvestování pozemků vhodných pro budoucí bytovou výstavbu.

Státní fond rozvoje bydlení je samostatnou právníckou osobou. Majetek Fondu je součástí majetku státu.

Kontakt

Státní fond rozvoje bydlení

Dlouhá 13

110 00 Praha 1

Tel.: +420 221 771 611

Fax: +420 221 771 636

<http://www.sfrb.cz>

JUDr. Jan Wagner, ředitel SFRB

Ing. Jiří Paroubek, ministr pro místní, předseda Výboru SFRB

Evžen Snítily, předseda Dozorčí rady SFRB

Státní zemědělský intervenční fond (SZIF)

Státní zemědělský intervenční fond je akreditovanou platební agenturou a zprostředkovatelem finanční podpory, kterou Evropská unie v rámci opatření Společné zemědělské politiky poskytuje České republice z Evropského zemědělského orientačního a záručního fondu. Činnost fondu je upravena mj. zákonem č. 256/2000 Sb., o Státním zemědělském intervenčním fondu a o změně některých dalších zákonů (zákon o Státním zemědělském intervenčním fondu), ve znění pozdějších předpisů. Pilířem poskytovaných finančních podpor jsou přímé platby vyplácené zjednodušeným systémem, tj. na hektar obhospodařované plochy. Velké možnosti pro zemědělství a potravinářství představují také programy – Operační program Zemědělství a Horizontální plán rozvoje venkova, zaměřené na podporou multifunkčního zemědělství včetně zpracování zemědělských produktů a zajištění trvale udržitelného rozvoje venkova. Nezanedbatelnou finanční pomocí jsou pak rovněž tržní opatření Společného evropského trhu, které řeší výkyvy poptávky a nabídky na trhu a zabezpečují zemědělským podnikatelům větší jistotu a lepší stabilitu v podnikání. Státní zemědělský intervenční fond převzal rovněž kontrolu a vedení přestupního programu SAPARD a nově plní také roli marketingové agentury při propagaci domácích potravinářských produktů.

SZIF administruje a kontroluje následující platby

Ze záruční sekce Evropského zemědělského orientačního a záručního fondu:

- v rámci společných organizací trhu;
- v rámci intervenčních opatření;
- poskytování vývozních subvencí ve vazbě na vývozní licence;
- přímé platby (režim jednotné platby na plochu);
- platby v rámci doprovodných a dodatečných opatření Horizontálního plánu rozvoje venkova (HRDP).

Dále provádí:

- administraci vývozních a dovozních licencí;
- administraci záruk;
- administraci systému produkčních kvót;
- vybírání finančních dávek z výroby cukru.

Z orientační sekce Evropského zemědělského orientačního a záručního fondu - zařazeno mezi strukturální fondy:

- v rámci Operačního programu Zemědělství - “Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství”.

Přímé dotace

Žádost o jednotnou platbu na plochu (SAPS) a nebo o podporu méně příznivých oblastí a oblastí s environmentálními (ekologickými) omezeními (LFA). Žadatelem může být fyzická nebo právnická osoba, která vlastním jménem a na vlastní odpovědnost zemědělsky obhospodařuje zemědělskou půdu

vedenou v evidenci využití zemědělské půdy podle užívatelských vztahů vedené podle §3a zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů. Základní podmínkou pro žadatele, žádající o tyto podpory, je provedení ohlášení zemědělské půdy do Evidence (upraveno vyhláškou MZe č. 167/2003, kterou se stanoví vzor ohlášení a potvrzení o zařazení do evidence využití zemědělské půdy podle užívatelských vztahů). Na zemědělskou půdu vedenou v Evidenci je možné podat žádost a obdržet příslušné finanční prostředky na ha.

Žádost o podporu pro SAPS je možné podat na následující kultury (dle §3i zákona o zemědělství), přičemž na druhu kultury nezávisí výše podpory:

- orná půda (R);
- travní porost (T);
- vinice (V);
- chmelnice (C);
- ovocný sad (S);
- jiná kultura (O).

Podpora LFA je poskytována pouze na kulturu travní porost (T) obhospodařovanou v následujících méně příznivých oblastech a oblastech s environmentálními omezeními:

- horské oblasti (oblast typu HA a HB);
- ostatní méně příznivé oblasti (oblast typu OA a OB);
- oblasti se specifickými omezeními (oblast typu S);
- oblasti s environmentálními (ekologickými) omezeními (oblast typu E).

Žádost o poskytnutí podpory v oblasti typu E lze podávat od 1. ledna 2005.

Kontakt

Státní zemědělský intervenční fond (SZIF)

Ing. Jan Höck, ředitel

Ve Smečkách 33

110 00 Praha 1

Tel.: +420 222 871 505

Fax: +420 296 326 111

E-mail: Jan.Hock@szif.cz

<http://www.szif.cz>

Fond Národního majetku ČR

FNM ČR nemá pravomoc rozhodovat o způsobu privatizace státního majetku. Jeho hlavním úkolem je realizace privatizačních projektů na základě rozhodnutí o privatizaci vydaných Ministerstvem financí ČR (dříve Ministerstvem pro správu národního majetku a jeho privatizaci ČR) či usnesením vlády ČR.

Program - Odstraňování starých ekologických zátěží u privatizovaného majetku

FNM ČR používá svého majetku, v souladu se zákonem č. 171/1991, Sb., s rozhodnutím vlády "k úhradě nákladů spojených s odstraňováním škod na životním prostředí způsobených dosavadní činností podniků". Nejedná se tedy o čerpání prostředků státního rozpočtu, ale o použití části výnosu z privatizace státního majetku.

V této souvislosti existuje závazný postup, podle kterého Fond národního majetku v souladu se zákonem, na základě rozhodnutí o privatizaci a po schválení garance vládou (do výše kupní ceny resp. základního jmění společnosti), uzavírá s nabyvatelem privatizovaného majetku ekologickou smlouvu. Na jejím základě jsou nabyvateli poskytovány finanční náhrady za provedení nezbytně nutné práce související s odstraňováním ekologických škod.

Řešení likvidace starých ekologických škod vychází ze schválených ekologických auditů, doprůzkumu, analýzy rizika, správního rozhodnutí ze strany nezávislé České inspekce životního prostředí a následných vlastních sanačních prací. Odbornou kontrolu si Fond zajišťuje zejména prostřednictvím supervizní organizace. Celý proces je systémově řízen podle usnesení vlády ČR a při respektování obecných předpisů, zejména zákona č.40/2004 Sb., o veřejných zakázkách.

FNM ČR se může formou tzv. ekologické smlouvy s nabyvatelem zavázat k úhradě nákladů na nápravu ekologických škod vzniklých před privatizací pouze na základě souhlasu vlády ČR. Postup schvalování žádostí se řídí zásadami danými UV ČR č. 51/01

Kontakt

Fond národního majetku ČR

Ilona Mičáňková

odd. ekologické dokumentace

Rašínovo nábřeží 42, 128 00 Praha 2

Tel.: +420 224 991 203

Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR

Vláda České republiky schválila dne 24. listopadu 2004 usnesením č. 1159 nové programy podpory malého a středního podnikání s platností na roky 2005 a 2006. Jsou to programy ZÁRUKA, TRH, PROGRES, PORADENSTVÍ, DESIGN, ALIANCE a ZASTOUPENÍ. Tyto programy reagují na aktuální potřeby rozvoje malých a středních podniků v České republice. Jsou zaměřeny na podporu podnikatelů formou záruky za bankovní úvěry, podporu podnikatelů z regionu hlavního města Prahy, podporu poradenství, podporu fyzických osob a podporu služeb zaměřených na vývoz. Na tyto programy je v roce 2005 vyčleněno z rozpočtové kapitoly MPO celkem 550 mil Kč. Ministerstvo průmyslu a obchodu vyhlašuje tímto následující programy ZÁRUKA, TRH, PROGRES, PORADENSTVÍ, DESIGN a ALIANCE. Program ZASTOUPENÍ bude vyhlášen dodatečně až po jeho schválení Evropskou komisí.

Za drobného, malého a středního podnikatele se považuje podnikatel, pokud:

- a) zaměstnává méně než 250 zaměstnanců;
- b) jeho aktiva, uvedená v rozvaze, nepřesahují korunový ekvivalent částky 43 mil. EUR nebo má čistý obrat za poslední uzavřené účetní období nepřesahující korunový ekvivalent 50 mil. EUR.

2. Za malého podnikatele se považuje podnikatel, pokud:

- a) zaměstnává méně než 50 zaměstnanců;
- b) jeho aktiva, uvedená v rozvaze, nebo čistý obrat za poslední uzavřené účetní období nepřesahují korunový ekvivalent 10 mil. EUR.

3. Za drobného podnikatele se považuje podnikatel, pokud:

- a) zaměstnává méně než 10 zaměstnanců a
- b) jeho aktiva, uvedená v rozvaze, nebo čistý obrat za poslední uzavřené účetní období nepřesahují korunový ekvivalent 2 mil. EUR.

1) Program záruk pro malé a střední podnikatele – ZÁRUKA

Program je realizován podle zákona č. 47/2002 Sb., o podpoře malého a středního podnikání, ve znění pozdějších předpisů a podle Nařízení Komise č. 70/2001 o aplikaci článků 87 a 88 Smlouvy o založení ES na veřejnou podporu ve prospěch malého a středního podnikání.

Poskytovatel podpory: Českomoravská záruční a rozvojová banka, a.s. (ČMZRB)

2) Víceúčelový program podpory malých a středních podnikatelů – TRH

Program je realizován podle zákona č. 47/2002 Sb., o podpoře malého a středního podnikání, ve znění pozdějších předpisů a podle Nařízení Komise č. 70/2001 o aplikaci článků 87 a 88 Smlouvy o založení ES na veřejnou podporu ve prospěch malého a středního podnikání.

Poskytovatel podpory: Českomoravská záruční a rozvojová banka, a.s. (ČMZRB)

3) Program podpory dynamicky se rozvíjejících malých a středních podnikatelů – PROGRES

Program je realizován podle zákona č. 47/2002 Sb., o podpoře malého a středního podnikání, ve znění pozdějších předpisů a podle Nařízení Komise č. 70/2001 o aplikaci článků 87 a 88 Smlouvy o založení ES na veřejnou podporu ve prospěch malého a středního podnikání.

Poskytovatel podpory: Českomoravská záruční a rozvojová banka, a.s. (ČMZRB)

4) Program podpory poradenských a vzdělávacích služeb pro malé a střední podnikatele – PORADENSTVÍ

Program je realizován podle zákona č. 47/2002 Sb., o podpoře malého a středního podnikání, ve znění pozdějších předpisů a podle Nařízení Komise č. 70/2001 o aplikaci článků 87 a 88 Smlouvy o založení ES na veřejnou podporu ve prospěch malého a středního podnikání.

Poskytovatel podpory: Agentura pro podporu podnikání a investic CzechInvest (CzechInvest)

5) Program podpory designu pro malé a střední podnikatele – DESIGN

Program je realizován podle zákona č. 47/2002 Sb., o podpoře malého a středního podnikání, ve znění pozdějších předpisů a podle Nařízení Komise č. 70/2001 o aplikaci článků 87 a 88 Smlouvy o založení ES na veřejnou podporu ve prospěch malého a středního podnikání.

Poskytovatel podpory: Design centrum České republiky

6) Program vytváření aliancí a jejich prezentace v zahraničí – ALIANCE

Program je realizován podle zákona č. 47/2002 Sb., o podpoře malého a středního podnikání, ve znění pozdějších předpisů a podle Nařízení Komise č. 70/2001 o aplikaci článků 87 a 88 Smlouvy o založení ES na veřejnou podporu ve prospěch malého a středního podnikání.

Poskytovatel podpory: Česká agentura na podporu obchodu (Czech Trade)

Kontakt

Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR

Na Františku 32

110 15 Praha 1

Tel.: +420 224 851 111

<http://www.mpo.cz>

Mgr. Martin Turnovský, MBA, ředitel sekce rozvoje podnikatelského prostředí a konkurenceschopnosti

Tel.: +420 224 853 412

Ing. Václav Polák, ředitel odboru podpory malého a středního podnikání

Tel.: +420 224 063 025

RNDr. Richard Nouza, ředitel odboru surovinové a energetické politiky

Tel.: +420 224 852 361

Ing. Ladislav Pazdera, ředitel odboru ekologické energetiky

Tel.: +420 224 852 310

Ministerstvo zemědělství ČR

1) Program LEADER ČR – využívá investiční prostředky ze státního rozpočtu na základě zákona o státním rozpočtu České republiky na příslušný rok. Tyto prostředky jsou ve schváleném státním rozpočtu součástí rozpočtu Ministerstva zemědělství, programu č. 229220 Podpora rozvoje venkovských mikroregionů, a to jako podprogram č. 229222 s názvem Podpora rozvoje – LEADER. Předpokládá se trvání Programu do roku 2007. Program připravuje Českou republiku na realizaci rozvoje venkova v období 2007-2013 podle nařízení Rady o podpoře rozvoje venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova a řídí se Oznámením Komise členským státům ze dne 14. dubna 2000.

Cíl Programu LEADER ČR

Program LEADER ČR je určen na jedné straně venkovským mikroregionům a jejich organizačním strukturám, které vytvářejí společné rozvojové strategie a záměry, a na druhé straně místním subjektům, které realizují konkrétní projekty.

Cílem Programu je podněcovat a podporovat inovační zavádění a realizaci investic zamýšlených v rámci místních strategií, tvorbu originálních integrovaných strategií rozvoje venkovských mikroregionů a aktéry na místní úrovni k úvahám a záměrům využití potenciálů jejich území v dlouhodobější perspektivě. Zaměřuje se především na nové formy zlepšování kvality života ve venkovských oblastech, posílení ekonomického prostředí a zhodnocení přírodního a kulturního dědictví. Celkovým cílem Programu LEADER je zlepšení organizačních schopností venkovských mikroregionů. Specifickými cíli jsou nové formy zlepšení kvality života ve venkovských oblastech; nové formy posílení místního ekonomického prostředí a tvorby pracovních míst a nové formy zhodnocení místních přírodních a kulturních zdrojů. Podpora bude udělena, na základě kvalifikovaného odhadu, asi 30 mikroregionům a 250 projektům s cílem vytvoření sítě s optimálním rozložením v celé ČR.

Žadatelem – příjemcem podpory jsou právnické osoby podnikatelské subjekty se sídlem nebo působností ve schváleném mikroregionu, nebo fyzické osoby podnikatelské subjekty s bydlištěm nebo místem podnikání ve schváleném mikroregionu, neziskové organizace se sídlem nebo s působností ve schváleném mikroregionu, dále obce a svazky obcí, jejichž katastrální území leží uvnitř schváleného mikroregionu, které svými projekty naplňují schválený záměr místní akční skupiny, a tím i strategii rozvoje mikroregionu.

Žadatelem – příjemcem podpory nemůže být organizační složka státu nebo organizace, kde podíl státu přesahuje 50 %, ani občanské sdružení podle § 829 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ani nepodnikatelská fyzická osoba.

Podnikatelské subjekty musí prokázat, že mají jako hlavní nebo vedlejší činnost zaregistrovanou činnost v oblasti zemědělské nebo lesnické prvovýroby. Musí jít buď o začínajícího podnikatele, nebo o malý podnik, nebo o střední podnik (který zaměstnává méně než 250 zaměstnanců, nebo má čistý obrát max. 1 450 000 000 Kč a (který není vlastněn z více než 25 % jedním nebo více podniky většími, podle zákona č. 47/2002 Sb., o podpoře malého a středního podnikání, a o změně zákona č. 2/1969 Sb.). Přijatelný žadatel – příjemce podpory musí mít sídlo nebo místo podnikání (právníká osoba), bydliště nebo místo podnikání (fyzická osoba) v obci maximálně s 10 000 obyvatel a musí být zaregistrován v ČR.

Žadatelem – příjemcem podpory může být rovněž fyzická nebo právnická osoba, která realizuje vybraný projekt celostátní informační sítě pro rozvoj mikroregionů (aktivita 3 Programu uvedená v bodě 7 Pravidel), nebo společný projekt meziregionální nebo mezinárodní spolupráce

2) Dotace poskytované podle § 2 a § 2d zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů. Podporované jsou např. následující aktivity, resp. programy:

- D. Podpora včelařství;
- 1.R. Podpora restrukturalizace ovocných sadů;
- U. Podpora pěstování bylin pro energetické využití;
- 9. G. Podpora získání minimální zemědělské kvalifikace;
- 10. D. Podpora evropské integrace nevládních organizací;
- 15. Podpora mimoprodukčních funkcí rybníků.

Kontakt

Ministerstvo zemědělství ČR

Těšnov 17

117 05 Praha 1

Tel.: +420 221 811 111

Fax: +420 224 810 478

<http://www.mze.cz>

Ing. Martin Fantyš – Úsek strukturální

Tel.: +420 221 812 412

Fax: +420 221 812 952

Ing. arch. Kamila Matoušková, CSc. – Odbor rozvoje venkova a ekologie

Tel.: +420 221 812 189

Fax: +420 221 812 165

Ing. Jiří Dobiáš – Úsek lesního hospodářství

Tel.: +420 221 812 625

Fax: +420 222 312 836

RNDr. Pavel Punčochář, CSc. – Úsek vodního hospodářství

Tel.: +420 221 812 362

Fax: +420 221 812 977

Ing. Stanislav Kozák – Úsek zemědělských komodit

Tel.: +420 221 812 474

Fax: +420 221 812 989

Ing. František Sládek, CSc. – Úsek potravinářských výrob

Tel.: +420 221 812 485

Fax: +420 221 812 985

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR

V souladu s ustanoveními zákona č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje, vyhlašuje MMR dotační tituly v rámci programu „Podpora regionálního rozvoje“. Tento zákon stanoví podmínky pro poskytování podpory regionálnímu rozvoji s cílem vyváženého rozvoje státu nebo územního obvodu kraje, s tím související působnost správních úřadů, krajů a obcí a vytváří podmínky pro koordinaci a realizaci hospodářské a sociální soudržnosti. Pro dosažení tohoto cíle bude MMR podporovat:

- prorůstové aktivity v regionech přinášející multiplikační efekt pro jejich rozvoj;
- činnosti vedoucí ke snižování ekonomicky a sociálně nežádoucích rozdílů v úrovni regionů, zaměřené na hospodářsky slabé a strukturálně postižené oblasti;
- aktivity vedoucí ke zvyšování zaměstnanosti a snižování nezaměstnanosti, zejména v hospodářsky slabých a strukturálně postižených regionech;
- aktivní spolupráci všech relevantních partnerů při plánování a realizaci rozvoje regionů;
- využití vědy a výzkumu pro rozvoj regionů.

Program obnovy venkova

Ministerstvo pro místní rozvoj v návaznosti na usnesení vlády ze dne 11. listopadu 1998 č. 730, o Programu obnovy venkova (POV), stanoví, že podpora poskytovaná venkovským obcím a svazkům obcí v rámci podprogramu 217 115 Podpora obnovy venkova programu 217 110 Podpora regionálního rozvoje z rozpočtové kapitoly MMR se bude v roce 2005 řídit podle Zásad POV.

Obce a svazky obcí mohou podávat žádosti o dotace jen v následujících dotačních titulech Zásad POV:

- a. 1-4 v případě, že obec byla oceněna stuhou v soutěži Vesnice roku 2004, popř. byla oceněna v soutěži Vesnice roku 2003 a v roce 2004 nemohla schválenou dotaci z důvodů, které nezavinila, využít;
- b. 6 v případě, že se jedná o projekt celostátního nebo mezinárodního významu;
- c. 7 v případě, že půjde o společné projekty obcí oceněných v soutěži Vesnice roku 2004 nebo v evropské soutěži Entente Florale;
- d. 1-4 a 7, pokud se jedná o akce nebo projekty připravené skupinami dětí nebo mládeže za podmínky, že se tyto skupiny formou komunitního plánování prokazatelně podílely na jejich výběru a projekční přípravě, a že se také budou podílet na jejich realizaci;

- e. 7 v případě, že se bude jednat o projekty pilotního charakteru, jejichž metody a inovativní přístupy mohou být využity dalšími regiony;
- f. 1-4 v případě, že se bude jednat o odstranění škod způsobených živelní nebo jinou pohromou místního charakteru.

Regionální program podpory rozvoje hospodářsky slabých a strukturálně postižených regionů
Prioritním cílem tohoto programu je podpora rozvoje infrastruktury pro malé a střední podnikání, snížení nezaměstnanosti, podpora záměrů na úseku cestovního ruchu a obnova území postižených živelní nebo jinou pohromou.

Příjemcem podpory je obec (ne obcí zřízená právnická osoba), jejíž katastrální území leží v okresech Český Krumlov, Hodonín, Jeseník, Přerov, Rakovník, Svitavy, Šumperk, Tachov, Třebíč, Vyškov a Znojmo. Podpora obcím je poskytována jako systémová investiční dotace na realizaci vybraných akcí, a to až do výše 50 % celkových rozpočtových nákladů akce. U dotačního titulu č. 3 je poskytována podpora až do výše 80 %, ve zvláště odůvodněných případech potvrzených příslušným krajským úřadem i v plné výši skutečně vynaložených nákladů. V případě, že se na financování podílí více subjektů, může obec požádat o podporu jen na podíl nákladů, které sama financuje. Dotačními tituly jsou č. 1 – Investiční příprava průmyslových ploch a objektů pro podnikání, revitalizace a oživení zastaralých a nevyužívaných průmyslových areálů; č. 2 – Podpora investic pro rozvoj cestovního ruchu; č. 3 – Obnova a rekonstrukce území postižených živelní nebo jinou pohromou.

Regionálního programu podpory rozvoje severozápadních Čech a Moravskoslezského regionu
Prioritním cílem regionálního programu je podpora rozvoje infrastruktury malého a středního podnikání, snížení nezaměstnanosti a podpora záměrů rozvoje na úseku cestovního ruchu ve strukturálně postižených regionech a regionech s vysoce nadprůměrnou nezaměstnaností severozápadních Čech a severní Moravy, u dotačního titulu 3 i dalších regionů, jejichž projekty vyhovují pro čerpání dle Cíle 1 - SROP. Příjemcem podpory je obec (ne obcí zřízená právnická osoba), jejíž katastrální území leží v okresech Bruntál, Frýdek-Místek, Nový Jičín, Karviná a Ostrava-město v regionu NUTS 2 Moravskoslezsko a Děčín, Chomutov, Litoměřice, Louny, Most, Teplice, Ústí nad Labem a Sokolov v regionu NUTS 2 Severozápad. U dotačního titulu 3 je příjemcem podpory obec (ne obcí zřízená právnická osoba), jejíž katastrální území leží na území krajů Jihomoravského, Jihočeského, Pardubického, Královéhradeckého, Vysočina, Karlovarského, Libereckého, Olomouckého, Plzeňského, Středočeského, Moravskoslezského, Ústeckého a Zlínského. Podpora obcím je poskytována jako systémová investiční dotace (dále jen "dotace") na realizaci vybraných akcí, v případě dotačního titulu 3 jako systémová investiční nebo neinvestiční dotace na realizaci vybraných projektů (příprava projektů pro Společný regionální operační program), a to až do výše 70 % celkových rozpočtových nákladů akce nebo projektu. V případě, že se na financování podílí více subjektů, může obec požádat o podporu jen na podíl nákladů, které sama financuje. Dotačními tituly jsou č. 1 – Investiční příprava průmyslových ploch a objektů pro podnikání, revitalizace a oživení zastaralých a nevyužívaných průmyslových areálů; č. 2 – Podpora investic pro rozvoj cestovního ruchu; č. 3 – Příprava pilotních projektů pro Společný regionální operační program (SROP).

Kontakt

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR
Staroměstské nám. 6
110 15 Praha 1
Tel.: +420 224 861 111
Fax: +420 224 861 333
<http://www.mmr.cz>

Mgr. Věra Jourová, náměstkyně ministra pověřená řízením sekce evropské integrace
Tel.: +420 224 861 140
Fax: +420 224 862 894
E-mail: vera.jourova@mmr.cz

Ing. Jiří Vačkář, náměstek ministra pověřený řízením sekce regionální politiky

Tel.: +420 224 861 156

Fax: +420 224 861 560

E-mail: jiri.vackar@mmr.cz

Ing. Jan Slanina, náměstek ministra pověřený řízením sekce územního plánování a stavebního řádu

Tel.: +420 224 862 028

Fax: +420 224 862 310

E-mail: jan.slanina@mmr.cz

JUDr. Ivan Přikryl, náměstek ministra pověřený řízením sekce bytové politiky

Tel.: +420 224 861 482

Fax: +420 224 861 240

E-mail: ivanprikryl@mmr.cz

Mgr. Ivana Hanačíková, vrchní ředitelka sekce cestovního ruchu

Tel.: +420 224 861 136

Fax: +420 222 312 889

E-mail: ivana.hanacikova@mmr.cz

Výzkum pro potřeby regionů

Schváleno Ministerstvem pro místní rozvoj pod č. j. 6565/2004-52 dne 5. května 2004. Program byl schválen Radou pro výzkum a vývoj stanoviskem č. j. 26600/04 z 30. března 2004.

Program je vyhlášen pro období 2004-2006. Termín vyhlášení programu je 31. května 2004. Doba trvání programu je od 31. května 2004 do 31. prosince 2006. Zahájení řešení projektů se předpokládá od 30. srpna 2004, ukončení řešení se předpokládá do 31. prosince 2006.

Program je vyhlášen podle zákona 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu a vývoje).

Pro poskytování účelové podpory z veřejných prostředků je uchazeč (stejně jako příjemce) organizační složkou státu nebo organizační složkou územních samosprávných celků, právnická osoba nebo fyzická osoba.

Program má za cíl podpořit záměry regionální politiky České republiky vycházející ze Strategie regionálního rozvoje České republiky schválené usnesením vlády č. 682/2000 a ze zákona č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje a norem a politik Evropské unie včetně mezinárodních závazků.

Program zajistí progresivní poznatkovou základnu a návrhy opatření v oblasti regionálního rozvoje a správy, zkvalitní výkonné a kontrolní činnosti orgánů státní správy a samosprávy. Dále zajistí poznatky pro integraci nevyužitých ploch a objektů pro rozvoj obcí, podpoří vyhledání a využití místních atraktivit a volnočasových aktivit pro rozvoj turistického ruchu a společenskou integraci ohrožených skupin a rovněž zajistí přípravu řešení potencionálních škod vyvolaných živelnými pohromami.

Priority programu vyjadřují způsob dosažení hlavního cíle, kterým je podpora záměrů regionální politiky České republiky vycházející ze Strategie regionálního rozvoje České republiky schválené usnesením vlády č. 682/2000 a ze zákona 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje s využitím aplikace norem a politik Evropské unie včetně mezinárodních závazků. Tento cíl je v souladu s evropským trendem posilování regionální a místní správy založeném na principu subsidiarity.

- Management regionální a místní správy
- Problémy regionální a místní správy s vysokou četností výskytu
- Dopravní obslužnost a technologie
- Neprůmyslové „deprimující zóny“
- Rozvojové plochy pro rezidenční funkci
- Využití specifických místních zdrojů ve venkovském prostoru
- Unikátní místní atraktivita
- Místní volnočasové aktivity
- Odhad nákladů na obnovu majetku a komunikace v územích postižených živelnou nebo jinou pohromou

Priority reagují na aktuální potřeby regionů, zejména na potřebu hledání prostředků pro rozvoj socioekonomické stránky regionů při respektování ekologických aspektů. Priority odrážejí současný trend výzkumu a poznání regionálního rozvoje v Evropě.

Kontakt

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR
Odbor regionálního rozvoje – 52
Staroměstské nám. 6
110 15 Praha 1
Tel.: 224 861 166
Fax.: 224 861 243
E.mail: cerdan@mmr.cz

Dotační programy Libereckého kraje

Fond investic Libereckého kraje

Nástroj podpory trvalé péče o nemovitý majetek kraje a obcí v rámci investičního rozvoje území Libereckého kraje. Fond je určen k financování reprodukce a pořízení nemovitého majetku. Z fondu mohou získávat finanční prostředky příspěvkové organizace zřízené Libereckým krajem, obce, města a svazky obcí v působnosti Libereckého kraje.

Programy :

1) Programy určené pro Krajský úřad Libereckého kraje resp. Liberecký kraj

I-1 Program reprodukce nemovitého majetku kraje ve správě KÚ

Programy určené pro příspěvkové organizace zřízené Libereckým krajem

I-2 Program reprodukce nemovitého majetku Libereckého kraje ve správě PO

I-3 Program obnovy nemovitého majetku kraje ve vlastnictví PO

Programy určené obcím, městům a svazkům obcí v působnosti Libereckého kraje

I-4 Program obnovy venkova-investiční

I-5 Program vodohospodářských ekologických akcí

I-6 Program obnovy a rozvoje města a obcí

Kontakt

Program	Resortní správce programu:	Kontaktní osoba	Telefon
I-1 Program reprodukce nemovitého majetku kraje ve správě krajského úřadu	odbor kancelář ředitele	Bořivoj Pohl	485 226 483
I-2 Program reprodukce nemovitého majetku kraje ve správě příspěvkových organizací	<i>Resortní správce programu:</i>		
školství, mládež, tělovýchova a sport	odbor školství mládeže, tělovýchovy a sportu	Ing. Monika Čermáková	485 101 679
sociální věci, bezpečnost a problematika menšin	odbor sociálních věcí, bezpečnost a problematiky menšin	Ing. Jana Pokorná Marcela Marešová	485 226 396 485 226 441
doprava	odbor dopravy	Ing. Pavel Schröter	485 226 590
kultura, památková péče a cestovní ruch	odbor kultury, památkové péče a cestovního ruchu	Věra Forbelská	485 226 592
zdravotnictví	odbor zdravotnictví	Jiřina Brožová	485 226 547
I-3 Program obnovy nemovitého majetku ve vlastnictví příspěvkových organizací	odbor školství, mládeže, tělovýchovy a sportu	Ing. Monika Čermáková	485 101 679
I-4 Program obnovy venkova investiční	odbor životního prostředí a zemědělství	Bc. Dagmar Mizerová	485 226 580
I-5 Program drobných vodohospodářských ekologických akcí	odbor životního prostředí a zemědělství	Bc. Dagmar Mizerová	485 226 580
I-6 Program obnovy a rozvoje měst a obcí	<i>Resortní správce programu:</i>		
<i>Resort:</i>			

školství, mládež, tělovýchova a sport	odbor školství, mládeže, tělovýchovy a sportu	Ing. Monika Čermáková	485 101 679
sociální věci, bezpečnost a problematika menšin	odbor sociálních věcí, bezpečnosti a problematiky menšin	Ing. Jana Pokorná Marcela Marešová	485 226 396 485 226 441
doprava	odbor dopravy	Ing. Pavel Schröter	485 226 590
kultura, památková péče a cestovní ruch	odbor kultury, památkové péče a cestovního ruchu	Věra Forbelská	485 226 592
zdravotnictví	odbor zdravotnictví	Jiřina Brožová	485 226 547
hospodářský a regionální rozvoj	odbor hospodářského a regionálního rozvoje	Ing. Eva Janková	485 226 483

Grantový fond Libereckého kraje

- 1) Program podpory hospodářského rozvoje kraje
- 2) Program podpory sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska
- 3) Program podpora zvýšení bezpečnosti provozu na pozemních komunikacích
- 4) Program podpory zdravotnických vzdělávacích programů
- 5) Program podpory zdravotnických preventivních a léčebných programů
- 6) Program podpory ekologické výchovy (2005)
- 7) Program podpory ochrany přírody a krajiny (2005)
- 8) Program podpory péče o zvířata v nouzi (2005)
- 9) Program podpory sociálních programů Libereckého kraje
- 10) Program podpory projektů v resortu školství
- 11) Program podpory kultury v Libereckém kraji
- 12) Program obnovy kulturních památek
- 13) Program podpory cestovního ruchu v Libereckém kraji
- 14) Program pro významné akce a aktivity ve prospěch tělovýchovy a sportu v Libereckém kraji
- 15) Zpracování urbanistických studií a územních plánů
- 16) Program obnovy venkova
- 17) Podpora hospodářsky slabých oblastí Libereckého kraje
- 18) Program rozvoje LK ke zvýšení bezpečnosti provozu na pozemních komunikacích

Krajský úřad Libereckého kraje
 Oddělení podpory regionálního rozvoje
 Odbor hospodářského a regionálního rozvoje
 U Jezu 642/2a, 461 80 Liberec 2
 Tel.: + 420 485 226 111
 E-mai: info@kraj-lbc.cz

Společný regionální operační program (SROP) - jednotlivá grantová schémata:

- 1) Priorita: 1. Regionální podpora podnikání
 Opatření: 1.1 Podpora podnikání ve vybraných regionech
 Název grantového schématu: Podpora podnikání ve vybraných regionech SROP
 Podprogram č. 1: Podpora drobných podnikatelů
 Podprogram č. 2 :Podpora malých a středních podnikatelů
- 2) Priorita: 3. Rozvoj lidských zdrojů v regionech
 Opatření: 3.2 Podpora sociální integrace v regionech
 Název grantového schématu: Sociální integrace v Libereckém kraji
- 3) Priorita: 4. Rozvoj cestovního ruchu
 Opatření: 4.1 Rozvoj služeb pro cestovní ruch
 Podopatření: 4.1.2 Podpora regionálních a místních služeb v cestovním ruchu
 Název grantového schématu: Podpora služeb cestovního ruchu pro veřejný sektor
- 4) Priorita: 4. Rozvoj cestovního ruchu

Opatření: 4.1 Rozvoj služeb pro cestovní ruch
Podopatření: 4.1.2 Podpora regionálních a místních služeb v cestovním ruchu
Název grantového schématu: Podpora služeb cestovního ruchu pro podnikatele

5) Priorita: 4. Rozvoj cestovního ruchu
Opatření: 4.2 Rozvoj infrastruktury pro cestovní ruch
Podopatření: 4.2.2 Podpora regionální a místní infrastruktury v cestovním ruchu
Název grantového schématu: Podpora infrastruktury cestovního ruchu pro podnikatele

Krajský úřad Libereckého kraje
Oddělení řízení grantových schémat (OŘGS)
Odbor hospodářského a regionálního rozvoje
Ing. Anna Brádlarová
U Jezu 642/2a, 461 80 Liberec 2
Tel.: + 420 485 226 622
E-mai: anna.bradlerova@kraj-lbc.cz

Iniciativa Společenství INTERREG III A Česká republika - Polsko

Krajský úřad Libereckého kraje
Odbor hospodářského a regionálního rozvoje
Ing. Martina Hozáková
U Jezu 642/2a, 461 80 Liberec 2
Tel.: +420 485 226 474
E-mail: martina.hozakova@kraj-lbc.cz

Revitalizace center měst a obcí i revitalizace nevyužívaných ploch a objektů

Regiony budou mít možnost zahrnout revitalizace do svých regionálních operačních programů a připravovat projekty v rámci priority 2 SROP, opatření 2.3. regenerace a revitalizace vybraných měst (FEDER 22,5 mil Eur). Bude připraven jeden pilotní projekt za každý kraj.

Zdrojem podpory revitalizačních aktivit mohou být také programy jednotlivých ústředních orgánů státní správy:

FNM ČR ve spolupráci s MŽP ČR zajišťuje nabyvatelům privatizovaného majetku úhradu nákladů na odstranění ekologických závazků vzniklých před privatizací.

MK ČR realizuje „Program regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón“, který umožňuje podporu aktivit zabraňujících vyhlášení a postupnému úpadku historických center měst. Ministerstvo kultury poskytuje prostředky i na záchranu a provoz vybraných technických památek při rozsáhlých revitalizacích průmyslových zón.

MMR ČR podporuje v rámci „Programu obnovy venkova“ hospodářský rozvoj obcí, stavební obnovu obytných, kulturních a hospodářských objektů, obnovu a výstavbu občanské vybavenosti, technické infrastruktury a péči o krajinu. Účelově vázané dotace zabezpečuje MMR ze své rozpočtové kapitoly podle závazně stanoveného ukazatele, popř. i z dalších zdrojů, např. vyčleněných prostředků z účelových vládních fondů nebo fondů EU.

MMR ČR podporuje prostřednictvím „Regionálního programu podpory obnovy a výstavby technické infrastruktury v bývalých vojenských újezdech“ urychlenou revitalizaci těchto prostorů.

Zásady nového programu MMR ČR byly schváleny v r. 2003. „Program podpory rozvoje území výrazně postižených redukcí nebo zánikem vojenských posádek“ je členěn do pěti podprogramů:

- Infrastruktura a rekonstrukce;
- Územně plánovací dokumentace;

- Podpora rekonstrukce bývalých vojenských objektů pro účely nájemního bydlení;
- Revitalizace území postižených rušením vojenských posádek (podprogram bude realizován MPO ČR jako nový podprogram v rámci Programu na podporu rozvoje průmyslových zón);
- Program úvěrů pro malé podnikatele.

Příkladem specifického programu pro strukturálně postižené a hospodářsky slabé regiony, jejichž vznik iniciovalo MMR ČR, je „Regionální program podpory rozvoje severozápadních Čech a Ostravského regionu“.

MPO ČR podporuje revitalizace „brownfields“ „Programem regenerace průmyslových zón“, jež je zajišťován agenturou CzechInvest. Pro potenciální investory mají být do roku 2006 připraveny průmyslové zóny na 320 ha nevyužívaných zdevastovaných ploch. Program vylučuje pozemky o výměře pod 10 ha.

MPO ČR s dalšími ústředními orgány státní správy (MŽP ČR, SÚJB) prostřednictvím veřejných rozpočtů finančně zajišťují sanace lokalit po těžbě uranu a lokalit znečištěných radionuklidy.

MPO ČR je garantem sanací ploch narušených těžbou v severozápadních Čechách a na Ostravsku financovaných FNM ČR.

MV ČR se Svazem měst a obcí ČR koordinují projekt „Čistá obec“. Jeho cílem je podpora místních aktivit zaměřených na revitalizaci zanedbaných ploch v zastavěných územích ve „volné krajině“. Ministerstvo vnitra navrhuje zřízení „Fondy čisté krajiny“, ze kterého by byly podporovány projekty nového využití ploch a objektů uvnitř urbanizovaných území.

MŽP ČR podporuje revitalizace „brownfields“ v rámci „Programu regenerace urbanizované krajiny“ (Program 3.1.9), který je finančně zajišťován Státním fondem životního prostředí ČR (SFŽP ČR). Podporu je možné získat na projekty nově vytvářených nebo obnovovaných pásů sídelní vegetace oddělujících obytné zóny od komerčních a průmyslových zón. Podpořeno může být rovněž zřizování významných ploch vyhrazené zeleně v rámci městských a obecních parkových ploch areálů škol, mateřských školek, objektů zdravotní a sociální péče a hřbitovů.

Dalšími dotačními tituly MŽP ČR jsou „Program péče o krajinu“, „Program péče o urbanizované prostředí“ „Program revitalizace říčních systémů“ a „Program drobných vodohospodářských ekologických akcí“ (od roku 2004 v působnosti krajů).

MŽP ČR je garantem odstraňování ekologických škod na lokalitách opuštěných bývalou Sovětskou armádou. Sanace je hrazena ze státního rozpočtu.

7.2.3 Nadace a nadační fondy

Nadace Via

Nadace VIA podporuje a posiluje aktivní účast veřejnosti na rozvoji demokratické společnosti v České republice. Podporuje rozvoj dobrých vztahů a spolupráce mezi neziskovými organizacemi, obecními samosprávami a podnikateli. Podporuje rozvoj neziskových organizací. Podporuje rozvoj dárcovství.

Programy:

- 1) CEE Trust program - Rozsáhlý program na podporu občanské společnosti a neziskového sektoru.
- 2) Podpora místních iniciativ
 - 1) Rozvoj neziskových organizací
 - 2) Rozvoj filantropie

Granty:

- 1) Via Bona

- 2) Fond místního rozvoje - Rozvoj regionálního a komunitního života
- 3) Dobročinný fond Philip Morris - regionální kolo

Kontakt

Jelení 195/9, 118 00 Praha 1
Tel.: +420 233 113 370
Mobil: +420 608 538 083
Fax: +420 233 113 380
E-mail: via@nadacevia.cz
Web: www.nadacevia.cz

Nadace Partnerství

Člen asociace Environmental Partnership, Fóra dárců, European Greenways Association a UNEP
Posláním Nadace Partnerství je pomáhat nevládním organizacím, obcím a dalším partnerům v péči o životní prostředí, stimulovat trvale udržitelný rozvoj, mezisektorovou spolupráci a účast občanů na věcech veřejných

Programy:

- 1) Základní grantový program
- 2) Doprava pro 21. století
- 3) Školící program
- 4) Energetické alternativy
- 5) Partnerství pro veřejná prostranství
- 6) Škola pro udržitelný život
- 7) Strom života
- 8) Zelené stezky Greenways
- 9) Ochrana přírody
- 10) Partnerství obecně prospěšná společnost.

Kontakt:

Kancelář v Brně
Panská 7, 602 00 Brno
Tel.: +420 542 422 766
Fax: +420 542 422 777
e-mail: pship@ecn.cz
Web: www.nadacepartnerstvi.cz

Kancelář v Praze

Krátká 26, 100 00 Praha
Tel.: +420 274 816 727
Fax: +420 274 816 727

Nadace rozvoje občanské společnosti

Nadace posiluje rozvoj neziskového sektoru, dárcovství a dobrovolnictví, a tím přispívá k rozvoji občanské společnosti a k evropské integraci. Podporuje takové neziskové organizace, které poskytují pomoc ohroženým a znevýhodněným skupinám, hájí lidská práva, demokratické hodnoty, přispívají k vzájemnému soužití a toleranci menšin ve společnosti nebo jinak oživují zájem občanů o místní rozvoj a veřejný život. Jednou z klíčových cílových skupin jsou děti a mladí lidé, které nadace podporuje v rámci specifických programů.

Programy

- 1) Programy PHARE a TRANSITION FACILITY
- 2) Evropská brána (projekt podpořený z prostředků CEE TRUST)
- 3) Globální Grant - Posílení kapacity poskytovatelů sociálních služeb

- 4) Trinacionální program pro kluby při škole
- 5) Pomozte dětem
- 6) Lidská práva
- 7) Make a Connection

Kontakt:

Jelení 196/15, 11800 Praha 1
Tel.: +420 233 356 173
Fax: +420 233 354 708
E-mail: nros@nros.cz

Sekce EU

Oddělení PHARE a Transition Facility
Telefon: +420 220 514 032
Fax: +420 233 354 708
E-mail: grantove@nros.cz

Globální Grant

Radka Havlová
Tel.: +420 233 351 831
Fax: +420 233 354 708
E-mail: global@nros.cz

TRUST

David Stulík
Tel.: +420 220 514 032
FAX: +420 233 354 708
E-mail: david.stulik@nros.cz

Nadace Open Society Fund

Podpora projektů z oblasti vzdělání, podpory rozvoje občanské společnosti, podpory menšin a jinak znevýhodněných, oblasti veřejného zdraví, práva, veřejné správy, přístupu k informacím, umění a kultury a mezinárodní spolupráce. U projektů je sledována především inovativnost přístupů a zavádění nových typů metod práce a institucí vůbec, dále schopnost profesionalizace a prohlubování spolupráce v rámci jednotlivých organizací, oborů, jakož i spolupráce mezinárodního typu.

Programy:

- 1) Podpora drobného dárcovství
- 2) Nadační investiční fond (Lidská práva a podpora neziskových organizací)
- 3) Vzdělávací programy (Stipendia pro středoškoláky)
- 4) Právní program
- 5) Veřejné zdraví
- 6) Gender Program (Domácí násilí)
- 7) Romský program (Podpora rozvoje romských NNO a podpora romské menšiny)
- 8) Migrační program
- 9) CEE Trust (Neziskové organizace na cestě do EU, Think Tanks, Advocacy program)
- 10) Program monitorování vstupu do EU
- 11) Podpora umění a kultury

Kontakt

Seifertova 47, 130 00 Praha 3
Tel.: +420 222 54 09 79
Fax: +420 222 54 09 78
E-mail: osf@osf.cz
Web: <http://osf.cz/>

8. DOPORUČENÍ PRO REALIZACI STRATEGIE

- 1) Po dokončení administrativního vypořádání připomínek musí být strategie předložena ke schválení Radě a Zastupitelstvu Libereckého kraje. Připomínky předložené těmito orgány budou zapracovány do finální verze strategie.
- 2) Zajistit management udržitelného rozvoje za účelem realizace Strategie udržitelného rozvoje Libereckého kraje a naplňování principů udržitelného rozvoje.
- 3) Zřídit Komisi udržitelného rozvoje Libereckého kraje za účelem sledování a vyhodnocování rozvoje kraje v souladu s principy udržitelného rozvoje.
- 4) Zřídit Oddělení udržitelného rozvoje jako výkonného orgánu pro zajištění udržitelného rozvoje na úrovni Libereckého kraje a implementaci Strategie udržitelného rozvoje Libereckého kraje.
- 5) Následně po zpracování a schválení tohoto dokumentu musí být v návaznosti připraveny akční plány a kontinuálně soubor rozvojových projektů, jejichž realizací za využití finančních nástrojů strukturální politiky Evropské unie a finančních nástrojů jednotlivých odvětvových politik České republiky budou naplňovány stanovené priority a strategické cíle Strategie udržitelného rozvoje Libereckého kraje. Strukturální fondy, Kohezní fond Evropské unie a Finanční mechanismy EHP a Norska budou tvořit jeden zdroj a mimorozpočtové fondy a podpůrné programy příslušných ministerstev ČR budou tvořit další zdroje financování.
- 6) Zajistit vzájemnou koordinaci všech strategických dokumentů Libereckého kraje, jejich horizontální a vertikální provázanost.
- 7) Ve spolupráci s oficiálními statistickými organizacemi a organizacemi autorizovanými ke sběru a vyhodnocování dat vytvořit a zavést monitorovací program na základě definovaných programových i titulkových indikátorů udržitelného rozvoje.
- 8) Pravidelně po 4 letech, 1x za volební období aktualizovat Strategii udržitelného rozvoje Libereckého kraje od jejího prvního schválení Radou a Zastupitelstvem Libereckého kraje.
- 9) Vypracovat Komunikační strategii Libereckého kraje a realizovat komunikační systémy posilující přenos informací a umožňující zapojování veřejnosti do rozhodovacích procesů samospráv Libereckého kraje.
- 10) Na úrovni obcí s rozšířenou působností v souvislosti se schválením nového zákona o územním plánování a stavebním řádu podpořit a iniciovat vznik Rad obcí pro udržitelný rozvoj, coby pomocných a poradních orgánů na místní úrovni.

9. VYSVĚTLIVKY ODBORNÝCH VÝRAZŮ A ZKRATEK

EKONOMICKÝ PILÍŘ – pilíř týkající se hospodářského růstu

SOCIÁLNÍ = SPOLEČENSKÝ PILÍŘ – pilíř týkající se úsilím zlepšování lidské společnosti

ENVIRONMENTÁLNÍ PILÍŘ – pilíř životního prostředí, ochrany a tvorby prostředí

EXPERTI - znalci/odborníci, v praxi se zabývající problematikou alespoň jednoho z pilířů UR

STOKEHOLDERS – zástupci zájmových skupin společnosti, existujících v daném čase v daném území

UR – udržitelný rozvoj

SUR LK – Strategie udržitelného rozvoje Libereckého kraje

SEA SUR LK – Hodnocení vlivů Strategie udržitelného rozvoje Libereckého kraje na životní prostředí

NSUR ČR – Strategie udržitelného rozvoje České republiky či Národní strategie UR ČR

RVUR ČR – Rada Vlády ČR pro UR

PS RVUR – Pracovní skupina Rady Vlády ČR pro UR

KUR LK – Komise udržitelného rozvoje Libereckého kraje

Matice priorit / indikátor:

- ++ zvyšováním trendu v prioritě dochází k narůstání hodnot u indikátoru a obráceně
- + - zvyšováním trendu v prioritě dochází k poklesu hodnot u indikátoru a obráceně
- + naplňování požadavku snižování trendu v prioritě vede k nárůstu hodnot indikátoru
nebo zvyšováním hodnot u indikátoru dochází k naplňování požadavku snižování trendu dané stanovenou prioritou
- - naplňování požadavku snižování trendu v prioritě vede k poklesu hodnot indikátoru a obráceně